

Rolnummers 830, 860, 864
en 866 tot 880

Arrest nr. 24/96
van 27 maart 1996

A R R E S T

In zake : de beroepen tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van

- de artikelen 2, 3 en 5 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994 « houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud »,
- het decreet van het Vlaamse Gewest van 13 juli 1994 houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit voorzitter L. De Grève, waarnemend voorzitter L. François, en de rechters G. De Baets, E. Cerexhe, H. Coremans, A. Arts en R. Henneuse, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter L. De Grève,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de beroepen*

1. G. De Mey en zijn echtgenote L. Scheire, wonende te 9010 Zwijnaarde, Hekers 53, en baron T. de Vinck de Winnezele, wonende te 3018 Leuven, Hambosstraat 58, hebben bij op 16 maart 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 17 maart 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van :

- de artikelen 2 en 3 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 13 juli 1994 houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw (*Belgisch Staatsblad* van 17 september 1994);

- de artikelen 2 en 5 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994 « houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud » (*Belgisch Staatsblad* van 30 december 1994).

Die zaak is ingeschreven onder nummer 830 van de rol.

2. A. Van Leemputten, wonende te 9820 Merelbeke, Tertzweildreef 16, J. Van Leemputten, wonende te 9620 Zottegem, Penitentenlaan 8, J. Van Leemputten, wonende te 2600 Berchem, Marie-Josélaan 90, G. Van Leemputten, wonende te 9041 Oostakker, Kamerijkstraat 41, en R. Van Leemputten, wonende te 9070 Heusden, Hoge Steenakker 2/5, hebben bij op 21 juni 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 22 juni 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van :

- artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden (*Belgisch Staatsblad* van 30 november 1994), bekrachtigd bij artikel 2 van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994, voor zover het een perceel eigendom van verzoekende partijen aanduidt als beschermd duingebied;

- artikel 2 van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994, eveneens voor zover het betrekking heeft op een perceel grond, eigendom van verzoekende partijen.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 860 van de rol.

3. De n.v. Immobilière de la Sapinière, met maatschappelijke zetel te 1050 Brussel, Vleurgatsesteenweg 213, heeft bij op 27 juni 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 28 juni 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 2 van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994, minstens in zoverre het de toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 op een gedeelte van het perceel gekadastraerd Knokke-Heist, tweede afdeling, sectie F, nr. 619, bekrachtigt.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 864 van de rol.

4. W. Bulckaert, wonende te 8500 Kortrijk, H. Beyaertstraat 22, J. Bulckaert, wonende te 8500 Kortrijk, Veldstraat 73, L. Bulckaert, wonende te Malaga (Spanje), Urbanización Playamar Torre 16-I-C, L. Bulckaert, wonende te 9300 Aalst, Binnenstraat 153, en V. Bulckaert, wonende te 8500 Kortrijk, Veldstraat 73, hebben bij op 29 juni 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 30 juni 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van :

- artikel 2, eerste lid, artikel 3 en artikel 5, §§ 3 en 4, van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994, voor zover zij de grond van verzoekers betreffen, gelegen te Koksijde aan de Prins van Luiklaan en gekadastraerd onder afdeling 1, sectie F, nr. 375b;
- artikel 1 van het voormelde besluit van 16 november 1994 van de Vlaamse Regering, zoals bekrachtigd door voormeld decreet, voor zover het voormelde grond van de verzoekers betreft.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 866 van de rol.

5. De b.v.b.a. Vervoer Ameele, met maatschappelijke zetel te 8434 Westende-Middelkerke, Zandstraat 78, heeft bij op 29 juni 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 30 juni 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van :

- artikel 2, eerste lid, artikel 3 en artikel 5, §§ 3 en 4, van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994, voor zover zij de gronden van verzoekster betreffen, gelegen te Westende-Middelkerke aan de Zandstraat en gekadastraerd onder sectie B, nrs. 206 a

tot 206d;

- artikel 1 van het besluit van 16 november 1994 van de Vlaamse Regering, zoals bekrachtigd door voormeld decreet, voor zover het voormelde grond van verzoekster betreft.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 867 van de rol.

6. De vennootschap naar Nederlands recht b.v. Hotel Exploitatiemaatschappij Interbeach, met maatschappelijke zetel te 1012 JS Amsterdam (Nederland), Dam 27, en met bijkantoor te 1040 Brussel, Charles De Grouxstraat 115, heeft bij op 29 juni 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 30 juni 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van :

- artikel 2, eerste en tweede lid, artikel 3 en artikel 5, §§ 3 en 4, van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994, voor zover zij de gronden van de verzoekster betreffen, gelegen te Nieuwpoort, tussen de Victorlaan, de Louisweg en de Zeemeerminndreef, en gekadastrerd onder sectie E, nrs. 276a5 en volgende;

- artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994, zoals bekrachtigd door voormeld decreet, voor zover het voormelde grond van verzoekster betreft.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 868 van de rol.

7. De n.v. Compagnie Het Zoute, met maatschappelijke zetel te 8300 Knokke-Heist, Berkenlaan 4, heeft bij op 29 juni 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 30 juni 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van :

- artikel 2, eerste lid, artikel 3, artikel 4, eerste lid, eerste zin, en artikel 5, §§ 3 en 4, van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994, voor zover zij de gronden van verzoekster betreffen, gelegen te Knokke-Heist aan de Zeedijk en gekadastrerd onder sectie G, nrs. 715v12, 715w12 en 716t12;

- artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994, zoals bekrachtigd door voormeld decreet, voor zover het voormelde grond van verzoekster betreft.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 869 van de rol.

8. De n.v. Hazegras, met maatschappelijke zetel te 1180 Brussel, Winston Churchillaan 161, bus 12, en de n.v. Compagnie Het Zoute, met maatschappelijke zetel te 8300 Knokke-Heist, Berkenlaan 4, hebben bij op 29 juni 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 30 juni 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van :

- artikel 2, eerste lid, artikel 3 en artikel 5, §§ 3 en 4, van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994, voor zover zij de gronden van verzoeksters betreffen, gelegen te Knokke-Heist aan de Zoutelaan en gekadastraerd onder tweede afdeling, sectie F, nrs. 519, 520a, 521a, 520b, 522, 524 (deel), 523, 510, 509 (deel), 512, 513, 514, 505a (deel), 515, 516, 502, 503a, 517, 501, 500, 499, 518, 508b, 506c (deel), 490d, 496d, 492a, 493b, 491, 486f, 489c, 497b, 511, 498c (deel), 532r (deel), 538a (deel), 541a (deel) en 548a (deel);

- artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994, zoals bekrachtigd door voormeld decreet, voor zover het voormelde grond van verzoeksters betreft.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 870 van de rol.

9. De n.v. Rewa Benelux, met maatschappelijke zetel te 2000 Antwerpen, Meir 12, heeft bij op 29 juni 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 30 juni 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van :

- artikel 2, eerste lid, artikel 3 en artikel 5, §§ 3 en 4 van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994, voor zover zij de gronden van verzoekster betreffen, gelegen te De Panne aan de Dynastielaan, de Emile Verhaerenlaan en de Belpairelaan en gekadastraerd onder sectie D, nr. 369/A, groot 3 hectare 70 are 20 centiare;

- artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994, zoals bekrachtigd door voormeld decreet, voor zover het voormelde grond van verzoekster betreft.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 871 van de rol.

10. De n.v. Miverco, met maatschappelijke zetel te 8800 Roeselare, Izegemseardeweg 231, heeft bij op 30 juni 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 3 juli 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 2, eerste lid, van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 872 van de rol.

11. D. Verhaeghe, wonende te 8450 Bredene, H. Consciencelaan 1bis, heeft bij op 30 juni 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 3 juli 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 2, eerste lid, van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 873 van de rol.

12. De vennootschap naar Nederlands recht n.v. Mondriaan Properties, met maatschappelijke zetel te 1077 ZX Amsterdam (Nederland), Strawinskyalaan 3037, heeft bij op 30 juni 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 3 juli 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 2, eerste lid, van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 874 van de rol.

13. De v.z.w. Nationaal Hulpfonds, met zetel te 1040 Brussel, Wetstraat 121, heeft bij op 30 juni 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 3 juli 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 2, eerste lid, van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 875 van de rol.

14. De n.v. Duinpark-Bains, met maatschappelijke zetel te 8700 Tielt, Hondstraat 77, heeft bij op 30 juni 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 3 juli 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 2, eerste lid, van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 876 van de rol.

15. A. De Brabandere, wonende te 1180 Brussel, Hagedoornlaan 22, heeft bij op 30 juni 1995

ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 3 juli 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 2, eerste lid, van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 877 van de rol.

16. De n.v. Florizoone, met maatschappelijke zetel te 8620 Nieuwpoort, Brugse Vaart 8, heeft bij op 30 juni 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 3 juli 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 2, eerste lid, van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 878 van de rol.

17. De n.v. Kortrijk Centrum Oost (K.C.O), met maatschappelijke zetel te 8500 Kortrijk, Damkaai 4, heeft bij op 30 juni 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 3 juli 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 2, eerste lid, van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 879 van de rol.

18. L. Ravalinghien, wonende te 8670 Oostduinkerke, Yvonnelaan 13, heeft bij op 30 juni 1995 ter post aangetekende brief, die ter griffie is ingekomen op 3 juli 1995, een beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 2, eerste lid, van het voormelde decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 880 van de rol.

II. De rechtspleging

a. De zaak met rolnummer 830

Bij beschikking van 17 maart 1995 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van het beroep is kennisgegeven overeenkomstig artikel 76 van de organieke wet bij op 7 april 1995 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 12 april 1995.

Memories zijn ingediend door :

- de Vlaamse Regering, Martelaarsplein 19, 1000 Brussel, bij op 24 mei 1995 ter post aangetekende brief;
- de Waalse Regering, rue Mazy 25-27, 5100 Namen, bij op 26 mei 1995 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 20 juni 1995 ter post aangetekende brieven.

Bij beschikking van 4 juli 1995 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moest worden gewezen, verlengd tot 16 maart 1996.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- de Waalse Regering, bij op 14 juli 1995 ter post aangetekende brief;
- de verzoekers, bij op 20 juli 1995 ter post aangetekende brief.

b. De zaken met rolnummers 860, 864 en 866 tot 880

Bij beschikkingen van 22, 28 en 30 juni en 3 juli 1995 heeft de voorzitter in functie voor ieder van de zaken de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om in de respectieve zaken artike-171 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Bij beschikking van 12 juli 1995 heeft het Hof beslist dat rechter H. Boel, die van oordeel was dat er een reden tot wraking tegen hem bestond, zich moest onthouden en werd vervangen door rechter H. Coremans.

Bij beschikking van dezelfde dag heeft het Hof in voltallige zitting de zaken met rolnummers 860, 864 en 866 tot 880 samengevoegd met de zaak met rolnummer 830.

Van de beroepen is kennisgegeven overeenkomstig artikel 76 van de organieke wet bij op 10 augustus 1995 ter post aangetekende brieven; bij dezelfde brieven is kennisgegeven van de beschikking tot samenvoeging.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 11 augustus 1995.

Memories zijn ingediend door :

- de Vlaamse Regering, bij op 25 september 1995 ter post aangetekende brief;
- de Waalse Regering, bij op 25 september 1995 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 20 oktober 1995 ter post aangetekende brieven.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- de verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 860, bij op 20 november 1995 ter post aangetekende brief;
- de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 864, bij op 20 november 1995 ter post aangetekende brief;
- de verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 872 tot 880, bij op 20 november 1995 ter post aangetekende brief;
- de verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 866 tot 871, bij op 21 november 1995 ter post

aangetekende brief;

- de Waalse Regering, bij op 22 november 1995 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 28 november 1995 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot 21 juni 1996.

c. De samengevoegde zaken met rolnummers 830, 860, 864 en 866 tot 880

Bij beschikking van 25 januari 1996 verzoekt het Hof :

- de griffier kennis te geven aan de Vlaamse Regering van de brief van 17 januari 1996 waarbij de raadsman van de verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 866 tot 871 erover klaagt dat de Vlaamse Regering naar zijn oordeel nog geen volledig dossier heeft neergelegd;

- de Vlaamse Regering haar standpunt te laten kennen in een uiterlijk op 5 februari 1996 in te dienen aanvullende memorie, met betrekking tot :

- a) de aangelegenheid vermeld in de brief van 17 januari 1996;

- b) de argumenten van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 879, zoals weergegeven in haar memorie van antwoord.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de Vlaamse Regering en aan de betrokken verzoekende partijen bij op 25 januari 1996 ter post aangetekende brieven.

De Vlaamse Regering heeft bij op 2 februari 1996 ter post aangetekende brief een aanvullende memorie ingediend.

Bij beschikking van 7 februari 1996 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 27 februari 1996.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 8 februari 1996 ter post aangetekende brieven.

Bij beschikking van 20 februari 1996 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen verlengd tot 16 september 1996.

Op de openbare terechtzitting van 27 februari 1996, het Hof samengesteld zijnde uit voorzitter L. De Grève, rechter L. François, ter vervanging van de voorzitter M. Melchior, wettig verhinderd, en de rechters G. De Baets, E. Cerexhe, H. Coremans, A. Arts en R. Henneuse :

- zijn verschenen :

- . Mr. G. Vermeire, advocaat bij de balie te Gent, voor de verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 830;

- . Mr. S. Lust, *loco* Mr. A. Lust, advocaten bij de balie te Brugge, voor de verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 860;

- . Mr. R. Sacré, advocaat bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 864;

- . Mr. M. Denys, *loco* Mr. K. Bouve, advocaten bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 867;

- . Mr. M. Denys, voornoemd, en Mr. D. Dawyndt, advocaat bij de balie te Brugge, voor de verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 866 en 868 tot 871;

- . Mr. T. Valkeniers, *loco* Mr. J. Ghysels, advocaten bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 872 tot 880;

- . Mr. P. Van Orshoven, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Regering;
- . Mr. V. Thiry en Mr. M. Delnoy, advocaten bij de balie te Luik, voor de Waalse Regering;
- hebben de rechters-verslaggevers H. Coremans en E. Cerexhe verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- zijn de zaken in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *Onderwerp van de bestreden bepalingen*

3.1. Artikel 2 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 13 juli 1994 houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw luidt :

« Artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, ingevoegd bij decreet van 23 juni 1993, wordt vervangen door de volgende bepalingen :

" Artikel 87. In artikel 2, § 1, van deze wet, gewijzigd bij de wet van 22 december 1970, worden tussen het derde en het vierde lid de volgende leden ingevoegd :

' Bij het onderzoek van bouw- of verkavelingsaanvragen, andere dan voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare diensten, kan geen toepassing worden gemaakt van regelen in verband met de inrichting en de toepassing van ontwerp-gewestplannen en gewestplannen die de mogelijkheid scheppen om van deze plannen af te wijken of uitzonderingen toe te laten waardoor kan worden gebouwd of verkaveld. Het niet toepassen van de regelen kan geen aanleiding geven tot schadevergoeding als bedoeld in artikel 37.

Voor de percelen waarvoor de bouwvergunningen (...) verleend werden in de periode, begrepen tussen de datum van inwerkingtreding van het voor het betrokken perceel laatst vastgestelde plan van aanleg en de datum van 24 augustus 1993, en (...) hun rechtsgrond vinden in de toepassing van de bepalingen van artikel 23, 1°, van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, gewijzigd bij koninklijk besluit van 13 december 1978, vervallen deze bouwvergunningen, in afwijking van artikel 52, indien vóór 31 december 1996 de werken niet begonnen zijn of vóór 31 maart 1995 geen nieuwe bouwvergunningsaanvraag werd ingediend. In geval een nieuwe bouwaanvraag wordt ingediend, vervalt de oorspronkelijke bouwvergunning van rechtswege op de datum dat aan de vergunningsaanvrager de nieuwe bouwvergunning wordt betekend. Indien op de nieuwe bouwaanvraag een weigeringsbeslissing volgt, vervalt de oorspronkelijke bouwvergunning van rechtswege twee jaar na de datum van deze weigeringsbeslissing. Voor de toepassing van deze bepaling krijgen de bedoelde vergunningen, die eventueel van rechtswege al vervallen zijn, opnieuw rechtskracht op de datum van inwerkingtreding van het decreet van 13 juli 1994 houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw.

Komen bij overgangsmaatregel in aanmerking voor het verlenen van een vergunning, of in het geval vermeld onder punt a) voor een schadevergoeding of een vergunning, indien vóór 31 maart 1995 een bouwaanvraag voor woning wordt ingediend, (...) de percelen :

a) waarop een stedenbouwkundig attest werd afgegeven in de periode, begrepen tussen de datum van inwerkingtreding van het voor het betrokken perceel laatst vastgestelde plan van aanleg en de datum van 24 augustus 1993, dat in de aangegeven bestemmingen en/of voorwaarden voorhoudt dat kan worden gebouwd in toepassing van artikel 23, 1°, van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, gewijzigd bij koninklijk besluit van 13 december 1978, en dat op de datum van inwerkingtreding van het decreet van 13 juli 1994 houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw vervallen is;

b) waarvoor een aanvraag voor een bouw-, verkavelingsvergunning of een stedenbouwkundig attest werd ingediend vóór 24 augustus 1993, en waarvoor gelet op de bepalingen van het decreet van 23 juni 1993 geen vergunning of gunstig stedenbouwkundig attest is verleend of kan worden verleend;

c) waarop de toepassing van artikel 23, 1°, van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen vóór 24 augustus 1993 een bouwvergunning werd afgeleverd en waarvoor een gewijzigde bouwaanvraag wordt ingediend.

In afwijking van alle desbetreffende wettelijke bepalingen wordt de aanvraag ingediend bij het bevoegde college van burgemeester en schepenen, dat over iedere aanvraag een advies uitbrengt en dit advies binnen een termijn van dertig dagen na het afleveren van het ontvangstbewijs van de vergunningsaanvraag samen met de aanvraag zendt aan de Vlaamse regering. Over iedere aanvraag wordt aan de Vlaamse regering, benevens het advies van het college van burgemeester en schepenen, advies uitgebracht door een college van deskundigen dat bestaat uit de gemachtigde ambtenaren van de buitendiensten van het bestuur voor Ruimtelijke Ordening van de administratie voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting. Van de beslissing van de Vlaamse regering wordt aan de vergunningsaanvrager en het college van burgemeester en schepenen kennis gegeven binnen een termijn van zes maanden na de datum van het ontvangstbewijs.

Voor de stedenbouwkundige attesten bedoeld in *littera a)* kan de Vlaamse regering tot weigering van vergunning besluiten om redenen van goede ruimtelijke ordening. In de weigeringsbeslissing wordt alsdan aangegeven dat de vergunningsaanvrager recht heeft op een schadevergoeding. Ingeval de goede ruimtelijke ordening niet geschaad wordt, verleent de Vlaamse regering een bouwvergunning. De modaliteiten voor het bepalen van deze schadevergoeding worden vastgelegd bij besluit van de Vlaamse regering.

Bij het advies en de beslissing over de schadevergoeding of de bouwvergunning gelden voor de aanvragen, vermeld onder *littera a)* de voorschriften van artikel 23, 1°, van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen.

Voor de overige vergunningsaanvragen kan slechts vergunning worden toegekend indien de grond op de dag van de inwerkingtreding van het gewestplan gelegen is binnen een huizengroep met residentiele bestemming en aan dezelfde kant van een openbare weg die geen aardeweg is, en die gelet op de plaatselijke toestand, voldoende is uitgerust. De afstand gemeten op de as van de weg, tussen de gevels die het dichtst bij elkaar liggen van gebouwen met residentiële woonbestemming mag op de gevelpunten die zich het dichtst bij de voorliggende weg bevinden niet meer bedragen dan 70 m. Voor het meten van de afstand van 70 m kunnen geen huizen in aanmerking worden genomen waarvan de voorgevel niet geheel of gedeeltelijk gelegen is binnen een zone van 50 m te bepalen vanaf de rand van de voorliggende weg. De ontworpen woning, met inbegrip van de bijgebouwen, heeft een maximaal bouwvolume van zevenhonderd kubieke meter.

Deze bepalingen zijn van toepassing in alle gebieden die geen woongebied zijn, met uitsluiting van de industriegebieden, de ontginningsgebieden, de groengebieden waaronder kunnen worden onderscheiden natuurgebieden en natuurgebieden met wetenschappelijke waarde of natuurreservaat, de bosgebieden met ecologische waarde en de parkgebieden.

Het indienen van de nieuwe aanvraag heeft tot gevolg dat de voor de betrokken percelen lopende vergunningsprocedures voor bouw- en verkavelingsaanvragen van rechtswege worden stopgezet. " " »

Artikel 3 van het decreet van 13 juli 1994 luidt :

« Dit decreet treedt in werking de dag van de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*. »

Het decreet is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 17 september 1994.

3.2. Artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden luidt :

« Artikel 1. De met een horizontale arcering gemerkte terreinen op de als bijlage bij dit besluit gevoegde kaartbladen 'De Panne 11/7', 'De Moeren 19/3', 'Veurne 19/4', 'Oostduinkerke 11/8', 'Nieuwpoort 12/5',

'Middelkerke 12/1', 'Oostende 12/2', 'Bredene 12/3', 'Houtave 12/4', 'De Haan 4/7', 'Blankenberge 4/8', 'Heist 5/5', 'Westkapelle 5/6' en 'Het Zwin 5/2' » worden als beschermd duingebied aangewezen en de met verticale arcering gemerkte terreinen als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied »

Het besluit is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 30 november 1994.

3.3. Het decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994 houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, luidt als volgt :

« Art. 2. Het besluit van de Vlaamse regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden is bekrachtigd met uitwerking op datum van zijn inwerkingtreding, met dien verstande dat de kaartbladen Oostduinkerke 11/8 en Nieuwpoort 12/5 in bijlage bij dit besluit vervangen worden door de kaartbladen Oostduinkerke 11/8 en Nieuwpoort 12/5 in bijlage bij dit decreet.

Voor de gebieden die wel in het besluit van 16 november 1994 maar niet in het besluit van 15 september 1993 betreffende de aanduiding van beschermde duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden worden aangeduid, geldt de bekrachtiging slechts tot 31 mei 1995.

De Vlaamse regering organiseert met betrekking tot de in het vorige lid bedoelde gebieden een openbaar onderzoek en brengt daarover uiterlijk tegen 31 maart 1995 verslag uit bij de Vlaamse Raad.

Met toepassing van artikel 52 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 1993, duidt de Vlaamse regering uit de in het tweede lid bedoelde gebieden de definitief beschermde duingebieden en de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden aan. De Vlaamse regering legt dit besluit ter bekrachtiging aan de Vlaamse Raad voor.

De bovenbenoemde termijnen worden met zes maanden verlengd, als de Vlaamse Raad voor het einde van die termijnen wordt ontbonden.

Art. 3. In artikel 52 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 1993, wordt in § 1, tweede lid, na de eerste zin de volgende zin ingevoegd :

' Het bouwverbod heeft betrekking op alle werken die vergunningsplichtig zijn overeenkomstig artikel 44 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw. '.

Art. 4. In hetzelfde artikel wordt aan § 1 een derde en een vierde lid toegevoegd, die luiden als volgt :

' Het bouwverbod geldt niet voor instandhoudingswerken aan gebouwen of woningen in de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden. In de beschermde duingebieden en in de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden geldt het bouwverbod niet voor werken noodzakelijk voor een efficiënt natuurbeheer, natuurherstel, natuurontwikkeling, kustverdediging en voor slopingswerken van woningen of gebouwen.

Artikel 45, § 2, van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw is van toepassing op de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, mits uitsluiting van wijziging van gebruik. '.

Art 5. De paragrafen 1, 2, 3, 4 van artikel 54 van dezelfde wet worden vervangen door de volgende bepaling :

' § 1. Schadevergoeding is ingevolge het in artikel 52 bedoelde bouwverbod verschuldigd wanneer dit verbod, volgend uit een definitieve aanduiding als beschermd duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, een einde maakt aan de bestemming volgens de geldende plannen van aanleg of verkavelingsvergunningen die de grond had de dag voorafgaand aan bekendmaking van het besluit tot voorlopige aanduiding als beschermd duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied.

§ 2. Het recht op schadevergoeding ontstaat bij overdracht van het goed, bij de afgifte van een weigering van een bouwvergunning of bij de afgifte van een negatief stedebouwkundig attest, mits de overdracht of de afgifte

geschiedt na de bekendmaking van het besluit tot definitieve aanduiding als beschermd duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied. De vorderingen tot betaling van de schadevergoeding verjaren één jaar na de dag dat het recht op vergoeding ontstaat.

§ 3. De waardevermindering die voor de schadeloosstelling in aanmerking komt, dient te worden geraamd als het verschil tussen eensdeels de waarde van het goed op het ogenblik van de verwerving, geactualiseerd tot op de dag van het ontstaan van het recht op schadevergoeding en verhoogd met de lasten en kosten, zonder rekening te houden met het bouwverbod, en andersdeels de waarde van het goed op het ogenblik van het ontstaan van het recht op schadevergoeding.

§ 4. Enkel de waardevermindering rechtstreeks voortvloeiende uit het in artikel 52 bedoelde bouwverbod komt in aanmerking voor schadevergoeding. De waardevermindering ten belope van twintig procent moet zonder vergoeding gedoogd worden. Voor de berekening van de schadevergoeding wordt geen rekening gehouden met de overdracht van de goederen die na 14 juli 1993 doorgang vond. '.

In de laatste zin van § 6 van hetzelfde artikel worden de woorden 'forfaitaire coëfficiënten vaststellen' vervangen door de woorden 'dient deze te geschieden op basis van de evolutie van de index van de consumptieprijzen'.

Aan hetzelfde artikel worden een nieuwe § 7, § 8 en § 9 toegevoegd die luiden als volgt :

' § 7. Aan de verplichting tot schadevergoeding kan worden voldaan door een met redenen omkleed besluit van de Vlaamse regering, en na advies door het Instituut voor Natuurbehoud, houdende opheffing van het in artikel 52 bedoelde bouwverbod voor het betrokken perceel.

§ 8. Indien een natuurlijk persoon slechts eigenaar is van één bouwperceel, waarvan de maximale oppervlakte wordt bepaald door de Vlaamse regering, gelegen in het beschermd duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied en indien dit perceel zijn enig onbebouwd bouwperceel is en hij voor het overige slechts eigenaar is van één onroerende eigendom op datum van 15 september 1993, kan hij de aankoop door het Vlaamse Gewest eisen door zijn wil te doen kennen bij aangetekend schrijven, te zenden binnen vierentwintig maanden na bekendmaking van het besluit tot definitieve aanduiding van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden. In dat geval moet het perceel worden teruggekocht en integraal betaald binnen vierentwintig maanden na de kennisgeving, op straffe van verval van rechtswege van het bouwverbod bedoeld in artikel 52. De aankoop door het Vlaamse Gewest houdt in dat de betaalde koopprijs of, bij verwerving op een andere wijze dan door aankoop, de waarde waaraan het goed geschat werd voor de betaling van de rechten, geactualiseerd en verhoogd met de lasten en de kosten, de financieringskosten inbegrepen, terugbetaald worden. De Vlaamse regering bepaalt hoe deze paragraaf wordt toegepast.

§ 9. Er is geen vergoeding verschuldigd in de gevallen bedoeld in artikel 37, tiende lid, van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw. '.

Art. 6. Het besluit van de Vlaamse regering van 15 september 1993 betreffende de aanduiding van beschermde duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, bekrachtigd door het decreet van 26 januari 1994, wordt opgeheven, vanaf de inwerkingtreding van dit decreet. »

Het decreet is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 30 december 1994 en is op die datum in werking getreden.

3.4. Ter uitvoering van artikel 2, vierde lid, van het decreet van 21 december 1994 heeft de Vlaamse Regering bij besluit van 4 oktober 1995 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden die aangeduid werden door het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 betreffende de aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, maar niet door het besluit van de Vlaamse Regering van 15 september 1993 betreffende de aanduiding van beschermde duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden (*Belgisch Staatsblad* van 25 oktober 1995) een aantal bijkomende beschermde duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden - die voorlopig waren aangewezen door het besluit van 16 november 1994 - definitief aangewezen.

3.5. Voormeld besluit werd, mits wijzigingen, bekrachtigd bij het decreet van 29 november 1995 houdende

bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 oktober 1995 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden die aangeduid werden door het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 betreffende de aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, maar niet door het besluit van de Vlaamse Regering van 15 september 1993 betreffende de aanduiding van beschermde duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud (*Belgisch Staatsblad* van 30 november 1995, tweede uitgave).

Dat decreet van 29 november 1995 luidt als volgt :

« (...)

Art. 2. Het besluit van de Vlaamse regering van 4 oktober 1995 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden die aangeduid werden door het besluit van de Vlaamse regering van 16 november 1994 betreffende de aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, maar niet door het besluit van de Vlaamse regering van 15 september 1993 betreffende de aanduiding van beschermde duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, is bekrachtigd met uitwerking van de datum van zijn inwerkingtreding, met dien verstande dat de kaartbladen Nieuwpoort 12/5 en Oostduinkerke 11/8 in bijlage bij dit besluit worden vervangen door de kaartbladen Nieuwpoort 12/5 en Oostduinkerke 11/8 in bijlage bij dit decreet.

Art. 3. Paragraaf 2 van artikel 54 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, toegevoegd bij het decreet van 14 juli 1993 en gewijzigd bij het decreet van 21 december 1994, wordt vervangen door de volgende bepaling :

' § 2. Het recht op schadevergoeding ontstaat bij overdracht van het goed, bij de afgifte van een weigering van bouwvergunning of bij de afgifte van een negatief stedenbouwkundig attest, mits de overdracht of de afgifte geschiedt na de bekendmaking van het besluit tot definitieve aanduiding als beschermd duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied. De vorderingen tot betaling van de schadevergoeding worden ingediend bij de Vlaamse regering. De vordering tot betaling van de schadevergoeding verjaart drie jaar na de dag dat het recht op vergoeding ontstaat. ' »

IV. *In rechte*

- A -

Zaak met rolnummer 830

Verzoekschrift

A.1.1. De verzoekende partijen zijn eigenaar van onroerende goederen waarop onder het vroegere stelsel van artikel 23 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen de mogelijkheid bestond om te bouwen of te verkavelen. Zij worden rechtstreeks en persoonlijk benadeeld door de afschaffing van de opvullingsregel door het decreet van 13 juli 1994. Het decreet van 21 december 1994, dat in een vergelijkbare situatie wel in een openbaar onderzoek en in een schadevergoedingsregeling voorziet, levert voor de verzoekende partijen een ernstig moreel en materieel nadeel op, nu zij zowel van een openbaar onderzoek als van een schadevergoedingsregeling verstoken blijven. Zij kunnen ook ten aanzien van het decreet van 21 december 1994 een rechtstreeks belang laten gelden; daartoe is niet vereist dat zij gronden zouden bezitten in de te beschermen duingebieden.

A.1.2. De bestreden bepalingen schenden in verscheidene opzichten de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang met artikel 19 van de Grondwet en artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

A.1.2.1. Een eerste discriminatie vloeit voort uit het feit dat het decreet van 13 juli 1994 niet voorziet in een openbaar onderzoek. In dit opzicht wordt een onredelijk en niet verantwoord onderscheid gemaakt tussen de door het bestreden decreet getroffen eigenaars en eigenaars van wie de gronden het voorwerp uitmaken van een gewestplanwijziging middels de procedure van de artikelen 13 en 13bis van de stedenbouwwet, en de personen die reeds eigenaar waren van gronden op het ogenblik van het opstellen van de gewestplannen en die bezwaren en opmerkingen konden formuleren tegen een wijziging van de bestemming van hun gronden en eigenaars van gronden bedoeld in het decreet van 21 december 1994. Hoewel het doel van de maatregel, de bescherming van de open ruimte, wellicht in zekere mate zal worden bereikt, verantwoordt dat doel de aangewende middelen niet, in het bijzonder niet het niet voorzien in een openbaar onderzoek. Het inrichten van een openbaar onderzoek belet immers niet om voorlopig een bouw- en verkavelingsverbod in te stellen voor de opvullingskavels. Een dergelijke oplossing werd gebruikt in het duinendecreet, dat een zelfde belang beoogt te beschermen, namelijk de vrijwaring van de open ruimte.

A.1.2.2. Voorts schenden de aangevochten bepalingen het in artikel 19 van de Grondwet gewaarborgde recht op vrije meningsuiting. Bij ingrepen op het belangrijkste economische recht, namelijk het eigendomsrecht, kan de overheid redelijkerwijze niet zonder overleg met de betrokken burgers tot dergelijke beslissingen overgaan.

A.1.2.3. Het gelijkheidsbeginsel is tevens geschonden doordat niet in een regeling voor schadevergoeding is voorzien. De door het bestreden decreet getroffen eigenaars worden in dit opzicht gediscrimineerd ten aanzien van minstens twee categorieën van vergelijkbare grondeigenaars, namelijk diegenen aan wie een bouw- of verkavelingsverbod wordt opgelegd door de inwerkingtreding van een plan van aanleg, waarbij een einde gemaakt wordt aan het gebruik waarvoor een goed dient of normaal bestemd is (artikel 37 van de stedenbouwwet) en diegenen aan wie een bouw- of verkavelingsverbod wordt opgelegd binnen de beschermde duingebieden en bijbehorende landbouwgebieden (het nieuwe artikel 54 van de wet op het natuurbehoud).

A.1.2.4. Tot slot ligt een ongelijke en willekeurige behandeling vervat in de overgangsbepalingen. Het eerste element van willekeurige discriminatie is hierin gelegen dat blijkbaar enkel de aanvragen in aanmerking komen van stedenbouwkundige attesten of van bouw- en verkavelingsvergunningen die *grosso modo* vóór 24 augustus 1993 zijn ingediend. De verzoekende partijen hebben zulks gedaan na die datum en kunnen, zonder dat daarvoor een afdoende verantwoording bestaat, geen aanspraak maken op de overgangsregeling. Het tweede element van willekeurige discriminatie is gelegen in de schadevergoedingsregeling. Hier blijven de verzoekende partijen, die respectievelijk een negatief stedenbouwkundig attest en een weigering van verkavelingsvergunning opliepen, in de kou staan, zonder dat hiervoor een verantwoording bestaat.

Memorie van de Vlaamse Regering

A.1.3. De verzoekende partijen moeten geval per geval aantonen dat zij rechtstreeks, persoonlijk en ongunstig worden geraakt door de aangevochten decreetsbepalingen. De verzoekende partijen moeten, ieder wat haar betreft, aantonen dat hun percelen voldoen aan de cumulatief te vervullen toepassingsvoorwaarden van de opvullingsregel van het oorspronkelijke artikel 23, 1°, van het koninklijk besluit van 28 december 1972. Zulks is geenszins het geval. Het perceel waarop de aanvraag van het echtpaar G. De Mey-L. Scheire betrekking heeft, is deels in een parkgebied gelegen, deels in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied, en maakt overigens deel uit van een beschermd landschap; hun aanvraag brengt de bestemming van het gebied kennelijk in gevaar. Het perceel van T. de Vinck de Winnezele, waaromtrent nog geen aanvraag werd ingediend, blijkt stedenbouwkundig onbebouwbaar te zijn wegens een te geringe perceelsdiepte, en maakt ook niet deel uit van een huizingroep.

De verzoekende partijen hebben evenmin belang bij de vernietiging van de artikelen 2 en 5 van het decreet van 21 december 1994. De onroerende goederen van de verzoekende partijen zijn niet gelegen in de door de aangevochten bepalingen bedoelde duingebieden of in de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, noch in de maritieme duinstreek. Overigens lijken de verzoekende partijen niet echt de vernietiging na te streven van die bepalingen, maar worden die enkel bij het beroep betrokken omdat de regeling die daarin besloten ligt, afwijkt van de bepaling die zij werkelijk aanvechten, namelijk het nieuwe vierde lid van artikel 2, § 1, van de stedenbouwwet.

A.1.4.1. De vergelijking waarvan de verzoekende partijen uitgaan, mist feitelijke grondslag : artikel 23, 1°, van het koninklijk besluit van 28 december 1972 werd als dusdanig niet aan een openbaar onderzoek onderworpen en moest daaraan niet worden onderworpen. De conclusie van de verzoekende partijen kan ook niet worden afgeleid

uit de rechtspraak van de Raad van State waarin enkel werd gezegd dat een wijziging, bij koninklijk besluit, van de eveneens bij verordening vastgestelde mogelijkheden tot afwijking van de bestemmingsvoorschriften, slechts toepasselijk kan zijn op percelen waaromtrent het gewestplan pas naderhand is vastgesteld, en derhalve een openbaar onderzoek betreffende het gewestplan heeft plaatsgevonden.

Het opstellen of wijzigen van gewestplannen en bestemmingsvoorschriften door de uitvoerende macht kan niet worden vergeleken met een optreden van de bevoegde wetgevende macht. De decreetgever zou het eigen optreden niet eens kunnen onderwerpen aan een openbaar onderzoek. De wijze waarop decreten tot stand komen is bepaald bij een met een bijzondere meerderheid aangenomen federale wet. Zelfs indien de beide situaties vergelijkbaar zouden zijn, dan nog is de eventuele ongelijke behandeling redelijk verantwoord. De wetgever beschikt over een rechtstreekse democratische legitimiteit. De in de stedenbouwwet van 29 maart 1962 voorgeschreven procedure van openbaar onderzoek dient als waarborg tegen de uitvoerende macht. Voorts was een tijdrovend openbaar onderzoek niet te verzoeken met de beoogde noodmaatregel, die is genomen in afwachting van een grondige herziening van de betrokken wetgeving.

A.1.4.2. De grief omtrent de schending van het recht op vrije meningsuiting is niet gegrond, aangezien die vrijheid niets heeft uit te staan met de procedure van totstandkoming van een decreet, waarbij niemands meningsuiting wordt beperkt. Voor het overige kan niet worden ingezien hoe dat fundamentele recht de decreetgever zou verplichten tot een openbaar onderzoek.

A.1.4.3. De opvatting dat de verzoekende partijen gediscrimineerd worden omdat niet voorzien is in een schadevergoedingsregeling berust op een verkeerde lezing van de bestreden bepaling. Het feit dat geen schadevergoeding verschuldigd is wegens de niet-toepassing van de opvullingsregel (waarvan per hypothese de voorwaarden waren vervuld), sluit hoegenaamd niet uit dat een schadevergoeding verschuldigd is wegens een bouwverbod voortvloeiend uit de strijdigheid van de aangevraagde werken met het gewestplan, indien aan de voorwaarden van artikel 37 van de stedenbouwwet is voldaan. Weliswaar impliceerde de (toenmalige) toepasselijkheid van de opvullingsregel dat de aanvraag strijdig was met het gewestplan - de opvullingsregel stond daarop immers een afwijking toe - doch de niet-toepassing van de opvullingsregel heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat een einde wordt gemaakt aan « het gebruik waarvoor een goed dient of normaal bestemd is de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van het gewestplan ». Derhalve beantwoordt een perceel dat niet langer in aanmerking komt voor de toepassing van de opvullingsregel, niet *ipso facto* aan de toekenningsvoorwaarden voor de planschadevergoeding, aangezien de voorwaarden voor het verkrijgen van planschadevergoeding verschillend zijn van die voor de toepassing van de buiten werking gestelde opvullingsregel. Dit heeft tot gevolg dat de laatste zin van de gewraakte decreetsbepaling eigenlijk overbodig was, aangezien geen uitzondering wordt gemaakt op de toepassing van artikel 37 van de Stedenbouwwet, wat de indruk is die de verzoekers ten onrechte hebben opgedaan. Toch vervult die zin een belangrijke informatieve functie : voor planschadevergoeding volstaat het niet dat het betrokken perceel destijds in aanmerking kwam voor de toepassing van de opvullingsregel, maar het is ook vereist dat de voorwaarden van artikel 37 van de stedenbouwwet moeten vervuld zijn.

Daaruit vloeit voort dat het middel aan de bestreden decreetsbepaling een draagwijdte toekent die zij niet heeft, zodat ook dat middel feitelijke grondslag mist. Meteen is gezegd dat er van ongelijke behandeling geen sprake is. De buitenwerkingstelling van de opvullingsregel als dusdanig geeft inderdaad geen aanleiding tot vergoeding, maar elk perceel dat aan de voorwaarden van artikel 37 van de stedenbouwwet voldoet komt nog steeds in aanmerking voor planschadevergoeding, binnen de grenzen van die bepaling, en dus ongeacht of het perceel in kwestie enige tijd in aanmerking is gekomen voor de toepassing van de opvullingsregel.

A.1.4.4. Alle overgangsbepalingen waarvan de buitenwerkingstelling van de opvullingsregel thans vergezeld gaat, maken een onderscheid naargelang een vergunning of stedenbouwkundig attest al dan niet werd aangevraagd of verkregen vóór 24 augustus 1993, dit is de datum van inwerkingtreding van het decreet van 23 juni 1993. Niets lijkt méér verantwoord te zijn voor de toepassing van een overgangsregeling die achteraf werd ingevoerd om de om sociale redenen inopportuun geachte gevolgen te mildereren van een decreet dat op die datum in werking is getreden, en dit om de na die datum eventueel ontstane speculatie niet positief te discrimineren. Bij het aanvragen of verlenen van vergunningen of stedenbouwkundige attesten vóór die datum konden de betrokkenen immers te goeder trouw ervan uitgaan dat op hun perceel kon worden gebouwd, zodat zij de grond in kwestie als bouwgrond konden hebben gekocht - en vooral betaald.

A.1.5.1. Het beroep tot vernietiging is niet ontvankelijk in zoverre het betrekking heeft op het decreet van 21 december 1994, dat niet toepasselijk is op de verzoekende partijen en hen niet in hun situatie kan raken. Om de gegrondheid van het beroep tegen de artikelen 2 en 3 van het decreet van 13 juli 1994 te beoordelen, kan wel rekening worden gehouden met de bepalingen van het decreet van 21 december 1994.

A.1.5.2. De overwegingen die de verzoekende partijen aanhalen staven onvoldoende het rechtens vereiste belang om de vernietiging te vorderen van het decreet van 13 juli 1994. Het overgangsstelsel van de bestreden bepaling is immers gunstiger dan de bepalingen van het decreet van 23 juni 1993 en geen van de middelen van het verzoekschrift brengt de grondwettigheid in het geding van de voorwaarden waaraan de nieuwe aanvragen moeten voldoen die ingediend worden op basis van de overgangsregeling.

A.1.6.1. De twee door de verzoekende partijen aangehaalde wettelijke regelingen hebben fundamenteel verschillende onderwerpen en de door de verzoekende partijen beschreven situaties zijn fundamenteel verschillend en niet vergelijkbaar. Een herziening van het gewestplan gaat uit van de administratieve overheid; de beperking van het eigendomsrecht die het decreet van 13 juli 1994 zelf invoert is het werk van de wetgevende macht en zulks is noodzakelijkerwijs onverenigbaar met de organisatie van een voorafgaand openbaar onderzoek of van een andere wijze van directe inspraak van de burger. Hoe dan ook is de inspraak van de burger die georganiseerd wordt door de wet van 29 maart 1962 feitelijk zeer beperkt. Ten slotte is het openbaar onderzoek des te minder noodzakelijk in het kader van de artikelen 20 tot 23 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 daar die bepalingen uitzonderingen vormen op de planologische voorschriften van de gewestplannen ten aanzien waarvan wel degelijk een openbaar onderzoek plaats had. Het gaat hier niet om een grote inbreuk op het eigendomsrecht; er wordt enkel een toegestaan voordeel afgeschaft. In het kader van het duinendecreet is, net zoals in het kader van de herziening of de opstelling van de gewestplannen, de handeling die aanleiding geeft tot het openbaar onderzoek van administratieve en niet van wetgevende aard.

A.1.6.2. Artikel 19 van de Grondwet verbiedt de wetgever de vrijheid van meningsuiting van de burgers te belemmeren. Het verplicht geenszins de wetgever de meningsuiting van de burger op alle vlakken te organiseren. Artikel 19 van de Grondwet wijkt niet af van de artikelen 33 en 36 van de Grondwet, waarin het principe gesteld wordt van het vertegenwoordigende stelsel met uitsluiting van procédés van directe democratie en inzonderheid het wetgevend referendum.

A.1.6.3. Artikel 37 van de organieke wet van 29 maart 1962 en het nieuwe artikel 54 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud vormen uitzonderingen op het principe van het ontbreken van schadevergoeding voor wettelijke erfdienstbaarheden van openbaar nut. Het recht op een schadevergoeding, dat de regel is in het geval van artikel 16 van de Grondwet, is een uitzondering buiten de werkingssfeer van die bepaling; van die uitzondering kan geen regel worden gemaakt alleen omdat die uitzondering in het ene of het andere geval bestaat. De situatie van de bij het decreet van 13 juli 1994 beoogde personen is verschillend van die van de andere door de verzoekende partijen aangehaalde categorieën van personen; het gaat immers enkel om het opheffen van de mogelijkheid een beroep te doen op uitzonderingen op een stelsel van wettelijke erfdienstbaarheid van openbaar nut.

A.1.6.4. Noch artikel 142 van de Grondwet, noch de bijzondere wet van 6 januari 1989 verlenen aan het Hof de bevoegdheid wettelijke regels te vernietigen wegens rechtstreekse schending van een internationaal verdrag.

Memorie van antwoord van de verzoekende partijen

A.1.7. Uit de overgezonden stukken blijkt wel degelijk dat de verzoekende partijen het voordeel van de opvullingsregel hadden kunnen benutten, indien die bepaling niet was afgeschaft. De vraag of zulks het geval was, is een feitenkwestie. Het betreft een beoordeling die veeleer tot de bevoegdheid van de administratie behoort, dan tot die van de rechtbank of het Hof. De eerste verzoekende partij heeft overigens een annulatieberoep ingesteld tegen het beschermingsbesluit van 21 december 1994.

Het belang bij de vernietiging van het duinendecreet is niet beperkt tot de rechtsonderhorigen die door dat decreet worden beoogd. De verzoekende partijen beschikken over een procestechnisch belang : het is moeilijk denkbaar dat zij de ongelijke behandeling ten opzichte van de eigenaars van een kavel die onder dat decreet vallen zouden aanvoeren zonder dat decreet zelf aan te vechten. Zij hebben ook een inhoudelijk materieel en moreel belang. Indien tot vernietiging van de voorkeursbehandeling van het duinendecreet zou worden besloten, bestaat de kans dat de decreetgever de voorkeursbehandeling zou uitbreiden tot hun situatie.

Beide groepen van eigenaars zijn wel degelijk vergelijkbaar. De wet op het natuurbehoud en de stedenbouwwet streven gelijksoortige doelstellingen na. Krachtens eerstvermelde wet kunnen maatregelen ter bescherming van de grond worden genomen; laatstvermelde wet beoogt ook 's lands natuurschoon te bewaren. Zowel de ene als de andere wet laten toe bepaalde natuurgebieden te beschermen. De schadevergoedingsregelingen van beide wetten vertonen gelijkenis.

A.1.8.1. Van de decreetgever mag inderdaad niet worden verwacht dat hij eerst een openbaar onderzoek inricht en vervolgens de opvullingsregel afschaft. Wat de verzoekende partijen bedoelen is dat de toepasselijkheid van de wijziging van artikel 87 van de stedenbouwwet afhankelijk zou moeten worden gemaakt van een openbaar onderzoek en pas effectief zou worden nadat de gewestplannen zijn herzien.

A.1.8.2. Een voorlopige inhoudelijke bescherming gaat wel degelijk samen met het instellen van een openbaar onderzoek vooraleer tot definitieve bescherming wordt overgegaan en staat een snelle bescherming niet in de weg. Uiteraard kan de decreetgever afwijken van wettelijke regels inzake het openbaar onderzoek, maar dan moet hij aantonen dat zulks noodzakelijk is, dat wil zeggen objectief en redelijk verantwoord om het gestelde noble doel, de bescherming van de open ruimte, te vrijwaren. De verzoekende partijen betwisten het nagestreefde doel niet, wel de daarbij toegepaste werkwijze. In tegenstelling tot wat de Waalse Regering beweert, heeft de inspraakprocedure van de stedenbouwwet een hoge morele en democratische waarde en brengt ze ook een zeker resultaat met zich mee. De wetgevende macht heeft nagelaten aan de uitvoerende macht een wettelijke of decretale basis te geven om een openbaar onderzoek in te richten met betrekking tot de afschaffing van de regels die een uitzondering konden vormen op de gewestplannen.

A.1.8.3. De beperkende interpretatie van de vrijheid van meningsuiting vindt geen enkele steun in de bedoeling van de Grondwetgever. Het komt de verzoekers voor dat artikel 19 van de Grondwet in samenhang met het gelijkheidsbeginsel in het gedrang komt wanneer de overheid in die materie van ruimtelijke ordening en natuurbehoud, die vrijheid nu eens wel als een positieve verplichting beschouwt en dan weer niet, zonder redelijke verantwoording.

A.1.8.4. Het derde onderdeel van het middel lijkt achterhaald te zijn nu, enerzijds, de Vlaamse Regering erkent dat artikel 37 van de stedenbouwwet van toepassing blijft als aan de voorwaarden is voldaan en nu, anderzijds, het Hof in zijn arrest nr. 56/95 heeft gesteld dat de mensen in de duinenstreek een gewettigde verwachting hadden, wat niet het geval zou zijn voor de eigenaars van een perceel grond waarop niet meer met toepassing van de opvullingsregel kan gebouwd worden. Hoewel minstens de eerste verzoekende partij met stukken staft dat zij evenzeer een gewettigd vertrouwen mocht hebben om op die grond te mogen bouwen, zij het via een achterpoortje met een zeer grote opening, laat zij het aan de wijsheid van het Hof over om de concrete situatie opnieuw te beoordelen. Het begrip bestemming mag niet in enge zin worden opgevat. Als het begrip ruim wordt opgevat is er meteen ruimte voor vergelijking met de eigenaars bedoeld in het decreet van 21 december 1994.

Memorie van antwoord van de Waalse Regering

A.1.9.1. In het licht van het arrest nr. 40/95 (B.3.4) moet worden opgemerkt dat in tegenstelling tot verzoeker de Vinck de Winnezele, de verzoekers De Mey en Scheire niet aantonen dat zij een administratief beroep of een annulatieberoep hebben ingesteld tegen de weigering van de bouwvergunning. De verzoekende partijen tonen

evenmin aan dat zij een nieuwe aanvraag hebben ingediend ten gevolge van de inwerkingtreding van het bestreden decreet. Het Hof kan zijn beoordeling met betrekking tot de mogelijke toepassing van de opvullingsregel in de plaats stellen van de vergunningverlenende overheid, wanneer de verzoekende partijen manifest niet beantwoorden aan de toepassingvoorwaarden ervan (voormeld arrest, B.3.7). Zulks is hier het geval.

A.1.9.2. Uit het feit dat zowel de Vlaamse als de Waalse Regering moeilijkheden hebben om de argumenten van de verzoekende partijen af te leiden uit het aangevoerde middel, blijkt dat dat middel niet beantwoordt aan de eisen gesteld door artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

A.1.9.3. Het Hof heeft een soortgelijk middel verworpen in zijn arrest nr. 40/95. Aangezien blijkens dat arrest de overheden hun beleid moeten kunnen aanpassen aan de wisselende vereisten van het algemeen belang, zou een wijziging van beleid om een dringende noodzakelijkheid het hoofd te bieden haar doel missen mochten de artikelen 10 en 11 van de Grondwet vereisen dat een openbaar onderzoek dat in normale omstandigheden wordt georganiseerd ook verplicht is wanneer een dringende noodzakelijkheid bestaat. Het Hof heeft in vermeld arrest eveneens een middel verworpen dat klaagde over de afwezigheid van schadevergoeding in het vorige decreet en dat op dit punt identiek was.

Zaak met rolnummer 860

A.2. Bij op 4 december 1995 ter post aangetekende brief delen de verzoekende partijen mee dat zij afstand wensen te doen van hun beroep en vragen zij het Hof dat verzoek te willen inwilligen.

Zaken met rolnummers 864 en 866 tot 880

Verzoekschrift in de zaak met rolnummer 864

A.3.1. De verzoekende partij is eigenares van het perceel gekadastreerd Knokke-Heist, tweede afdeling, sectie F, nr. 619. Volgens het plan van aanleg K 12 Bergenlaan (*Belgisch Staatsblad* van 18 december 1992) mag op dat perceel worden gebouwd.

Doordat een gedeelte van dat eigendom in een beschermd duingebied werd opgenomen, geldt op dat gedeelte bouwverbod. Het betreft een met sparren beplant gazon, dat de tuin vormt van een grote villa en niet de kenmerken van duinen bezit. Het perceel van de verzoekende partij is gelegen in een verkaveling van een twaalfstal villa's, allemaal omgeven door tuinen met bomen, die geen enkel kenmerk van duinen bezitten. Het perceel paalt aan beide kanten aan de terreinen van de golf van Knokke. Die terreinen hebben een stedenbouwkundig statuut van « *parkgebied* » en hebben in het besluit van 16 november 1994 niet de specifieke bescherming van « *duingebied* » genoten.

A.3.2. De verzoekende partij voert drie middelen aan. Zij zijn afgeleid uit de niet-naleving van algemene rechtsbeginselen, en in het bijzonder van de algemene beginselen van evenredigheid en behoorlijk bestuur en het beginsel van rechtszekerheid. Het doel van die beginselen bestaat er algemeen gesproken in de burger te beschermen tegen normen die inbreuk maken op zijn rechten. De schending van die beginselen roept hoe dan ook een ongelijkheid in het leven ten nadele van die burgers aan wie de toepassing ervan wordt geweigerd.

A.3.2.1. Het eerste middel, afgeleid uit de schending van het algemene beginsel van evenredigheid, luidt als volgt :

« Doordat het besluit en het decreet het statuut van duingebied toekennen aan een stuk grond van 38 are, terwijl alle naburige percelen bebouwde percelen zijn, en terwijl de grote oppervlakte die als golfterrein dient, naast hetwelk zich het desbetreffende perceel bevindt, niet het statuut van duingebied heeft, en doordat, zelfs in de veronderstelling dat het terrein als duingebied kan worden aangemerkt - hetgeen de verzoekende partij betwist -, de kleine, om niet te zeggen uiterst kleine oppervlakte ervan te midden van terreinen die niet de hoedanigheid van duingebied hebben - met inbegrip van de golf - de verantwoording die is afgeleid uit de omstandigheid dat die bescherming zou kunnen bijdragen tot de door het decreet van 14 juli 1993 beoogde doelstelling, namelijk " bescherming, ontwikkeling en het beheer van de maritieme duinstreek ", belachelijk maakt, terwijl het beginsel van de evenredigheid bepaalt dat een objectief en redelijk verband van evenredigheid moet bestaan tussen een beperkende norm, namelijk een norm die het eigendomsrecht beperkt, en de doelstelling die die norm

verantwoordt, terwijl een dergelijk verband ten deze niet voorhanden is, in zoverre niet kan worden betoogd, noch kan worden aangenomen dat de bescherming, als duingebied, van een stuk grond van 38 are, dat een eilandje vormt te midden van een gebied van tientallen, zelfs honderden hectaren die niet de hoedanigheid van duingebied hebben, redelijkerwijze tot de verwezenlijking van het beoogde doel (namelijk de bescherming en de ontwikkeling van het duingebied) zou kunnen bijdragen. »

A.3.2.2. Het tweede middel, afgeleid uit de schending van het beginsel van behoorlijk bestuur, luidt als volgt :

« Doordat de aanneming van de norm, volgens het decreet van 26 januari 1994, had moeten worden onderworpen aan een openbaar onderzoek, samengevat in een advies van de Regionale Commissie voor stedenbouw van West-Vlaanderen, en doordat tijdens dat overleg in feite rekening had moeten worden gehouden met het advies van het Instituut voor Natuurbehoud, terwijl blijkt dat het Instituut voor Natuurbehoud in december 1992 - januari 1993 een eerste advies heeft uitgebracht waarin vier criteria voor bescherming werden vastgesteld, terwijl de Regionale Commissie van West-Vlaanderen met dat advies rekening heeft gehouden om haar advies van 12 augustus 1994 op te stellen; terwijl de bekrachtigde norm evenwel werd aangenomen op basis van een tweede advies van het Instituut voor Natuurbehoud, *de dato* 30 augustus 1994, waarvan de inleiding van het besluit van 16 november 1994 beknopt de inhoud weergeeft, die zeer verschillend is van die van het vorige advies, dat in het openbaar onderzoek in overweging werd genomen, terwijl dat gegeven een ernstige inbreuk vormt op het beginsel van behoorlijk bestuur en de vernietiging van de bestreden norm verantwoordt. »

A.3.2.3. Het derde middel, afgeleid uit de schending van het beginsel van de rechtszekerheid, luidt als volgt :

« Doordat het besluit en, door de bekrachtiging ervan, het decreet aan de verzoekende partij, die eigenaar is van een perceel waarvan een gedeelte onder een nieuw statuut valt, een bouwverbod opleggen (zie decreet van 14 juli 1993, artikel 2, dat het nieuwe artikel 52, § 1, tweede lid, vormt van de wet van 12 juli 1973), waarvan de overtreding strafbaar is (idem, artikel 56), en doordat het gedeelte van het betrokken eigendom, dat niet met een kadastraal geïdentificeerd perceel overeenstemt, op een kaart met een kleine schaal slechts is aangeduid door middel van een benaderende arcering, die niet de mogelijkheid biedt nauwkeurig en met zekerheid te bepalen welk gedeelte ervan onder de maatregel valt, terwijl het beginsel van de rechtszekerheid vereist dat de beperkingen die door een norm worden gesteld aan een recht, in het onderhavige geval aan het eigendomsrecht, nauwkeurig moeten zijn en aan de burger aan wie die norm wordt opgelegd - een norm waarvan de overtreding strafbaar is als hij niet wordt nageleefd - de mogelijkheid moeten bieden zich in alle veiligheid eraan te conformeren. »

Verzoekschriften in de zaken met rolnummers 866 tot 871

A.4.1. Alle verzoekende partijen zijn eigenaar van gronden die gelegen zijn in een woongebied (zaken met rolnummers 866, 867 (gedeeltelijk), 868, 870 en 871), in een landbouwgebied (zaak met rolnummer 867 (gedeeltelijk)) of in een recreatiegebied (zaak met rolnummer 869) en zij hebben hetzij een verkavelingsaanvraag ingediend (zaken met rolnummers 866 en 870), hetzij een bouwvergunning gekregen, die evenwel werd ingetrokken (zaak met rolnummer 867) of het voorwerp uitmaakt van een annulatieberoep bij de Raad van State en een bevel tot stillegging van de werken (zaak met rolnummer 868) of zij hebben plannen om er een congrescentrum op te richten (zaak met rolnummer 869) of wensen aan hoogbouw te doen (zaak met rolnummer 871).

Door het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994, bekrachtigd bij decreet van 21 december 1994, rust er een definitief (of in de zaak met rolnummer 868 een voorlopig) bouwverbod op hun percelen of een gedeelte ervan, wegens de opname ervan in het voorlopig (zaak met rolnummer 868) of definitief beschermd duingebied (zaken met rolnummers 866, 869, 870 en 871) of in de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden (zaak met rolnummer 867).

A.4.2. De verzoekende partijen voeren diverse middelen aan.

A.4.2.1. Het eerste middel (eerste middel in de zaken met rolnummers 866, 867, 868, 870 en 871), wordt ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994, zoals bekrachtigd bij artikel 2, eerste lid, van het decreet van 21 december 1994, de gronden van de verzoekende partijen, die in het voorlopig beschermd duingebied of in het voor het duingebied belangrijke landbouwgebied gelegen zijn, na het openbaar onderzoek definitief aanwijst als beschermd duingebied of als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, en doordat aldus wordt aangenomen dat de gronden van de verzoekende partijen aan de onderscheidingscriteria beantwoorden om als duingebied of voor

het duingebied belangrijk landbouwgebied definitief beschermd te worden, en doordat aldus een definitief en absoluut bouwverbod opgelegd wordt op de gronden van de verzoekende partijen, en doordat het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994, zoals bekrachtigd bij het decreet van 21 december 1994 soortgelijke (al dan niet naburige of onmiddellijk aangrenzende) eigendommen van andere burgers, die eveneens in het voorlopig beschermde duingebied of in hetzelfde voor het duingebied belangrijke landbouwgebied gelegen zijn, na het openbaar onderzoek weglaat uit het definitief beschermde duingebied of voor het duingebied belangrijke landbouwgebied, en doordat aldus wordt aangenomen dat die soortgelijke eigendommen van andere burgers niet aan de onderscheidingscriteria beantwoorden om als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied definitief beschermd te worden, en doordat bepaalde gronden niet worden opgenomen in het definitief beschermde duingebied, alhoewel zij intrinsiek veel waardevoller zijn dan die van een verzoekende partij (bijvoorbeeld de gronden van de Koninklijke Schenking), terwijl de Vlaamse Raad redelijkerwijze niet tot de slotsom kan komen dat de gronden van de verzoekende partijen aan de onderscheidingscriteria voldoen, het nagestreefde doel van de maatregel voor ogen houdende, namelijk de niet planologisch beschermde ecologisch waardevolle duingebieden beschermen, en terwijl het definitieve en absolute bouwverbod onevenredig is met het nagestreefde doel, omdat de gronden van de verzoekende partijen geen grote waarde vertonen als duingebied of als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, en terwijl een verschil in behandeling tussen categorieën van personen op een objectief criterium moet berusten en redelijk verantwoord dient te zijn, en terwijl een dergelijke redelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel, en terwijl de gronden van de verzoekende partijen, zoals de soortgelijke (al dan niet naburige of onmiddellijk aangrenzende) eigendommen van andere burgers uit hetzelfde voorlopig beschermde duingebied of voor het duingebied belangrijke landbouwgebied die weggelaten zijn bij de definitieve aanwijzing, evenmin voldoen aan de onderscheidingscriteria voor de aanwijzing als beschermd duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied.

In het eerste onderdeel van het eerste middel in de zaak met rolnummer 868 en in het eerste middel in de zaak met rolnummer 869 wordt bovendien aangevoerd dat de verzoekende partijen gediskrimineerd worden omdat zij zonder redelijke verantwoording verhinderd worden hun project te realiseren of te vervolledigen, ten aanzien van andere vennootschappen in de toeristische sector die wel hun project, zelfs in natuurgebied volgens het gewestplan, kunnen realiseren of afwerken.

Het eerste middel in de zaak met rolnummer 868 bevat een tweede onderdeel, dat in grote mate overeenstemt met het eerste middel in de zaak met rolnummer 869. Het is eveneens ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994, zoals bekrachtigd bij artikel 2, tweede lid (eerste lid in de zaak met rolnummer 869), van het decreet van 21 december 1994, bepaalde gronden van de verzoekende partij in het voorlopig beschermde duingebied legt, en doordat aldus wordt aangenomen dat die gronden van de verzoekende partij aan de onderscheidingscriteria beantwoorden om als duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied voorlopig (of definitief) beschermd te worden, en doordat aldus een voorlopig (of definitief) en absoluut bouwverbod opgelegd wordt op die gronden van de verzoekende partij, en doordat het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994, zoals bekrachtigd bij artikel 2, tweede lid (eerste lid in de zaak met rolnummer 869), van het decreet van 21 december 1994, soortgelijke eigendommen van andere burgers niet in het voorlopig beschermde duingebied opneemt (of die eveneens in het voorlopig beschermde duingebied gelegen zijn, na het openbaar onderzoek weglaat uit het definitief beschermde duingebied), en doordat (zaak met rolnummer 869) aldus wordt aangenomen dat die soortgelijke eigendommen van andere burgers niet aan de onderscheidingscriteria beantwoorden om als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied definitief beschermd te worden, terwijl de Vlaamse Raad redelijkerwijze niet tot de slotsom kan komen dat de gronden van de verzoekende partij aan de onderscheidingscriteria voldoen, het nagestreefde doel van de maatregel voor ogen houdend, namelijk de niet planologisch beschermde ecologisch waardevolle duingebieden beschermen, en terwijl het voorlopige (of definitieve) en absolute bouwverbod onevenredig is met het nagestreefde doel, omdat de gronden van de verzoekende partij geen grote waarde vertonen als duingebied, en terwijl in de parlementaire voorbereiding van het duinendecreet zelfs gesteld wordt dat het niet zinvol is een bouwverbod op te leggen voor gronden waar reeds een gebouw staat, en terwijl een verschil in behandeling tussen categorieën van personen op een objectief criterium moet berusten en redelijk verantwoord dient te zijn, en terwijl een dergelijke redelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel, en terwijl (zaak met rolnummer 868) de gronden van de verzoekende partij, zoals de soortgelijke eigendommen van andere burgers, niet voldoen aan de onderscheidingscriteria voor de aanwijzing als voorlopig beschermd duingebied of (zaak met rolnummer 869) de gronden van de verzoekende partij, zoals de soortgelijke bebouwde eigendommen van andere burgers uit hetzelfde voorlopig beschermde duingebied die weggelaten zijn bij de definitieve aanwijzing, evenmin voldoen aan de onderscheidingscriteria voor de aanwijzing als beschermd duingebied.

A.4.2.2. Het tweede middel (tweede middel in de zaken met rolnummers 866, 867, 869, 870 en 871; derde middel in de zaak met rolnummer 868), wordt ontleend aan de schending van de artikelen 10, 11 en 187, op zichzelf genomen en in samenhang gelezen met artikel 16 van de Grondwet en met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, doordat artikel 2, eerste lid, en artikel 3 van het bestreden decreet, in samenhang met artikel 52 van de wet van 12 juli 1973, zoals ingevoegd bij het decreet van 14 juli 1993, bepalen dat een definitief en absoluut bouwverbod opgelegd wordt op de bij het besluit van 16 november 1994 definitief aangewezen beschermde duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden in weerwil van de bestaande planologische bestemmingen en verleende vergunningen, en doordat het bestreden decreet de waarde van het goed op het ogenblik van verwerving als uitgangscriterium voor de vast te stellen schadevergoeding neemt (artikel 54, § 3, van de wet van 12 juli 1973, zoals gewijzigd bij artikel 5, § 3, van het bestreden decreet), en doordat het bestreden decreet de schadevergoeding die verkregen kan worden voor de verregaande inbreuk op het eigendomsrecht, beperkt tot 80 pct. van de door de overheid (zeker wat de waarde van het goed bij verwerving betreft) vastgestelde schadevergoeding (artikel 54, § 4, van de wet van 12 juli 1973, zoals gewijzigd bij artikel 5, § 4, van het bestreden decreet), terwijl dat zeer beperkte «vergoedings-» stelsel in strijd is met een van de meest elementaire mensenrechten, namelijk het eigendomsrecht, zoals beschermd bij artikel 16 van de Grondwet en artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, en terwijl het definitieve en absolute bouwverbod het karakter van een quasi-onteigening heeft, die niet kan worden doorgevoerd zonder voorafgaande en billijke vergoeding, en terwijl een inbreuk op de door de Grondwet en de internationale verdragen beschermde rechten een schending van de gelijkheid uitmaakt, en terwijl er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

A.4.2.3. Het derde middel (derde middel in de zaken met rolnummers 866, 867, 869, 870 en 871; vierde middel in de zaak met rolnummer 868), wordt ontleend aan de schending van artikelen 10, 11 en 76 van de Grondwet en aan de schending van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, doordat enkel in de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud van de Vlaamse Raad de toetsing aan de criteria van de gebieden die voor definitieve bescherming in aanmerking komen, plaats vindt vooraleer tot de bekrachtiging van het besluit van 16 november 1994 besloten wordt, en doordat de verzoekende partijen niet kunnen uitmaken of de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud hun gronden aan die criteria toetst, en doordat de voltallige Vlaamse Raad de toetsing aan de criteria van alle gebieden die voor definitieve bescherming in aanmerking komen, niet doorvoert, en doordat aldus aan de verzoekende partijen de democratische controle wordt ontnomen dat de criteria juist en op dezelfde wijze toegepast worden voor hun gronden, en doordat het bestreden decreet aldus aan een bepaalde categorie van eigenaars of andere rechthebbenden een juris dictionele waarborg ontnemt, die aan alle burgers wordt geboden en zonder dat dit verschil in behandeling verantwoord is, terwijl in de decretale bekrachtiging van het uitvoeringsbesluit wordt voorzien teneinde de Vlaamse Raad ertoe in staat te stellen de overeenstemming ervan met de bepalingen van het decreet van 14 juli 1993 na te gaan, en terwijl artikel 76 van de Grondwet stelt dat de wetsontwerpen eerst dan kunnen worden aangenomen nadat daarover artikelsgewijze is gestemd en dat dit bijgevolg ook inhoudt dat over elk in artikel 2, eerste lid, van het bestreden decreet bedoeld perceel gestemd wordt, en terwijl de verzoekende partijen aldus een onderscheiden behandeling ten aanzien van de procedure van de ruimtelijke ordening te beurt valt, en terwijl een verschil in behandeling tussen categorieën van personen op een objectief criterium moet berusten en redelijk verantwoord dient te zijn, en terwijl een dergelijke redelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel, terwijl artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens bepaalt dat iedere persoon het recht heeft om zijn zaak op een eerlijke en gelijke manier behandeld te zien voor een onafhankelijke en onpartijdige rechter.

A.4.2.4. Het vierde middel (vierde middel in de zaak met rolnummer 867) wordt ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994, zoals bekrachtigd bij artikel 2, eerste lid, van het decreet van 21 december 1994, de gronden van de verzoekende partij, die in het voorlopig aangeduide, voor het duingebied belangrijke landbouwgebied gelegen zijn, na het openbaar onderzoek definitief aanwijst als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, wat het gedeelte betreft dat in woongebied ligt volgens het gewestplan, doordat het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994, zoals bekrachtigd bij artikel 2, eerste lid, van het decreet van 21 december 1994, andere eigendommen die niet in een agrarisch gebied liggen, niet definitief aanwijst als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, terwijl een verschil in behandeling tussen categorieën van personen op een objectief criterium moet berusten en redelijk verantwoord dient te zijn, en terwijl dergelijke redelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel, en terwijl de gronden van de verzoekende partij, zoals de soortgelijke eigendommen van andere burgers uit hetzelfde voorlopig aangeduide, voor het duingebied belangrijke landbouwgebied die weggelaten zijn bij de definitieve aanwijzing, evenmin voldoen aan de

onderscheidingscriteria voor de aanwijzing als voor duingebied belangrijk landbouwgebied.

A.4.2.5. Het vijfde middel (tweede middel in de zaak met rolnummer 868, vijfde middel in de zaak met rolnummer 869, vierde middel in de zaak met rolnummer 871) is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in combinatie met de schending van de artikelen 2, 5, 7a, 52, 73a tot 73h en 221 van het E.G.-Verdrag, doordat de verzoekende partijen, actief in de toeristische recreatieve sector, niet alleen hun belangrijke investeringen, maar ook hun meerwaarde en winst zien verloren gaan door een beperkte vergoedingsregeling in het bestreden decreet, terwijl minstens in de omliggende landen bij dergelijke eigendomsaantastingen een volledige vergoeding wordt toegekend, en terwijl de verzoekende partijen aldus gediscrimineerd worden ten aanzien van buitenlandse projectontwikkelaars in dezelfde sector, die bij soortgelijke eigendomsbeperkingen een volledige vergoeding ontvangen, en terwijl zij daardoor in hun rechten van vrije mededinging, vrije vestiging en vrij verkeer van goederen en kapitalen belemmerd worden tegenover soortgelijke bedrijven, minstens in de omliggende landen.

A.4.2.6. Het zesde middel (vierde middel in de zaak met rolnummer 869) is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat artikel 4, eerste lid, eerste zin, van het bestreden decreet bepaalt dat het bouwverbod niet geldt voor instandhoudingswerken aan gebouwen of woningen in de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, terwijl er geen wettige of redelijke basis aanwezig is om ter zake in een verschillende behandeling tussen beschermd duingebied en voor het duingebied belangrijk landbouwgebied te voorzien.

Verzoekschriften in de zaken met rolnummers 872 tot 880

A.5.1. Alle verzoekende partijen zijn eigenaar van gronden die door het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994, bekrachtigd bij decreet van 21 december 1994, definitief aangewezen zijn als beschermd duingebied (zaken met rolnummers 872 tot 874, 876 en 877, 879 en 880) of als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied (zaken met rolnummers 875 en 878).

A.5.2. De verzoekende partijen voeren diverse middelen aan.

A.5.2.1. Het eerste middel is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, op zichzelf genomen en in samenhang gelezen met de artikelen 13, 144, 145, 146, 160 en 187 van de Grondwet en met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, doordat artikel 2, eerste lid, van het decreet van 21 december 1994 het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 definitief bekrachtigt, met uitzondering van de gebieden die wel in het besluit van 16 november 1994 maar niet in het besluit van 15 september 1993 betreffende de aanduiding van beschermde duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden opgenomen zijn, waarvoor de bekrachtiging geldt tot 31 mei 1995, ten deze verlengd met zes maanden, en doordat voormelde bepalingen tot doel, en minstens tot gevolg hebben dat door de decretale bekrachtigingstechniek de Raad van State en de hoven en rechtbanken worden verhinderd om het wettigheidstoezicht uit te oefenen op de bescherming van de gronden die opgenomen zijn op kaarten, gevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994, terwijl de grondwettelijke regels van de gelijkheid der Belgen voor de wet en van de niet-discriminatie inhouden dat slechts een verschil in behandeling mag worden gemaakt volgens bepaalde categorieën van personen, in zoverre voor het criterium van onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording bestaat met betrekking tot het doel en de gevolgen van de beoogde maatregel, zodat de bestreden bepalingen, door het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 te bekrachtigen en tevens te voorzien in een decretale bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering tot definitieve bescherming van de duingebieden en voor het duingebied beschermde landbouwgebieden, die voor de eerste maal in het voornoemde besluit van 16 november 1994 waren opgenomen, aan een bepaalde categorie van burgers de jurisdictionele waarborg van het wettigheidstoezicht door de Raad van State ontnemen, zonder dat voor dat onderscheid in behandeling een objectieve en redelijke verantwoording bestaat met betrekking tot het doel en de gevolgen van de beoogde maatregel en aldus de grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie schenden. De verzoekende partijen doen hierbij opmerken dat het Hof, door in zijn arrest nr. 41/95 te overwegen dat artikel 2 van het decreet van 14 juli 1993 « in hoofdzaak » is verantwoord door de doelstelling van het decreet, te weten een vlotte en doeltreffende bescherming van de duinen en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, impliciet heeft geoordeeld dat de decretale bekrachtigingstechniek inderdaad van die aard is dat zij een ongelijke behandeling in het leven roept.

A.5.2.2. Het tweede middel is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat

het eigendom van de verzoekende partijen definitief als beschermd duingebied wordt aangeduid na een toetsing aan vier criteria, hoewel andere gebieden binnen de maritieme duinstreek, die evenzeer of evenmin voldoen aan die criteria, niet beschermd werden, terwijl iedere eigenaar van een perceel binnen de maritieme duinstreek op een gelijke wijze dient behandeld te worden bij de toepassing van de criteria die aangewend worden voor de aanwijzing van een perceel als beschermd duingebied, zodat het bestreden decreet, door de vier criteria niet op een identieke manier voor ieder perceel toe te passen, de grondwettelijke regels van gelijkheid en niet-discriminatie schendt.

A.5.2.3. Het derde middel in de zaak met rolnummer 872 (vierde middel in de zaak met rolnummer 876) is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het eigendom van de verzoekende partij als beschermd duingebied werd aangeduid, hoewel het Instituut voor Natuurbehoud stelt dat dat eigendom voor de helft (zaak met rolnummer 872) of voor vier vijfde (zaak met rolnummer 876) in een natuurgebied is gelegen, terwijl enkel gebieden waarop een dreiging rust in de zin van artikel 52, § 2, van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud in aanmerking komen voor bescherming als duingebied.

A.5.2.4. Het vierde middel in de zaak met rolnummer 872 (vijfde middel in de zaak met rolnummer 876) is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat de eigendom van de verzoekende partij als beschermd duingebied werd aangeduid op grond van de motivering dat dit gebied zou voldoen aan de criteria « Groene Hoofdstructuur », « oppervlakte » en « actueel biologisch belang », hoewel de betrokken grond in het ontwerp van Groene Hoofdstructuur niet als natuurkern- of natuurontwikkelingsgebied is aangeduid en die grond op de biologische waarderingkaart slechts als van geringe biologische waarde is aangeduid, terwijl de criteria ter aanduiding van een beschermd duingebied voor ieder eigendom op gelijke wijze dienen te worden toegepast.

A.5.2.5. Het vijfde middel (derde middel in de zaken met rolnummers 873, 875 en 877; vierde middel in de zaken met rolnummers 874, 879 en 880) is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het bezwaarschrift van de verzoekende partij, of de verantwoording van de bescherming van het knelpuntgebied waarbinnen haar eigendom ligt niet in de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud van de Vlaamse Raad, en nadien in de Vlaamse Raad zelf werd heronderzocht en herbeoordeeld, hoewel twee andere bezwaarschriften en knelpuntgebieden wel werden heronderzocht en herbeoordeeld, terwijl het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel vereist dat, indien de Vlaamse Raad bij de bekrachtiging van de definitieve aanwijzing als beschermd gebied de verantwoording van die aanwijzing wenst te heronderzoeken en herbeoordelen, dit voor alle bezwaargebieden en alle knelpuntgebieden moet gebeuren.

A.5.2.6. Het zesde middel (vierde middel in de zaak met rolnummer 873) is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het eigendom van de verzoekende partij definitief als beschermd duingebied werd aangeduid, hoewel andere kavels binnen dezelfde verkaveling, die evenzeer of evenmin voldoen aan de criteria voor bescherming, niet als duingebied werden aangeduid, terwijl iedere kavel binnen eenzelfde verkaveling die op gelijke voet voldoet of niet voldoet aan de criteria tot bescherming als duingebied op éénzelfde wijze moet behandeld worden, zodat de verzoekende partij ongelijk werd behandeld daar haar eigendom wel en andere kavels binnen de verkaveling « Witte Burg », die evenzeer of evenmin voldoen aan de criteria tot bescherming, niet definitief als beschermd duingebied werden aangeduid.

A.5.2.7. Het zevende middel (derde middel in de zaken met rolnummers 874, 879 en 880) is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het eigendom van de verzoekende partij als definitief beschermd duingebied werd aangewezen na een openbaar onderzoek waarbij de verantwoording voor de bescherming van knelpuntgebieden die (slechts) aan twee der vier criteria voldoen, niet ter inzage werd gelegd, terwijl de verantwoording voor de bescherming van knelpuntgebieden die aan drie of meer van de criteria voldoen wel ter inzage werd gelegd, terwijl een gelijke behandeling van alle eigenaars van een voor bescherming in aanmerking komend duingebied inhoudt dat de verantwoording van de voordracht voor bescherming integraal ter inzage wordt gelegd bij het openbaar onderzoek, zodat het bestreden decreet, door het eigendom van de verzoekende partij op te nemen in het beschermde duingebied na een openbaar onderzoek waarbij de precieze verantwoording van de bescherming niet ter inzage werd gelegd, de grondwettelijke regels van gelijkheid en niet-discriminatie schendt.

A.5.2.8. Het achtste middel (vijfde middel in de zaak met rolnummer 874; vierde middel in de zaak met rolnummer 877) is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het eigendom van de verzoekende partij definitief als beschermd duingebied werd aangewezen, hoewel gelijke eigendommen binnen hetzelfde gebied of knelpuntgebied, zonder objectieve en redelijke of kenbare verantwoording, uit de

bescherming werden gelicht of niet definitief als beschermd duingebied werden aangeduid, terwijl het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel vereist dat eigendommen die evenzeer of evenmin voldoen aan de criteria ter aanwijzing als beschermd duingebied, op gelijke wijze worden behandeld.

A.5.2.9. Het negende middel (zesde middel in de zaak met rolnummer 874) is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het eigendom van de verzoekende partij, waar drie vaste inrichtingen zijn gevestigd, met uitzondering van één bestaand bouwwerk, als beschermd duingebied werd aangeduid, hoewel het Instituut voor Natuurbehoud in het advies van 30 augustus 1994 stelde dat die vaste inrichtingen buiten de perimeter van de bescherming werden gehouden, en hoewel bestaande gebouwen in andere gebieden steeds buiten de bescherming werden gehouden, terwijl het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel ten deze vereist dat de adviezen van het Instituut voor Natuurbehoud worden opgevolgd en bestaande gebouwen buiten de perimeter van de bescherming als duingebied worden gehouden.

A.5.2.10. Het tiende middel (vierde middel in de zaak met rolnummer 875; derde middel in de zaken met rolnummers 876 en 878; vijfde middel in de zaak met rolnummer 880) is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het eigendom van de verzoekende partij definitief werd aangeduid als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied (zaak met rolnummer 875) of als beschermd duingebied (zaken met rolnummers 876, 878 en 880), zonder dat haar bezwaarschrift inhoudelijk werd onderzocht door de Regionale Commissie van Advies voor de ruimtelijke ordening en de stedenbouw in West-Vlaanderen (zaken met rolnummers 875 en 878) en/of zonder dat het Instituut voor Natuurbehoud haar bezwaarschrift onderzocht (zaken met rolnummers 875, 876 en 880), terwijl een gelijke behandeling bij de bescherming als duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied met zich meebrengt dat alle bezwaarschriften door iedere adviesverlenende overheid worden beoordeeld en beantwoord.

A.5.2.11. Het elfde middel (vijfde middel in de zaak met rolnummer 875; vierde middel in de zaak met rolnummer 878) is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het eigendom van de verzoekende partij, met een quoterings 2/4, dat niet voldoet aan het criterium «actuele biologische waarde», definitief beschermd werd als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied (zaak met rolnummer 875) of als duingebied (zaak met rolnummer 878), hoewel een definitieve bescherming als duingebied voor een knelpuntgebied met een quoterings 2/4 slechts mogelijk is indien aan het criterium «actuele biologische waarde» voldaan is, terwijl er geen objectieve en redelijke verantwoording bestaat om het criterium «actuele biologische waarde» voor beschermde duingebieden wel en voor de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden niet als doorslaggevend te beschouwen.

A.5.2.12. Het twaalfde middel (vijfde middel in de zaak met rolnummer 877) is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het eigendom van de verzoekende partij als beschermd duingebied werd aangeduid vanwege de avifaunistische waarde en de rol als bufferzone, terwijl de aanduiding van een eigendom als beschermd duingebied dient te geschieden om redenen van natuurbehoud en behoud van het algehele duinenareaal, zodat de verzoekende partij ongelijk behandeld werd doordat haar eigendom als beschermd duingebied werd aangeduid om een reden die niets uit te staan heeft met de duinenbeschermingsreglementering.

A.5.2.13. Het dertiende middel (derde middel in de zaak met rolnummer 878) is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat een deel van het eigendom van de verzoekende partij als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied werd beschermd, hoewel dat deel niet ter bescherming werd voorgedragen, terwijl slechts op voordracht van het Instituut voor Natuurbehoud kan worden overgegaan tot bescherming van een gebied, zodat de verzoekende partij op ongelijke wijze behandeld werd doordat een deel van haar eigendom definitief beschermd werd, hoewel andere beschermde percelen pas na voordracht van het Instituut voor Natuurbehoud definitief beschermd werden.

A.5.2.14. Het veertiende middel (vijfde middel in de zaak met rolnummer 879) is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het eigendom van de n.v. Kortrijk Centrum Oost als beschermd duingebied werd aangeduid op grond van de motivering dat het gebied «Koksijde 201» zou voldoen aan de criteria «BWK» (het betreft een gebied dat volgens de biologische waarderingskaart als waardevol is aangeduid) en «opp. crit.1» (het betreft een gebied met een oppervlakte van minder dan 2 hectare dat over een contactlengte van minstens 40 meter rechtstreeks grenst aan een planologisch beschermd gebied), hoewel het eigendom van de n.v. Kortrijk Centrum Oost volgens de biologische waarderingskaart als minder waardevol is aangeduid (Ua : minder dichte bebouwing met beplanting) en dat eigendom voorts door bebouwing en wegeaanleg ontsloten is, zodat

er geen rechtstreekse contactlengte van 40 meter bestaat tussen een planologisch beschermd gebied en het gebiedsdeel waarin het eigendom ligt, terwijl de criteria tot aanduiding van een eigendom als beschermd duingebied voor ieder betrokken perceel op gelijke wijze moeten worden toegepast, zodat de n.v. Kortrijk Centrum Oost ongelijk werd behandeld doordat haar eigendom op grond van de criteria « BWK » en « opp. crit.1 » als beschermd duingebied werd aangeduid, hoewel andere, soortgelijke eigendommen geacht worden niet aan die criteria te voldoen.

A.5.2.15. Het vijftiende middel (zesde middel in de zaak met rolnummer 880) is ontleend aan de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het eigendom van de verzoekende partij definitief als beschermd duingebied werd aangeduid hoewel het Instituut voor Natuurbehoud adviseerde om dat eigendom niet definitief te beschermen, hoewel de Vlaamse Regering en de Vlaamse Raad het advies van het Instituut voor Natuurbehoud, behoudens gespecificeerde objectieve redenen, steeds volgen, en hoewel gelijke delen van het betrokken knelpuntgebied « Koksijde 207 » uit de bescherming werden gelicht.

Memorie van de Vlaamse Regering

A.6.1.1. De verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 869 moeten aantonen dat zij rechtstreeks, persoonlijk en ongunstig wordt geraakt door de aangevochten bepalingen. In dat bewijs slagen zij zeker niet wat betreft artikel 52, § 1, derde lid, eerste zin, van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, ingevoegd door artikel 4 van het decreet van 21 december 1994, waarin bepaald is dat het bouwverbod niet geldt voor instandhoudingswerken aan gebouwen of woningen in de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden (A.4.2.6). Die bepaling kan de verzoekende partijen geen nadeel berokkenen omdat ze op de verzoekende partijen niet toepasselijk is.

A.6.1.2. De middelen ontleend aan de rechtstreekse schending van andere dan bevoegdheidsverdelende regels en van andere grondwetsartikelen dan de artikelen 10, 11 en 24, zijn onontvankelijk.

De meeste verzoekende partijen construeren vooral middelen die formeel gezien zijn ontleend aan de schending van het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel, op zichzelf genomen of in samenhang gelezen met andere rechtsregels; in wezen voeren zij echter doorgaans de loutere schending aan van die andere regels, wat slechts op kunstmatige wijze aan de artikelen 10 en 11 van de Grondwet wordt verbonden om de bevoegdheidsbeperkingen van het Hof te omzeilen. De naleving van andere dan in artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 bedoelde rechtsregels kan door het Hof slechts worden gecontroleerd op onrechtstreekse wijze, dit is in samenhang met artikel 11 van de Grondwet, in zoverre die regels fundamentele rechten en vrijheden toekennen aan de burgers, en die fundamentele rechten en vrijheden door de bestreden bepalingen op onverantwoord ongelijke wijze beperkt, dus « discriminatoir verzekerd » zouden zijn. Alle middelen die steunen op de schending van bepalingen die geen rechten en vrijheden toekennen zijn niet ontvankelijk, ook wanneer zij zogenaamd in samenhang met het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel moeten worden gelezen.

Voor het overige voeren de verzoekende partijen talrijke concrete grieven aan die uitsluitend betrekking hebben op hun eigen, door de duinenbescherming getroffen perceel, dat *in concreto* ten onrechte zou zijn beschermd, doorgaans omdat daarbij, aldus de verzoekende partijen, allerlei beschermingsvoorschriften, inzonderheid vormvoorschriften zouden zijn miskend. Die middelen zijn niet alleen niet ontvankelijk omdat zij ontleend zijn aan de schending van rechtsregels die op de decreetgever niet eens toepasselijk zijn, doch tevens bij gebrek aan uiteenzetting in de zin van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989. Er wordt immers een amalgaam van allerlei rechtsregels alsmede het gelijkheidsbeginsel aangevoerd, zonder dat gepreciseerd wordt welke van de bestreden bepalingen precies de aangevoerde rechtsregels zou schenden, laat staan in welk opzicht. Die middelen, voor zover ontvankelijk, *quod non*, kunnen enkel leiden tot een vernietiging van de bestreden bepalingen in zoverre zij betrekking hebben op het betrokken perceel in het bijzonder.

A.6.2.1. In de zaak met rolnummer 864 wordt allereerst een schending aangevoerd van het « evenredigheidsbeginsel » (A.3.2.1). De verzoekende partij maakt niet duidelijk welk « evenredigheidsbeginsel » zij eigenlijk geschonden acht, laat staan door welke bepaling precies. Het middel is niet ontvankelijk bij gebrek aan uiteenzetting. In zoverre met het middel een schending van het gelijkheidsbeginsel zou zijn bedoeld, meer bepaald dat de ten aanzien van de verzoekende partij doorgevoerde ongelijke behandeling niet evenredig zou zijn met het doel van de bestreden maatregel, moet worden opgemerkt dat bezwaarlijk kan worden beweerd dat de beperking van het eigendomsrecht kennelijk onredelijk of onevenredig is, mede gelet op het bij de wet op het natuurbehoud ingevoerde vergoedingsstelsel. Er moet ook worden verwezen naar de motieven die, wat het terrein van de verzoekende partij betreft, ten grondslag liggen aan de bescherming ervan. Daaruit blijkt dat de decretale beschermingsvoorwaarden ook voor dat perceel correct en in alle objectiviteit werden toegepast. In zoverre het middel de loutere inopportunititeit van de bestreden bepalingen aanklaagt, moet worden opgemerkt dat de inopportunititeit geen schending van het gelijkheidsbeginsel uitmaakt en het Hof een rechtmatigheids- en geen opportuniteitscontrole uitvoert.

A.6.2.2. Vervolgens wordt in die zaak de schending aangevoerd van « het » beginsel van behoorlijk bestuur (A.3.2.2). Daargelaten of de (algemene) beginselen van behoorlijk bestuur toepasselijk zouden zijn op de decreetgevende macht, *quod non*, wordt niet gepreciseerd welk van de talrijke beginselen van behoorlijk bestuur precies zou zijn geschonden, laat staan in welk opzicht en door welke van de bestreden bepalingen, zodat ook dat middel niet ontvankelijk is bij gebrek aan uiteenzetting.

A.6.2.3. Tot slot wordt in die zaak de schending aangevoerd van het rechtszekerheidsbeginsel, in die zin dat de aanwijzing als beschermd duingebied van het perceel van de verzoekende partij ruimtelijk gezien onvoldoende precies zou zijn afgebakend (A.3.2.3). Dat middel - in zoverre het ontvankelijk zou zijn, *quod non* - raakt kant noch wal. Uit het beroep tot vernietiging zelf blijkt immers duidelijk dat de verzoekende partij zich terdege ervan bewust is dat haar perceel door het bestreden bouwverbod wordt getroffen en wat daarvan de precieze draagwijdte is. Eventueel zou een schending kunnen worden aangevoerd van het rechtszekerheidsbeginsel *juncto* het gelijkheidsbeginsel - wat de verzoekende partijen ten deze niet doen - doch dan moet aannemelijk worden gemaakt dat het recht op rechtszekerheid van de verzoekende partij op kennelijk onredelijke of onevenredige wijze werd beperkt, *quod non*.

A.6.2.4. In de zaken met rolnummers 866 tot 880 wordt telkens een zeer algemeen middel aangevoerd, ontleend aan de schending van het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel, omdat destijds voorlopig beschermde percelen van de verzoekende partijen definitief als beschermd duingebied werden aangewezen, terwijl dit niet zou zijn gebeurd voor andere, identieke of soortgelijke percelen, die eveneens voorlopig waren beschermd (A.4.2.1, A.4.2.4 en A.5.2.8). Als antwoord daarop volstaat de vaststelling dat die verzoekende partijen doorgaans geen enkel gegeven aanvoeren waaruit zou blijken, ofwel dat voorlopig beschermde percelen die wel voldoen aan de vooropgestelde criteria uiteindelijk niet definitief werden beschermd, ofwel dat voorlopig beschermde percelen die niet voldoen aan de vooropgestelde criteria wel definitief werden beschermd, laat staan - en vooral, aangezien dit het enige is waarbij de verzoekende partijen belang kunnen hebben - dat dit laatste het geval zou zijn voor de percelen van de verzoekende partijen.

In de zaken met rolnummers 872 tot 880 worden in verband hiermee enkele percelen opgesomd die in de voordracht van het Instituut voor Natuurbehoud van 2 maart 1993 waren opgenomen, doch niet in aanmerking werden genomen in het eerste duinenbeschermingsbesluit van 15 september 1993. Voor zover dit juist zou zijn, gaat het echter om eventuele leemten in het besluit van 15 september 1993, terwijl hier het besluit van 16 november 1994 en de bekrachtiging van dit laatste besluit aan de orde staan. De annulatieberoepen tegen de decretale bekrachtiging van het besluit van 15 september 1993 werden door het Hof verworpen bij arrest nr. 41/95. De grief is derhalve niet ontvankelijk. Overigens citeren de verzoekende partijen zelf de verantwoording van het niet-beschermen van de door hen vermelde percelen - ofwel omdat zij inmiddels reeds bebouwd waren, ofwel omdat zij niet voldeden aan het oppervlaktecriterium.

In de zaak met rolnummer 871 wordt in dit verband verwezen naar de « gronden van de Koninklijke Schenking » die niet definitief beschermd werden bij het besluit van 16 november 1994, alhoewel zij aan de beschermingsvoorwaarden voldoen. Die gronden konden evenwel niet definitief beschermd worden omdat zij nog niet voorlopig beschermd waren; uit het feit dat zij deel uitmaakten van een groengebied in het gewestplan, werd aanvankelijk geconcludeerd dat zij niet bedreigd waren. Achteraf bleek dat er echter een verkavelingsvergunning bestond die was afgegeven vóór de inwerkingtreding van het betrokken gewestplan, zodat zij wel bebouwbaar zijn. Daarom werden die gronden bij het besluit van 16 november 1994 voor het eerst en dus voorlopig beschermd.

Uit een eventuele vergetelheid bij de concrete toepassing van de duinenbescherming op honderden percelen kan echter niet het discriminatoire karakter van de terechte bescherming van andere percelen, laat staan van de duinenbescherming in haar geheel, worden afgeleid.

Door sommige verzoekende partijen wordt ook nog aangevoerd dat de « verfijnde oppervlaktenormen » niet werden toegepast op de niet-beschermden percelen. De knelpuntgebieden die in het rapport van 2 maart 1993 een quotering 2/4 of meer hadden gekregen, maar per vergissing niet opgenomen waren in het besluit van 15 september 1993, werden « opgevist » in het aanvullend rapport van 6 juni 1994, voor zover zij op dat ogenblik nog niet waren aangetast door inmiddels opgestarte bouwwerken. In het advies van 30 augustus 1994 werden zij vervolgens eveneens onderworpen aan de verfijnde criteria en verstrengde oppervlaktenorm. Vele doorstonden die toetsing niet, in tegenstelling tot andere, zoals het knelpuntgebied 12/5.16 te Westende-Dorp (Middelkerke), die dan ook voorlopig werden beschermd bij besluit van 16 november 1994. Andere dan knelpuntgebieden werden uiteraard niet meer getoetst aan de verbeterde oppervlaktenorm, eenvoudig omdat het geen knelpuntgebieden waren en zij dus niet beantwoordden aan de meest elementaire beschermingsvoorwaarden.

A.6.2.5. Het is niet duidelijk wat de verzoekende partijen precies bedoelen met de in het tweede middel (A.4.2.2) aangevoerde schending van artikel 187 van de Grondwet. Bij gebreke aan uiteenzetting is het middel niet ontvankelijk; hoe dan ook is het Hof niet bevoegd om kennis te nemen van een middel afgeleid uit de rechtstreekse schending van bedoelde bepaling. De duinenbescherming beperkt weliswaar het eigendomsrecht van de eigenaars van de betrokken percelen, doch is hoegenaamd geen onteigening. De verzoekende partijen vergelijken onvergelykbare zaken en artikel 16 van de Grondwet doet hoegenaamd niet ter zake.

Van het middel kan enkel de grief in aanmerking worden genomen dat de beperking van het eigendomsrecht strijdig zou zijn met het gelijkheidsbeginsel; de verzoekende partijen zouden dan wel aannemelijk moeten maken dat die beperking kennelijk onredelijk of onevenredig is. Dit kan evenwel niet worden aangenomen, tenzij elke erfdienstbaarheid van openbaar nut of elke overheidsmaatregel waarbij aan de oorspronkelijke bestemming van een perceel grond een einde wordt gemaakt, strijdig zou zijn met het gelijkheidsbeginsel. Ten deze mag bovendien niet uit het oog worden verloren dat de decreetgever de definitieve duinenbescherming gepaard heeft laten gaan met een omstandige schadevergoedingsregeling, die perfect vergelijkbaar is met wat van oudsher geldt inzake de soortgelijke beperking van het eigendomsrecht die uit de stedenbouwkundige bestemmingsplannen voortvloeit.

A.6.2.6. Wat het onder A.4.2.3 weergegeven middel betreft, moet allereerst worden opgemerkt dat het Hof geen kennis kan nemen van middelen afgeleid uit de rechtstreekse schending van artikel 76 van de Grondwet en artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Er kan ook geen sprake zijn van een schending van artikel 76 van de Grondwet *juncto* het gelijkheidsbeginsel. Die grondwetsbepaling is immers niet van toepassing op de decreetgever, maar wel artikel 38, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, waarvan de schending niet wordt aangevoerd en dat geen bevoegdheidsverdelende regel is, zodat de naleving ervan door het Hof niet kan worden gecontroleerd. Bovendien is aan die bepaling voldaan, nu over ieder artikel van het bekrachtigingsdecreet is gestemd. Artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens is van toepassing op jurisdictionele rechtshandelingen, niet op administratieve of legislatieve rechtshandelingen.

A.6.2.7. Het onder A.4.2.5 weergegeven middel is niet ontvankelijk bij gebrek aan uiteenzetting van de schadevergoedingsregelingen die in de omringende landen bij dergelijke eigendomsaantastingen van toepassing zouden zijn. Het middel is niet gegrond, omdat niet ingezien kan worden hoe een eventuele beperking van de schadevergoeding voortvloeiend uit het bouwverbod, dat betrekking heeft op onroerende goederen, iets te maken kan hebben met vrije mededinging, vrije vestiging en vrij verkeer van goederen en kapitalen. Het middel vergelijkt ook onvergelykbare toestanden; er wordt geen discriminatie aangevoerd tussen binnen- en buitenlandse projectontwikkelaars in het Vlaamse Gewest. De toetsing aan het gelijkheidsbeginsel kan maar plaatsvinden wanneer het om regelingen gaat uitgaande van dezelfde wetgever.

A.6.2.8. Het eerste middel in de zaken met rolnummers 872 tot 880 (A.5.2.1) is identiek aan een middel door dezelfde en andere verzoekende partijen aangevoerd in een vroegere zaak. Het Hof heeft dat middel verworpen bij arrest nr. 41/95 (overweging B.6.3). De verzoekende partijen pogen met hun middel terug te komen op dat arrest. Daaraan wordt geen afbreuk gedaan door de omstandigheid dat thans een ander bekrachtigingsdecreet wordt aangevochten; aan het bekrachtigingssysteem is immers niets veranderd. Het middel is bovendien niet ontvankelijk, wegens de miskenning van het gezag van gewijsde van het arrest nr. 41/95 en wegens het feit dat een bepaling wordt aangevochten die meer dan zes maanden vóór het instellen van het beroep werd bekendgemaakt, in zoverre het vereiste van bekrachtiging wordt aangevochten dat is neergelegd in artikel 3 van het decreet van 26 januari 1994. De argumenten van de verzoekende partijen doen ten slotte weinig ter zake. De rechtsvraag is niet of het bekrachtigingssysteem al dan niet gevolgen heeft voor de mogelijke technieken van rechtsbescherming, doch of dat gevolg daarvan de hoofdzakelijke bedoeling was. Het Hof heeft in meervermeld arrest geoordeeld dat de bekrachtiging van de duinenbescherming *in hoofdzaak* verantwoord is door de doelstelling van het decreet, te weten een vlugge en doeltreffende bescherming van de duinen en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden.

A.6.2.9. Ten aanzien van het derde middel (A.5.2.3) moet worden vastgesteld, daargelaten of de duinenbeschermingsvoorwaarde van een mogelijke dreiging toepasselijk is op de decreetgever, dat artikel 52 van de wet op het natuurbehoud hoegenaamd niet belet dat gebieden in andere bestemmingszones dan woongebieden worden beschermd; de woongebieden worden enkel als bijzonder toepassingsgeval vermeld. Het is juist dat met een mogelijke dreiging rekening wordt gehouden, doch dit verhindert niet dat gebieden waarin *sowieso* niet mag worden gebouwd, niet zouden mogen worden beschermd als duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied. Hoe dan ook is er ten deze een reële bedreiging, eenvoudig omdat de grenslijn tussen het woongebied en het natuurgebied hier niet op de millimeter nauwkeurig is bepaald. Ofwel werden de betrokken gedeelten ten overvloede beschermd, maar dan hebben de verzoekende partijen geen belang bij hun middel, omdat die bescherming niets toevoegt aan de bestaande bouwbeperkingen, ofwel werden zij wel degelijk en slechts eenmaal beschermd, en dan mist hun middel feitelijke grondslag. In elk geval is wel degelijk rekening gehouden met een mogelijke dreiging die op het gebied rust.

A.6.2.10. De in het vierde middel (A.5.2.4) aangevoerde argumenten missen feitelijke grondslag. In de eerste voordracht van het Instituut voor Natuurbehoud van 2 maart 1993 was men ten onrechte ervan uitgegaan dat het betrokken gebied geen deel uitmaakte van de Groene Hoofdstructuur. Bij nader inzien bleek zulks wel het geval te zijn en werd dit gecorrigeerd in het advies van 30 augustus 1994. Het criterium van het biologisch waardevolle karakter werd bij de definitieve duinenbescherming verijnd; de evaluaties « zeer waardevol » en « waardevol », die door de biologische waarderingskaart opgegeven zijn voor gedeelten van de knelpuntgebieden, worden voor grote gebieden of voor gebieden die bij grote planologisch beschermde open ruimten aansluiten, geacht te gelden voor de gehele oppervlakte, gezien de horizontale landschapsecologische relaties die hier gelden. Daarbij mocht rekening worden gehouden met gebiedsdelen die in natuurgebied gelegen zijn, zodat het gebied terecht een kwalificatie 3/4 werd toegekend.

A.6.2.11. Ten aanzien van het zesde (A.5.2.6) en het achtste middel (A.5.2.8) moet worden opgemerkt dat, mochten sommige percelen die aan de beschermingscriteria voldoen ten onrechte uit de bescherming zijn gelicht, daaruit niet kan worden afgeleid dat de percelen van de verzoekende partijen ten onrechte beschermd zouden zijn gebleven. Dit kan immers slechts het geval zijn indien de verzoekende partijen zouden aantonen dat de eventuele onterechte niet-bescherming van andermans percelen opzettelijk zou zijn doorgevoerd, zodat de bescherming op willekeurige wijze zou zijn gebeurd. Ten deze beantwoorden de door verzoekende partijen vermelde, uit de bescherming gelichte percelen bij nader inzien niet aan de beschermingscriteria.

A.6.2.12. De grief verwoord in het zevende middel (A.5.2.7) gaat niet op omdat in de voordracht van het Instituut voor Natuurbehoud van 2 maart 1993 hoegenaamd niet werd voorgesteld de bescherming te beperken tot terreinen met een quotering 3/4. Wel werd voorgesteld die bij prioriteit te beschermen; er werd aan toegevoegd

dat om sociale, esthetische, educatieve en cultuurhistorische redenen kon worden overwogen sommige van de gebieden met een quotering 2/4 te beschermen. Bij het openbaar onderzoek waren de verzoekende partijen derhalve volledig ingelicht over de mogelijke gevolgen van de situatie van hun perceel. De verzoekende partijen zijn bovendien van het aanvullend advies van 5 juli 1993 op de hoogte gebracht; het werd neergelegd in de menigvuldige beroepen tot vernietiging bij de Raad van State en het Hof.

A.6.2.13. Wat het tiende middel betreft (A.5.2.10), moet worden opgemerkt dat dit middel bezwaarlijk in die zin kan worden beschouwd dat daarin een schending van het gelijkheidsbeginsel wordt aangeklaagd, aangezien het gaat om een louter vormgebrek bij de beschermingsprocedure. Het procedurevoorschrift was overigens bepaald bij besluit van de Vlaamse Regering en het lijdt geen twijfel dat de decreetgever niet door dergelijke procedurevoorschriften is gebonden. Het middel is derhalve niet ontvankelijk.

Voor het overige is het juist dat enkele van de honderden bezwaarschriften door de provinciale diensten of door de Commissie van Advies verkeerd of als niet lokaliseerbaar werden geklasseerd, wat niet wil zeggen dat ze niet werden onderzocht. Dit hebben de verzoekende partijen en hun raadslieden aan zichzelf te wijten omdat zij talloze, zeer omstandige standaardbezwaarschriften indienden die niet of nauwelijks betrekking hadden op enig concreet perceel. In die omstandigheden hoeft het geen verwondering te wekken dat sommige van die standaardformulieren als loutere kopies werden geïnterpreteerd. Ten gronde werden alle bezwaren echter wel degelijk inhoudelijk onderzocht.

A.6.2.14. Het onder A.4.2.6 weergegeven middel is niet ontvankelijk bij gebrek aan belang omdat niemand persoonlijk, rechtstreeks en nadelig kan worden geraakt door een uitzondering op een bouwverbod en omdat de bestreden bepaling niets toevoegt aan de bestaande regelingen (zie ook A.6.1.1). De beschermingsregeling treft niet de instandhoudingswerken aan gebouwen of woningen; het bouwverbod geldt slechts voor de in artikel 44 van de stedenbouwwet bedoelde werken, waarvan de instandhoudings- of onderhoudswerken uitdrukkelijk zijn uitgesloten. Het middel is om dezelfde redenen ongegrond, aangezien op dat stuk in feite geen sprake is van een ongelijke behandeling tussen de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden en de beschermde duingebieden. In zoverre uit de gewraakte bepaling toch een ongelijke behandeling zou voortvloeien, *quod non*, in die zin dat de beperking van de draagwijdte van het bouwverbod voor het voor het duingebied belangrijk landbouwgebied er rechtstreeks uit voortvloeit en die voor het duingebied voortvloeit uit artikel 44 van de stedenbouwwet of uit de niet-bescherming van de perceelsdelen waarop een gebouw staat, is dit verantwoord door de mindere bescherming van de voor het duingebied belangrijk landbouwgebieden (arrest nr. 41/95, overweging B.9.2).

A.6.2.15. Wat het onder A.4.2.4 weergegeven middel betreft, moet allereerst worden opgemerkt dat artikel 52, § 1, tweede zin, van de wet op het natuurbehoud niet verbiedt dat een strook woongebied als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied wordt aangewezen. Wel kunnen landbouwgronden die gelegen zijn in agrarische gebieden niet beschermd worden als duingebied maar enkel als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied. Hoe dan ook is de aangeklaagde « ongelijke behandeling » verantwoord door de onnauwkeurigheid op die plaats van de grenslijn tussen het agrarisch gebied en het woongebied, die de beschermde percelen doorkruist. De percelen behoorden grotendeels tot het agrarisch gebied.

A.6.2.16. Wat het onder A.5.2.9 weergegeven middel betreft, is het inderdaad juist dat in de beschermde duingebieden de bestaande in gebruik zijnde gebouwen buiten de bescherming werden gelaten, zodat die gebouwen verbouwd, gesloopt en zelfs heropgebouwd mogen worden. Wat de buiten gebruik zijnde (doorgaans vervallen) gebouwen betreft, was dit overbodig, omdat het bouwverbod de opruiming ervan niet in de weg staat. Ten deze werden ten minste twee van de drie gebouwen buiten de perimeter van de bescherming gelaten : de nog steeds gebruikte woning met garage en de blijkbaar eveneens in gebruik zijnde loods. De allicht gedeeltelijk ondergrondse bunker is niet zichtbaar op het kaartblad en werd niet buiten de perimeter van de bescherming gehouden, omdat dit geen gebruikt gebouw is. De verzoekende partij heeft geen belang bij die grief omdat zij zowel instandhoudingswerken aan de bunker kan uitvoeren als hem afbreken.

A.6.2.17. Het onder A.5.2.12 weergegeven middel mist feitelijke grondslag en is ongegrond. Weliswaar staat in de voordracht van het Instituut voor Natuurbehoud te lezen dat het gebied vooral avifaunistisch van belang is en een belangrijke rol vervult als bufferzone, doch dat neemt niet weg dat het gebied aan drie van de vier beschermingscriteria voldoet.

A.6.2.18. Het onder A.5.2.13 weergegeven middel is niet ontvankelijk *ratione temporis* omdat de grief betrekking heeft op het besluit van de Vlaamse Regering van 15 september 1993 en het decreet van 26 januari 1994, niet op de thans bestreden bepalingen. De grief mist ook feitelijke grondslag omdat het gebied wel degelijk door het Instituut voor Natuurbehoud voor bescherming is voorgedragen. Het gebied werd op het kaartblad in de bijlagen bij vergissing wel te eng begrensd, ten gevolge van de omzetting van de schaalgrootte. Uit de inhoudelijke voordracht blijkt wel degelijk dat het volledige gebied voor bescherming werd voorgedragen. De eventuele onregelmatigheid, *quod non*, van het besluit van 15 september 1993 zou op dat stuk enkel tot gevolg hebben dat de definitieve bescherming van het stukje grond slechts een eerste, en dus voorlopige bescherming is.

A.6.2.19. Ten aanzien van het onder A.5.2.11 weergegeven middel moet worden opgemerkt dat vermelde restricties enkel gelden voor de door de gewestplannen niet-agrarisch bestemde knelpuntgebieden. De knelpuntgebieden met een agrarische bestemming, en met een quotering 2/4, werden ter bescherming voorgesteld ongeacht of het criterium « actueel biologisch waardevol » vervuld is; een aantal van die gebieden bezitten immers ten gevolge van recente intensieve bedrijfsvoering een geringere actuele biologische waarde, doch hun abiotisch milieu en ruimtelijke context bieden een hoog potentieel voor de ontwikkeling van natuurwaarden via het nemen van gepaste inrichtings- en beheersmaatregelen. Ongelijke toestanden werden derhalve ongelijk behandeld, te meer daar de eigenaars of pachters van de betrokken terreinen zelf verantwoordelijk zijn voor die geringere actuele biologische waarde.

A.6.2.20. Wat het onder A.5.2.14 weergegeven middel betreft, verliest de verzoekende partij allereerst uit het oog dat het criterium « biologisch waardevol karakter » werd verfiend bij de definitieve bescherming (zie A.6.2.10). Ten deze is het betrokken knelpuntgebied niet geïsoleerd in een suburbane omgeving, maar sluit het direct aan bij een planologisch beschermde open ruimte, namelijk het door het gewestplan als natuurgebied bestemde hoogstrand, en het westelijke gedeelte van het beschermde duingebied wordt in de biologische waarderingskaart als « zeer waardevol » geëvalueerd, wat derhalve werd doorgetrokken naar het gehele knelpuntgebied. De verzoekende partij past wat het oppervlakter criterium betreft de kunstgreep toe om een kadastraal perceel of een groepje kadastrale percelen afzonderlijk te evalueren, terwijl kadastrale perceelsgrenzen geen fysische barrières weergeven. Uit luchtfoto's blijkt overigens dat het « blokje » van de verzoekende partij noordoostwaarts en noordwestwaarts over een breedte van 40 tot 50, respectievelijk 60 meter aansluit bij de planologisch beschermde zeezepduinen en hoogstrand.

A.6.2.21. Ten aanzien van het onder A.5.2.15 weergegeven middel moet allereerst worden opgemerkt dat het advies van het Instituut voor Natuurbehoud geen bindend advies is, zodat uit het eventueel niet-opvolgen daarvan - wat ten deze niet eens het geval is - geen onterechte ongelijke behandeling kan worden afgeleid. Het perceel met kadastrummer 256c2 is niet definitief beschermd; dat is alleen het geval voor het daarnaast liggende perceel nr. 256d2, wat wellicht niet precies valt op te maken uit de bij het beschermingsbesluit gevoegde kaartbladen, maar onmiskenbaar blijkt uit het advies van het Instituut voor Natuurbehoud, dat op dit punt niet werd tegengesproken in het beschermingsbesluit en dus effectief werd gevolgd, en uit de kadastrale inventaris. Wat het perceel nr. 256d2 betreft, moge worden opgemerkt dat de straatbreedte van een kadastraal perceel fysisch geen ruimtelijke betekenis heeft en dus niet ter zake dient. Alleen pertinent is de vraag of het perceel aansluit bij het beschermde gebied, wat het geval is. De grief mist feitelijke grondslag.

Memorie en memorie van antwoord van de Waalse Regering

A.7.1.1. De verzoekende partijen vechten enkel artikel 1 aan van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 dat hun perceel als beschermd gebied aanwijst en/of artikel 2 van het decreet van 21 december 1994 houdende bekrachtiging van dat besluit. Zij verantwoorden de ontvankelijkheid van hun vordering hoofdzakelijk met de vermelding van het bouwverbod dat op hun perceel rust, terwijl dat verbod niet voortvloeit uit de indeling zelf maar wel uit het decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen. De Waalse Regering maakt bijgevolg het grootste voorbehoud ten aanzien van de ontvankelijkheid van die verzoekschriften.

A.7.1.2. De verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 872, 874, 876, 877 en 879 tonen niet aan dat zij de bedoeling hebben of hadden om een van de werken uit te voeren die zijn bedoeld in artikel 44 van de organieke wet van 29 maart 1962 en tonen evenmin het bebouwbare karakter *in abstracto* van hun perceel aan. De Waalse Regering maakt derhalve het grootste voorbehoud ten aanzien van de ontvankelijkheid van hun beroepen.

A.7.2.2. De verzoekende partijen betwisten de opname van hun perceel hetzij in beschermd duingebied, hetzij in voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, volgens de criteria die daartoe werden vastgesteld (A.3.2.1, A.4.2.1, A.4.2.4, A.5.2.2, A.5.2.3, A.5.2.4, A.5.2.6, A.5.2.8, A.5.2.11, A.5.2.14, A.5.2.15). Volgens die verzoekende partijen werden de diverse van toepassing zijnde criteria niet correct toegepast, in die zin dat zij niet op een eenvormige manier werden toegepast op alle percelen waarop de nieuwe artikelen 52 en volgende van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud betrekking hebben. De verzoekende partijen voeren aan dat hun perceel werd opgenomen in beschermd duingebied of in een voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, terwijl hun perceel geen belang heeft wat de duinenbescherming betreft en terwijl andere percelen die zich in een identieke situatie bevinden, niet onder de bescherming vallen.

Het Hof heeft een soortgelijk middel in een vroegere zaak reeds verworpen (arrest nr. 41/95, overweging B.10.3). Ten deze vervult het geheel van de betwiste percelen de minimale voorwaarden van het decreet met het oog op een aanwijzing als beschermd duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied. Hoe dan ook, de verzoekende partijen tonen niet aan hoe de Vlaamse Regering op manifeste wijze haar beoordelingsbevoegdheid in dat opzicht zou hebben overschreden. Bovendien tonen de verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 866 tot 870 niet het bestaan aan van een verschillende behandeling waarvan zij het slachtoffer zouden zijn, in zoverre zij geen enkel element van vergelijking met andere categorieën van burgers aanvoeren.

A.7.2.3. Een aantal van de verzoekende partijen hebben kritiek op de manier waarop de schadevergoeding wordt berekend die volgt op het bouwverbod dat voortvloeit uit de opname in beschermd duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, hoofdzakelijk omdat daarbij rekening wordt gehouden met de aankoopwaarde van het goed en omdat wordt voorzien in een vermindering tot 80 pct. van het bedrag dat door de overheid is vastgesteld (A.4.2.2). Sommigen uiten eveneens kritiek op die vergoedingsregeling door ze te vergelijken met die van de buurlanden (A.4.2.5). Het feit dat de overheid beperkingen oplegt aan het eigendomsrecht in het algemeen belang, heeft niet tot gevolg dat zij verplicht is tot schadevergoeding (arresten nr. 41/95, overweging B.11.2; nr. 56/95, overweging B.7.2). De verzoekende partijen hebben er geen belang bij de vernietiging te vorderen van een bepaling die voor hen een uitzonderlijk voordeel vormt. Artikel 16 van de Grondwet is niet geschonden. Die bepaling heeft slechts betrekking op de onteigening, dat wil zeggen de definitieve ontzegging van de eigendom, en niet, zoals ten deze het geval is, de tijdelijke afschaffing van een deel, zelfs een belangrijk deel, van de eventuele mogelijkheden ervan. Het recht op schadeloosstelling dat de regel is in het kader van artikel 16 van de Grondwet, is een uitzondering buiten dat kader. Er is slechts van onteigening sprake, door, enerzijds, de definitieve ontneming van het eigendomsrecht en, anderzijds, de overgang van het goed in het patrimonium van de onteigenaar. De duinenbescherming beantwoordt hier helemaal niet aan en de regeling kan te allen tijde worden gewijzigd door de decreetgever. Zelfs als de *usus* in belangrijke mate wordt aangetast, zonder evenwel teniet te worden gedaan, blijft de *abusus* onverkort. Er is zelfs geen feitelijke onteigening volgens de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Zelfs al mocht de duinenbescherming worden beschouwd als een *quasi-onteigening*, dan volgt hieruit niet dat artikel 16 van de Grondwet van toepassing wordt (zie arrest nr. 50/93). Op geen enkel ogenblik tonen de verzoekende partijen werkelijk een schending van het gelijkheidsbeginsel aan. Geen van hen duidt immers de categorie of categorieën van personen aan die zij gediskrimineerd achten ten opzichte van anderen.

A.7.2.4. De verzoekende partijen (A.4.2.3) klagen rechtstreeks de werkwijze van het Vlaams Parlement aan, die erin bestaat, zoals in alle Belgische wetgevende vergaderingen, het werk te verdelen onder diverse commissies

die zijn samengesteld uit verscheidene van zijn leden. De Waalse Regering ziet niet welke grondwetsbepalingen een dergelijke werkwijze zouden verhinderen. Ten aanzien van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet duiden de verzoekende partijen geenszins aan ten opzichte van welke categorie van burgers zij zich benadeeld achten. Wat artikel 76 van de Grondwet betreft, zelfs mocht het in die zin worden beschouwd dat het op de Vlaamse wetgever van toepassing is - *quod non* -, is het erin vervatte vereiste van artikelsgewijze stemming bij de stemming over het aangevochten decreet door de Vlaamse Raad in acht genomen. Ten aanzien van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ziet de Waalse Regering niet de pertinentie ervan in de argumenten die door de verzoekende partijen zijn uiteengezet. Overigens hebben de verzoekende partijen, in het kader van die argumentatie, duidelijk toegang tot een onafhankelijke en onpartijdige rechtbank, namelijk het Arbitragehof. Tot slot ziet de Waalse Regering niet hoe het beroep op parlementaire commissies de burger berooft van zijn mogelijkheid tot democratisch toezicht. De enige bij de Grondwet voorgeschreven mogelijkheid tot democratisch toezicht op de wetgever is die van de stemming bij parlamentsverkiezingen, mogelijkheid die door het aangevochten decreet geenszins in het geding is gebracht.

A.7.2.5. De verzoekende partijen hebben kritiek op het decreet van 21 december 1994 in zoverre het een administratieve handeling bekrachtigt (A.5.2.1). Het beginsel van die bekrachtiging vloeit nochtans niet voort uit dat decreet maar wel uit dat van 14 juli 1993 en is door het Hof geldig verklaard in zijn arrest nr. 41/95. Er kan ook worden verwezen naar de arresten nrs. 16/91 en 53/92.

A.7.2.6. Ten aanzien van het middel weergegeven onder A.4.2.6 moet worden opgemerkt dat het Hof in zijn arrest nr. 41/95 eraan heeft herinnerd dat de oorspronkelijke bedoeling van de Vlaamse decreetgever erin bestond enkel de « zichtbare duinen » te beschermen en dat die doelstelling werd gewijzigd en werd uitgebreid tot de bescherming van de gebieden in de duinrand die voor het duingebied belangrijk zijn. Het Hof heeft beslist dat het handhaven van de aanwijzing van de percelen in voor het duingebied belangrijk landbouwgebied en niet in beschermd duingebied, in het licht van het gelijkheidsbeginsel verantwoord was wegens de bijzondere aard van de percelen, de geringe impact van de handhaving van de bestemming op het nagestreefde doel en de sociaal-economische overwegingen. De Waalse Regering ziet derhalve niet hoe het hier onderzochte middel, dat enkel betrekking heeft op een nog kleiner verschil in behandeling tussen de twee types van gebieden, gegrond zou kunnen worden geacht.

A.7.2.7. Ten aanzien van het middel weergegeven onder A.5.2.5 moet worden opgemerkt dat een van de doelstellingen van de decretale bekrachtiging van de besluiten van de Vlaamse Regering betreffende de aanwijzing van de gebieden erin bestond de Vlaamse Raad ertoe in staat te stellen de overeenstemming van die besluiten met de bepalingen van het decreet van 14 juli 1993 na te gaan. Het kwam er ook op aan geen tijd te verliezen : de duinenbescherming diende snel te gebeuren en de decreetgever kon het werk van aanwijzing en onderzoek van de klachten niet alleen aan. Had de Vlaamse Raad weliswaar de bedoeling de door de Regering genomen beslissingen te controleren, dan was er evenwel hoegenaamd geen sprake van het door de Regering gedane werk volledig over te doen. De doelstelling van snel handelen zou niet zijn bereikt mocht de Vlaamse Raad zelf alle adviezen en klachten opnieuw onderzoeken. Als de Vlaamse Raad de klacht van de verzoekende partijen niet opnieuw heeft onderzocht, dan is dat impliciet omdat hij de aanwijzing van hun perceel, zoals beslist door de Regering, goed heeft bevonden. In geen enkele bepaling verplichtte de nieuwe tekst van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud de Vlaamse Raad, noch een van zijn commissies, over te gaan tot een volledig nieuw onderzoek van de adviezen en opmerkingen die tijdens het openbaar onderzoek waren geformuleerd. Tot slot bieden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet de mogelijkheid te oordelen over de manier waarop een wetgever heeft gewerkt, maar enkel over de norm die hij heeft uitgevaardigd. Aldus kan de kritiek van de verzoekende partijen slechts worden aanvaard in zoverre die de handhaving van de aanwijzing van hun perceel in door de Vlaamse Raad beschermd duingebied beoogt. In zoverre valt hun middel samen met het hierboven onderzochte middel (A.7.2.2).

A.7.2.8. Ten aanzien van het middel weergegeven onder A.5.2.10 dient te worden opgemerkt dat de organisatie van een openbaar onderzoek niet noodzakelijk inhoudt dat de overheid rekening houdt met elk individueel bezwaarschrift en elke bijzondere opmerking. De overheid kan op talrijke bezwaarschriften op een gegroepeerde manier antwoorden, bij wege van algemene overwegingen. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet bieden niet de mogelijkheid te oordelen over de manier waarop een wetgever heeft gewerkt, maar enkel over de norm die hij heeft uitgevaardigd. Aldus kan de kritiek van de verzoekende partijen slechts worden aanvaard in zoverre die de handhaving van de aanwijzing van hun perceel in het door de Vlaamse Raad beschermd duingebied beoogt. In zoverre valt hun middel samen met het hierboven onderzochte middel (A.7.2.2).

A.7.2.9. Ten aanzien van het onder A.3.2.3 weergegeven middel moet worden opgemerkt dat in de huidige

stand van de wetgeving weinige burgers nog perfect op de hoogte zijn van het geheel van hun rechten en plichten. Vaak moeten zij een beroep doen op een rechtskundige, die op zijn beurt een beroep dient te doen op een technisch deskundige. Indien de eigenaar zekerheid wil hebben aangaande het bebouwbare karakter van zijn perceel, kan hij een aanvraag voor een stedenbouwkundig attest indienen. De verzoekende partij geeft ook niet aan ten opzichte van welke categorie van personen zij zich gediscrimineerd acht.

A.7.2.10. Ten aanzien van het onder A.5.2.7 weergegeven middel moet worden opgemerkt dat de verzoekende partijen niet aangeven welke norm zou zijn geschonden door het feit dat de verantwoording van de verlaging van de criteria niet aan een openbaar onderzoek werd onderworpen. De Waalse Regering maakt dus het grootste voorbehoud ten aanzien van het bestaan van een verplichting in dat opzicht voor het Instituut voor Natuurbehoud. Het feit dat de aanwijzing van de percelen van de verzoekende partijen niet werd verantwoord, heeft hen niet verhinderd opmerkingen te formuleren in het kader van het openbaar onderzoek. Het is niet ten aanzien van die verantwoording dat zij opmerkingen konden maken, maar wel ten aanzien van de aanwijzing zelf. Tot slot bieden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet de mogelijkheid te oordelen over de manier waarop een wetgever heeft gewerkt, maar enkel over de norm die hij heeft uitgevaardigd. Aldus kan de kritiek van de verzoekende partijen slechts worden aanvaard in zoverre die de handhaving van de aanwijzing van hun perceel in door de Vlaamse Raad beschermd duingebied beoogt. In zoverre valt hun middel samen met het hierboven onderzochte middel (A.7.2.2).

A.7.2.11. Ten aanzien van de onder A.5.2.13 en A.5.2.15 weergegeven middelen dient te worden opgemerkt dat het nieuwe artikel 52 van de wet op het natuurbehoud bepaalt dat de Vlaamse Regering de beschermde gebieden vaststelt op voordracht van het Instituut voor Natuurbehoud. Aangezien in de tekst niet is gesteld dat het om een eensluidend advies gaat, is het voorstel van het Instituut voor Natuurbehoud geenszins bindend voor de Vlaamse Regering, die de volheid van haar beoordelingsbevoegdheid behoudt. De tekst verplicht de Vlaamse Regering evenmin zich te verantwoorden wanneer zij afwijkt van het voorstel van het Instituut voor Natuurbehoud. Het gelijkheidsbeginsel kan dus niet worden geacht te zijn geschonden door het besluit van de Vlaamse Regering, zowel wanneer dat besluit een perceel als beschermd gebied aanwijst terwijl het Instituut voor Natuurbehoud voorstelde het niet te doen, als wanneer het een perceel als beschermd gebied aanwijst terwijl het Instituut voor Natuurbehoud niet had voorgesteld zulks te doen. In werkelijkheid komen de grieven van de verzoekende partijen erop neer dat zij de aanwijzing van hun inrichtingen en percelen als beschermd gebied aanvechten. Tot slot bieden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet de mogelijkheid te oordelen over de manier waarop een wetgever heeft gewerkt, maar enkel over de norm die hij heeft uitgevaardigd. Aldus kan de kritiek van de verzoekende partijen slechts worden aanvaard in zoverre die de handhaving van de aanwijzing van hun perceel in door de Vlaamse Raad beschermd duingebied beoogt. In zoverre valt hun middel samen met het hierboven onderzochte middel (A.7.2.2).

Memorie van antwoord van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 864

A.8.1. Het beroep strekt uitsluitend tot de vernietiging van artikel 2 van het decreet van 21 december 1994 in zoverre het het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 bekrachtigt, dat aan een onduidelijk omschreven gedeelte van het eigendom van de verzoekende partij het statuut van beschermd duingebied toekent. De reserves van de Waalse Regering inzake ontvankelijkheid kunnen niet worden aanvaard. Het is wel degelijk de aanwijzing van dat perceel als beschermd duingebied en de bekrachtiging ervan die de eigendomsrechten van de eigenaars kunnen aantasten en niet het decreet van 14 juli 1993 op zich. Ten deze volgt het nadeel uit het feit dat een gedeelte van het eigendom, dat onder het normale stedenbouwkundige stelsel kan worden gebruikt om te bouwen, getroffen wordt door een bouwverbod en enkel nog zou kunnen worden gebruikt als tuin met de daaraan verbonden waardevermindering. De gedeeltelijke schadeloosstelling doet hieraan niets af.

A.8.2. Het beroep steunt op een schending van algemene rechtsbeginselen in combinatie met de schending van het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Uit het feit dat het Hof in zijn arrest nr. 41/95 heeft geoordeeld dat de bekrachtiging niet ingegeven is door de wil om de eigenaars van de betrokken percelen een aan iedere burger verleende rechtsbescherming te ontzeggen, volgt niet dat de bekrachtiging aan iedere controle zou ontsnappen. De bekrachtiging kan worden getoetst aan beginselen die gelden voor iedere macht, in zoverre het niet naleven ervan een ongelijkheid of discriminatie met zich meebrengt. Dit is het geval met het evenredigheidsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel. Er wordt ook aangenomen dat het beginsel van behoorlijk bestuur, in zijn meest algemene betekenis, geldt bij de uitoefening van iedere normatieve bevoegdheid. Ook al mocht het beginsel niet gelden voor de wetgevende macht ten

aanzien van handelingen die hem eigen zijn, dan nog rijst een bijzonder probleem wanneer de bestreden norm een bekrachtiging of geldigverklaring betreft. Wanneer de verantwoording van de bekrachtiging erin gelegen is de decreetgever toe te staan toezicht uit te oefenen op de uitoefening, door de Regering, van gedelegeerde bevoegdheden, kan het moeilijk verantwoord worden dat de decreetgever zijn controlebevoegdheid niet ten volle zou uitoefenen en dat die controlebevoegdheid zich niet zou uitstrekken tot onregelmatigheden met als verantwoording dat zij voortspruiten uit normen die de bekrachtigende overheid niet binden. Wanneer in de bekrachtiging uitdrukkelijk is voorzien, aanvaardt de bekrachtigende overheid de bekrachtigde handeling vanaf de oorsprong ervan en zuivert hij haar niet van haar onregelmatigheid. Er anders over beslissen doet bepaalde onregelmatigheden van de handeling, in strijd met de duidelijk uitgedrukte wil van de decreetgever, ontsnappen aan het toezicht van de Raad van State of het Hof.

A.8.3. Het verband tussen het evenredigheidsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel werd uitdrukkelijk bevestigd in het arrest nr. 41/95; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel. De Vlaamse Regering verwijst naar de regeling van de schadeloosstelling om te besluiten dat de maatregel niet onevenredig is. De schadeloosstelling waarin is voorzien, is echter maar een doekje voor het bloeden, zij is bovendien betwistbaar en kan niet in aanmerking worden genomen voor de beoordeling van de intrinsieke regelmatigheid van de handeling. De vraag is of, rekening houdende met de bijzonderheden van de situatie van de verzoekende partij, het bouwverbod adequaat is om het algemene doel van de duinenbescherming te verwezenlijken. Het gaat immers om 38 are tuin binnen een groter geheel dat thans bebouwd is en dat gelegen is in een nog ruimer geheel dat niet dat statuut kan krijgen, omdat het gebied reeds bebouwd is of niet beschermd werd als duingebied. Wat kan een dergelijk stukje grond, dat het karakter van duingebied reeds bijna een eeuw heeft verloren - voor zover het het ooit heeft gehad - bijdragen aan de algemene doelstelling ?

A.8.4. Het Hof heeft geoordeeld (arrest nr.10/93) dat volgens het fundamentele beginsel van de rechtszekerheid, de wetgever zonder objectieve en redelijke verantwoording geen afbreuk mag doen aan het belang dat de rechtsonderhorigen erbij hebben om in staat te zijn de juridische gevolgen van hun handelingen te kunnen voorzien. Het kleinschalige plan waarbij de bescherming wordt doorgevoerd, geeft slechts op zeer beknopte en benaderende wijze het gedeelte van het eigendom van de verzoekende partij aan dat onder de bescherming valt; derwijze zelfs dat de Vlaamse Regering zich zeer duidelijk vergist in haar memorie wanneer zij beweert dat het beschermde terrein samenvalt met een perfect identificeerbaar kadastraal perceel. Het is voor de verzoekende partij onmogelijk op enkele meters of aren na het betrokken gebied te identificeren. Het argument van de Waalse Regering dat de aanvraag van een bouwvergunning duidelijkheid kan brengen, kan niet worden aanvaard; de verzoekende partij wordt op die manier immers overgeleverd aan de willekeur van de administratie, aangezien die evenmin over objectieve criteria beschikt om haar beslissing te nemen. Een fundamenteel beginsel als de rechtszekerheid geldt ten voordele van alle burgers en de niet-naleving ervan creëert onvermijdelijk een ongelijkheid ten nadele van degenen aan wie de toepassing ervan wordt geweigerd.

A.8.5. Wat de niet-naleving van het beginsel van behoorlijk bestuur betreft, moet worden opgemerkt dat het oppervlaktecriterium gewijzigd werd in de loop van de procedure nadat de Regionale Commissie van Advies haar advies had uitgebracht (12 augustus 1994), en op minimaal 2 hectare werd gebracht; in het verslag van het Instituut voor Natuurbehoud van 30 augustus 1994 wordt evenwel in een uitzondering voorzien: terreinen van minder dan 2 hectare kunnen worden beschermd wanneer zij minstens over een lengte van 40 meter grenzen aan een planologisch beschermd gebied. Dat criterium is echter enkel relevant in zoverre met een planologisch beschermd gebied een gebied bedoeld wordt dat het kenmerk heeft van een duingebied dat zelf beschermenswaardig is als duingebied. Zulks is ten deze niet het geval omdat het eigendom van de verzoekende partij grenst aan de golf van het Zoute, een gebied dat helemaal niet het karakter van een duingebied heeft.

Memorie van antwoord van de verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 866 tot 871

A.9.1. Wat het eerste middel betreft (A.4.2.1), stellen de verzoekende partijen stuk voor stuk vast dat de hun toebehorende betrokken percelen duidelijk niet beantwoorden aan de onderscheidingscriteria om als duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied definitief beschermd te worden en dat zij dan ook redelijkerwijze niet definitief aangeduid konden worden als beschermd duingebied of voor duingebied belangrijk landbouwgebied. Andere, soortgelijke en naburige eigendommen werden na het openbaar onderzoek niet definitief aangeduid, omdat daar de onderscheidingscriteria wel correct werden toegepast. Vandaar dat de artikelen 10 en 11 van de Grondwet zijn geschonden.

De grond van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 866 kreeg een evaluatie 3 op 4. Zulks is betwistbaar. Hoewel de grond aan het oppervlaktecriterium beantwoordt, ligt hij praktisch volledig ingesloten in een verkaveling en de actuele biologische waarde is niet groot. Het Instituut voor Natuurbehoud geeft zelf toe dat de inkleuring in de biologische waarderingskaart als zeer waardevol niet juist is door te stellen dat de actuele ecologische waarden van het gebied worden bedreigd door sluikstorting, waardoor zich een verrijgde en weinig authentieke vegetatie heeft ontwikkeld; de kartering is ook onjuist wegens de ruimtelijke versnippering en de degraderende effecten. Het gebied ligt niet in de Groene Hoofdstructuur, maar wel in de bebouwde ruimte als woonkern in het Structuurplan Kustzone.

De grond van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 867, die gebruikt wordt voor het bewaren en stapelen van allerhande werktuigen en materialen in open lucht, kreeg een evaluatie 3 of 4 op 4. Die beoordeling is ongeloofwaardig nu het Instituut voor Natuurbehoud in zijn rapport van 2 maart 1993 wijst op de overbemesting en de monotonie van het gebied, dat een gewoon weiland is. De bescherming ervan kan in geen enkel opzicht belangrijk zijn voor het duingebied; er is geen sprake van een zeldzame en/of onvervangbare geomorfologisch-pedologische formatie. De gedeelten van de gronden die in het woongebied liggen, kunnen nooit meer dan aan twee van de vier criteria voldoen.

De grond van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 868 kreeg een evaluatie 4 op 4. Dit is niet geloofwaardig aangezien het milieu-effectrapport stelt dat de uitbreiding van het vakantiedorp geen grote invloed zal hebben op de omgeving. Er werd voorbijgegaan aan het feit dat het enkel om vlakke weilanden gaat; het Instituut voor Natuurbehoud geeft impliciet toe dat de huidige biologische waarde niet zo groot is. Wegens het versnipperde en gedegradeerde karakter is de opname in de Groene Hoofdstructuur geen referentie voor het belang als eventueel duingebied. De Regionale Commissie van Advies stelde voor het gebied uit de bescherming te lichten en het voorontwerp van structuurplan als dusdanig over te nemen. Een soortgelijk gebied met de naam Watert op hetzelfde kaartblad werd niet definitief beschermd.

De gronden bedoeld in de zaak met rolnummer 869 kregen een beoordeling 3 op 4. Dit valt ernstig te betwisten, zeker wat de actuele biologische waarde betreft, aangezien het om een openlucht- en overdekt zwembad met ligweide gaat. De grond heeft op zich ook geen waarde, wat blijkt uit het rapport van het Instituut voor Natuurbehoud van 2 maart 1993. Het komt niet redelijk over waarom het Instituut voor Natuurbehoud wel het restaurant en niet het aansluitende gedeelte van het openlucht- en overdekt zwembadcomplex uit het definitief beschermd duingebied laat, alhoewel duidelijk is dat dit aaneengesloten geheel geen biologisch waardevol gegeven kan uitmaken en op zich ook geen belang vertoont voor de bescherming van het duingebied.

De evaluatie 4 op 4 gegeven aan de terreinen bedoeld in de zaak met rolnummer 870 is niet geloofwaardig aangezien in het rapport van het Instituut voor Natuurbehoud gesteld wordt dat de overblijvende Zouteduinen momenteel in een verre van optimale toestand verkeren. De gronden zijn omgeven door uitgeruste wegen en de biologische waarde is gering. De Regionale Commissie stelde voor om dat gebied te schrappen van de lijst van definitief te beschermen duingebieden, gelet op de opties die in het voorontwerp van algemeen plan van aanleg zijn genomen.

De evaluatie 3 op 4 gegeven aan de gronden bedoeld in de zaak met rolnummer 871 is ernstig te betwisten gezien de ligging in bebouwde kom en gezien de vroegere aanwezigheid van gebouwen. De bezwaren van de verzoekende partij werden door het Instituut voor Natuurbehoud afgedaan met te verwijzen naar de oppervlakte en de biologische waarde, waarmee een contradictie ontstaat met zijn rapport van 2 maart 1993 waarin de overblijvende percelen van de Westhoekverkaveling te De Panne expliciet als voorbeeld van een niet-prioritair te beschermen terrein werden vermeld; er is geen actuele biologische waarde wegens de inbedding in woongebied en wegens degradatie.

A.9.2. Wat het tweede middel (A.4.2.2) betreft, moet worden opgemerkt dat tegen het absolute, allesomvattende en definitieve bouwverbod, een schadevergoedingsregeling staat waarbij de waarde van het goed op het ogenblik van de verwerving (geactualiseerd en verhoogd met de lasten en kosten) als uitgangspunt genomen wordt. Dat uitgangspunt dekt de geleden schade helemaal niet. De geactualiseerde historische verwervingswaarde blijft ver beneden de actuele verwervingswaarde. In alle betrokken zaken zijn kosten aangegaan voor de plannen en voorbereidingen. Als klap op de vuurpijl dient dan nog eens 20 pct. zonder vergoeding gedoogd te worden. De beperkingen van het duinendecreet houden een *de facto* onteigening in. Er is discriminatie ten aanzien van de vergelijkbare categorie van personen die juridisch onteigend worden en daarvoor een billijke en voorafgaande schadeloosstelling krijgen. Het doel van het decreet kan dat verschil in behandeling geenszins redelijk verantwoorden. Het betwiste decreet zet artikel 16 van de Grondwet gedeeltelijk buiten spel en schendt derhalve artikel 187 van de Grondwet.

A.9.3. Ten aanzien van het derde middel (A.4.2.3) moet worden opgemerkt dat de verzoekende partijen helemaal niet kunnen uitmaken of de bevoegde Commissie van de Vlaamse Raad hun gronden aan de voorgeschreven criteria van het duinendecreet heeft getoetst; vast staat wel dat de voltallige Vlaamse Raad zulks niet heeft gedaan. Bijgevolg hebben de verzoekende partijen de garantie op democratische controle niet kunnen genieten en is de in de parlementaire voorbereiding geproclameerde veiligheidsklep voor door het Instituut voor Natuurbehoud en de Vlaamse Regering gemaakte beoordelingsfouten weggevallen. Aldus ontstaat een onderscheiden behandeling ten aanzien van de categorieën van personen die die garantie wel hebben genoten.

A.9.4. Wat het vierde middel (A.4.2.4) betreft, stelt de verzoekende partij vast dat het eigendom van een burger in hetzelfde voorlopig aangeduide, voor het duingebied belangrijke landbouwgebied door het decreet van 21 december 1994, wat betreft het gedeelte in dagrecreatiegebied volgens het gewestplan, weggelaten wordt uit het definitief aangeduide voor het duingebied belangrijk landbouwgebied. Zoals in dat geval ligt ook in het geval van de verzoekende partij de grenslijn van het besluit van 16 november 1994 een beetje anders georienteerd dan op het gewestplan. Een smalle strook van minimum 5meter is ten onrechte opgenomen in het voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, terwijl het eigenlijk woongebied is; een kleine correctie had hier ook

toegepast dienen te worden.

A.9.5. Het vijfde middel (A.4.2.5) is evident ontvankelijk om de eenvoudige reden dat er voldoende Belgische en buitenlandse rechtsvergelijkende publikaties bestaan in verband met de planschade; ook zijn duidelijk de grondwetsbepalingen aangeduid waarvan de schending wordt aangevoerd en in welk opzicht dit het geval is. Het middel is gesitueerd op het vlak van de mededinging, omdat het zeer duidelijk is dat, wanneer de vergoedingen voor de betrokken bedrijven die genvesteerd hebben in de toeristisch-recreatieve sector niet integraal zijn, zij in een ongunstige positie komen ten aanzien van soortgelijke bedrijven in aangrenzende landen met een aantrekkelijke zeekust. In die landen bestaat er wetgeving die in een integrale vergoeding voorziet bij een soortgelijke aantasting van het eigendomsrecht. In Nederland gaat het om artikel 14, § 3, van de Grondwet en artikel 49 van de wet op de ruimtelijke ordening. In Frankrijk betreft het artikel L 160-5 van de stedenbouwwet. In Duitsland gaat het om artikel 14 van de Grondwet en de paragrafen 39j tot 44c van de federale stedenbouwwet. Een uniforme markt kan maar pas gerealiseerd worden indien ook voor absolute eigendomsbeperkingen die de vestigingsmogelijkheden sterk beïnvloeden een volledige vergoeding dient uitgekeerd te worden, zoals in de ons omringende landen het geval is.

Het past om de volgende prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie, alvorens recht te doen : « *Schendt artikel 5, §§ 3 en 4, van het decreet van 21 december 1994 van de Vlaamse Raad de artikelen 2, 5, 7A, 52, 73A tot 73H en 221 van het E.G.-Verdrag ?* ».

A.9.6. Wat het zesde middel (A.4.2.6) betreft, wijst de verzoekende partij erop dat in zoverre artikel 4, eerste lid, eerste zin, van het bestreden decreet impliceert dat een bouwverbod wel geldt voor instandhoudingswerken aan gebouwen en woningen in het beschermd duingebied, er geen wettige of redelijke basis aanwezig is om ter zake in een verschil in behandeling tussen beschermd duingebied en voor het duingebied belangrijk landbouwgebied te voorzien.

Memorie van antwoord van de verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 872 tot 880

A.10.1. De verzoekende partijen hebben het onderwerp van hun beroep duidelijk uiteengezet. De door de Vlaamse Regering opgeworpen exceptie van gebrek aan belang, afgeleid uit het onderwerp van het beroep (A.6.1.1), mist feitelijke grondslag in zoverre zij de verzoekende partijen betreft.

De verzoekende partijen hebben hun middelen strikt binnen de rechtsmacht van het Hof geformuleerd. Tot de bij artikel 11 van de Grondwet aan de Belgen gewaarborgde rechten en vrijheden behoren wel degelijk de rechten en vrijheden die voortvloeien uit internationale verdragsbepalingen die België binden en die in de interne rechtsorde toepasselijk zijn gemaakt (arrest nr. 18/90). De in het eerste middel aangehaalde bepalingen van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de artikelen 13, 144, 145, 146, 160 en 187 van de Grondwet zijn dergelijke bepalingen. De middelen leggen precies en omstandig uit op welke wijze de aangevochten bepalingen de in het middel aangehaalde regels schenden. De algemene kritiek van de Vlaamse Regering (A.6.1.2) moet worden verworpen.

De argumentatie van de Waalse Regering (A.7.1.1) moet worden verworpen. Indien men die redenering zou volgen, dan zou iedereen die aan de kust een eigendom had of heeft het decreet van 14 juli 1993 moeten aanvechten om de enkele reden dat hun eigendom mogelijkerwijs onder dat decreet beschermd zou kunnen worden. Het valt sterk te betwijfelen of zij daartoe een voldoende belang zouden hebben. Het bouwverbod is pas door het decreet van 21 december 1994 *in concreto* definitief van toepassing geworden op de percelen van de verzoekende partijen.

Het onder A.7.1.2 vermelde argument van de Waalse Regering kan evenmin worden aangenomen. Het staat allereerst haaks op het vorige. Het belang van de verzoekende partijen volgt rechtstreeks uit hun hoedanigheid van eigenaar, wiens eigendom als beschermd duingebied of als voor het duingebied belang landbouwgebied is aangeduid.

A.10.2. De memories van de Vlaamse en de Waalse Regering zijn niet ontvankelijk. Artikel 82 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 staat weliswaar een delegatie van bevoegdheid aan een minister toe voor het vertegenwoordigen van het gewest in rechte. Hier gaat het echter niet om een vertegenwoordiging van het gewest, maar om het uitoefenen van een bevoegdheid die de Regering in haar geheel toekomt, die dan als college dient op te treden (artikel 85 van de bijzondere wet van 6 januari 1989). De delegaties gegeven ter uitvoering van

artikel 82 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 gelden derhalve niet. Wat het optreden voor het Hof betreft, blijft de regel van de collegiale werking van de regeringen onverkort van toepassing. De Vlaamse Minister van Leefmilieu en Tewerkstelling en de Waalse Minister-President zijn dan ook niet bevoegd om namens hun Regering een memorie in te dienen; die bevoegdheid blijkt althans uit niets.

A.10.3. Wat het eerste middel (A.5.2.1) betreft is, in tegenstelling tot wat de Vlaamse Regering betoogt (A.6.2.8), het gezag van gewijsde van het arrest nr. 41/95 niet geschonden. Artikel 9 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 bepaalt dat enkel de vernietigingsarresten van het Hof een absoluut gezag van gewijsde hebben vanaf hun bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*. Het gezag van gewijsde van een verwerpingsarrest strekt zich enkel uit tot de daadwerkelijk door het Hof onderzochte rechtspunten, zijnde de motieven die onverbreekelijk met het beschikkend gedeelte verbonden zijn. In het arrest nr. 41/95 werden niet alle rechtspunten met betrekking tot de bekrachtigingstechniek onderzocht, omdat niet alle determinerende motieven werden opgeworpen door de partijen in die zaak en omdat het hier bestreden decreet een heel ander licht werpt op de weerom gebruikte bekrachtigingstechniek dan de parlementaire voorbereiding die het Hof onderzocht in voormeld arrest. Uit de parlementaire voorbereiding van het thans bestreden decreet blijkt wel degelijk de bedoeling van de decreetgever om door middel van de bekrachtigingstechniek de rechtsbescherming door de Raad van State uit te sluiten en een « onwrikbaar » en « niet aanvechtbaar » duinenbesluit tot stand te brengen, waarvan de wettigheid niet betwist kan worden voor de Raad van State en de hoven en rechtbanken. Voorts moet de werkelijkheidswaarde van de door de decreetgever aangevoerde bedoelingen worden nagegaan (zie arrest nr. 33/93). De techniek van de decretale bekrachtiging was helemaal niet nodig om een vlugge en doeltreffende duinenbescherming tot stand te brengen. Ook moet worden gelet op de daadwerkelijke gevolgen van de bestreden norm. Ten deze dient dan vastgesteld te worden dat de beperking van de bevoegdheid van de Raad van State ten gevolge van de bekrachtigingstechniek *ipso facto* een ongelijke behandeling met zich meebrengt en dat het beoogde doel derhalve slechts bereikt wordt door een onevenredig strenge maatregel. Aangezien het beroep gericht is tegen een ander decreet dan het decreet waarover het arrest nr. 41/95 handelt, kan er geen sprake zijn van een niet-ontvankelijkheid *ratione temporis* van het beroep.

A.10.4. Wat het tweede middel betreft (A.5.2.2) hebben de verzoekende partijen in hun verzoekschriften niet minder dan eenentwintig gebieden precies aangeduid waarop de bedoelde criteria op een verschillende wijze werden toegepast, en dus niet slechts enkele percelen, zoals de Vlaamse Regering laat uitschijnen (A.6.2.4). De vraag of de afwijkende toepassingen van de vier criteria reeds voorkwamen in het besluit van 15 september 1993, is totaal irrelevant. In het arrest nr. 41/95 is overigens de niet-eenvormige toepassing van de vier criteria op geen enkel ogenblik aan bod gekomen, zodat dit middel nog niet is beslecht, te meer daar het om een ander decreet ging. De verwijzing van de Waalse Regering (A.7.2.2) naar de overweging B.10.1 van het arrest nr. 41/95 is naast de kwestie, nu die overweging een heel ander middel betrof, namelijk de schending van het gelijkheidsbeginsel wegens gebrek aan pertinentie van de criteria en doordat het perceel niet aan de criteria beantwoordde.

A.10.5. Wat het derde middel betreft (A.5.2.3) merkt de Vlaamse Regering op (A.6.2.9) dat het niet uitgesloten is dat gebieden die reeds een bescherming op grond van het gewestplan genieten, toch nog opgenomen worden in het beschermde duingebied, wanneer een mogelijke dreiging vaststaat. Nu de grond voor vier vijfde in natuurgebied ligt, rust daarop reeds een bouwverbod, zodat op het gebied geen dreiging rust die het behoud ervan als duingebied onmogelijk maakt of sterk vermindert zoals bedoeld in artikel 52, § 2, van de wet van 12 juli 1973. Op dat gebied zijn immers de voorschriften van artikel 4.3.1 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 van toepassing, zodat er geen werkelijk risico bestaat dat nieuwe appartement-villa's op voormeld perceel worden gebouwd.

A.10.6. Wat het vierde middel betreft (A.5.2.4) merkt de Vlaamse Regering op dat terecht een kwalificatie 3/4 werd toegekend aan het betrokken perceel (A.6.2.10). Het perceel valt evenwel buiten de Groene Hoofdstructuur en is gelegen in een gebied dat volgens de biologische waarderingskaart aangeduid is als gering waardevol. De opwaardering van het gebied zou enkel hebben kunnen geschieden indien een gedeelte van het bij een grote planologisch beschermde open ruimte aansluitend gebied als waardevol of zeer waardevol zou zijn aangeduid, wat niet het geval is met het gebied « Koksijde 235 », dat integraal is aangeduid als minder waardevol. Gebieden met een quotering 2/4, waarbij het criterium « actueel biologisch waardevol » niet is vervuld, komen niet voor bescherming in aanmerking.

A.10.7. Wat het vijfde middel (A.5.2.5) betreft, meent de Vlaamse Regering dat de vormvoorschriften van het openbaar onderzoek niet zouden gelden voor de Vlaamse Raad (A.6.2.13). Door de bekrachtiging van een uitvoeringsbesluit wordt de wetgever evenwel geacht zich de door de uitvoerende macht in dat besluit geregelde aangelegenheden te hebben toegeëigend, zodat de bevoegdheidsoverschrijding in het uitvoeringsbesluit in gelij-

ke mate aan de wetgever dient te worden toegeschreven. Door de bekrachtiging wordt het uitvoeringsbesluit beschouwd als gelijkgesteld met een wet, en komt de inhoud ervan in aanmerking voor beoordeling door het Hof (arrest nr. 58 van 8 juni 1988). Als het besluit van 16 november 1994 aangetast is door een schending van het gelijkheidsbeginsel, kan die discriminatie wel degelijk op ontvankelijke wijze verweten worden aan de decreetgever, die het besluit heeft bekrachtigd. Een van de doelstellingen van de bekrachtigingstechniek was er juist in gelegen dat de Vlaamse Raad diende te kunnen nagaan of het besluit van de Regering genomen was in overeenstemming met de bepalingen van het decreet van 14 juli 1993, waarin aan de Regering de richtlijnen voor bescherming werden gegeven. Derhalve kon de Vlaamse Raad niet sommige knelpuntgebieden wel en andere niet behandelen zonder het gelijkheidsbeginsel te schenden.

A.10.8. Wat het zesde middel (A.5.2.6) betreft, betoogt de Vlaamse Regering dat de percelen binnen de verkaveling die gevrijwaard werden van de rangschikking als beschermd duingebied bij nader inzien niet aan de beschermingsvereisten zouden hebben voldaan, zoals zou zijn gebleken uit op 10 juli 1994 genomen luchtfoto's (A.6.2.11). In het verslag van het Instituut voor Natuurbehoud van 30 augustus 1994 is er echter geen sprake van luchtfoto's, noch van de kavels 32, 36, 39, 50, 52 en 53 die zich, in tegenstelling tot het eigendom van de verzoekende partij, tussen de top van de duinheuvel « Witte Burg » en het natuureservaat « De Doornpanne » bevinden. De eventuele bescherming van die kavels werd niet onderzocht. Aangezien voormeld verslag een uitgeruste weg niet als een ecologische barrière beschouwt, kan niet worden ingezien hoe bijvoorbeeld het Duinhelmpad een ruimtelijke afscheiding zou kunnen vormen, zoals de Vlaamse Regering beweert. Voor de ongelijke behandeling van kavel 36 wordt geen verantwoording gegeven.

A.10.9. Wat het zevende middel betreft (A.5.2.7), erkent de Vlaamse Regering (A.6.2.12) inderdaad dat het rapport van 2 juni 1993 met de bijkomende verantwoording voor de opname van de gronden met een quotering 2/4 in het duingebied niet ter inzage lag. De verzoekende partijen dienden het te stellen met de verwijzing naar een mogelijke bescherming « om sociale, educatieve en cultuurhistorische redenen », zonder derhalve op de concrete aandachtspunten en verantwoordingen van het Instituut voor Natuurbehoud te kunnen repliceren in een bezwaarschrift.

A.10.10. Wat het achtste middel betreft (A.5.2.8), verwijst de Vlaamse Regering naar het rapport van het Instituut voor Natuurbehoud van 30 augustus 1994 waarin sprake is van het verfijningscriterium van de ruimtelijke configuratie (A.6.2.11). Die verwijzing naar het algemeen toe te passen criterium volstaat echter geenszins, nu geen duidelijkheid wordt verschaft over de oppervlakte van het gebied en over de reden waarom slechts een gedeelte van het gebied uit de bescherming moest worden gelicht. Bijgevolg valt niet uit te maken hoe dat criterium van de ruimtelijke configuratie moet worden toegepast. Wat de zaak met rolnummer 877 betreft moet worden opgemerkt dat de vermeende verantwoording die de Vlaamse Regering geeft voor deelgebied 211, dat deels uit het beschermd duingebied werd gelicht, zelfs niet strookt met voormeld rapport van het Instituut voor Natuurbehoud, dat in de overzichtstabel aanduidt dat deelgebied 211 voldoet aan drie van de vier criteria. Het deelgebied 211, dat behoort tot het knelpuntgebied waarin ook het perceel van de verzoekende partij gelegen is, werd derhalve uit het beschermd duingebied gelicht, hoewel het voldeed aan de criteria voor bescherming.

A.10.11. Wat het negende middel betreft (A.5.2.9), moet worden opgemerkt dat in tegenstelling tot wat de Vlaamse Regering beweert (A.6.2.16) slechts een van de drie gebouwen van de verzoekende partij uit het beschermd duingebied werd gehouden, namelijk de woning met garage. De in gebruik zijnde loods valt wel in de beschermde zone. Het rapport van het Instituut voor Natuurbehoud van 30 augustus 1994 spreekt bovendien slechts van bestaande gebouwen en niet van in gebruik zijnde gebouwen.

A.10.12. Wat het tiende middel betreft (A.5.2.10), meent de Vlaamse Regering dat de vormvoorschriften van het openbaar onderzoek niet zouden gelden voor de Vlaamse Raad (A.6.2.13). Door de bekrachtiging van een uitvoeringsbesluit wordt de wetgever evenwel geacht zich de door de uitvoerende macht in dat besluit geregelde aangelegenheden te hebben toegeëigend, zodat de bevoegdheidsoverschrijding in het uitvoeringsbesluit in gelijke mate aan de wetgever dient te worden toegeschreven. Door de bekrachtiging wordt het uitvoeringsbesluit beschouwd als gelijkgesteld met een wet, en komt de inhoud ervan in aanmerking voor beoordeling door het Hof (arrest nr. 58 van 8 juni 1988). Als het besluit van 16 november 1994 aangetast is door een schending van het gelijkheidsbeginsel, kan die discriminatie wel degelijk op ontvankelijke wijze worden verweten aan de decreetgever, die het besluit heeft bekrachtigd. Noch de Regionale Commissie, noch het Instituut voor Natuurbehoud hebben de bezwaren van de verzoekende partijen behandeld en de Vlaamse Regering heeft bij de vaststelling van het besluit van 16 november 1994 evenmin enig antwoord gegeven op het bezwaarschrift van de verzoekende partijen. Derhalve kon de Vlaamse Raad een besluit dat sommige bezwaarschriften op discriminerende wijze behandelde in strijd met het besluit van 2 maart 1994 houdende vaststelling van de procedure van het openbaar

onderzoek, niet bekrachtigen zonder zelf het gelijkheidsbeginsel te schenden. Een openbaar onderzoek heeft slechts zin wanneer de reclamant de beantwoording van zijn bezwaarschrift kan terugvinden in de adviezen en dit op een begrijpelijke wijze. Het verweer van de Vlaamse Regering dat de verzoekende partijen het antwoord op hun bezwaarschriften moeten vinden in de beantwoording van bezwaarschriften van andere (aanpalende) percelen of in een voor de verzoekende partijen onbekend *addendum* van 10 oktober 1994 bij het rapport van het Instituut voor Natuurbehoud van 30 augustus 1994, kan niet worden aanvaard. Wat de zaak met rolnummer 878 betreft, had de verzoekende partij opgeworpen dat geen inventaris tot op perceelsniveau ter inzage werd gelegd voor die terreinen die als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied werden aangeduid. Uit het advies van de Regionale Commissie van 28 augustus 1994 blijkt dat de Vlaamse Minister van Leefmilieu en Huisvesting dit niet nodig achtte voor de gebieden waar geen bestemmingswijziging zou worden voorgesteld. De Vlaamse Regering antwoordt dat er ten deze geen bestemmingswijziging wordt doorgevoerd nu het door de gemeenteraad voorlopig vastgestelde bijzonder plan van aanleg nog niet zou zijn goedgekeurd door de Minister en derhalve nog geen enkele rechtskracht zou hebben. Overeenkomstig artikel 45 van de stedenbouwwet heeft een voorlopig vastgesteld bijzonder plan van aanleg wel degelijk rechtskracht, vermits op grond daarvan reeds bouwvergunningen kunnen worden geweigerd, en bovendien is de aanduiding als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied wel degelijk een wijziging ten opzichte van de bestemming als agrarisch gebied. De oprichting van nieuwe agrarische gebouwen is toegestaan volgens de gewestplanbestemming, maar verboden ten gevolge van de aanduiding als beschermd gebied. Wat de zaak met rolnummer 880 betreft, antwoordt de Vlaamse Regering dat men de beantwoording van de bezwaren van de verzoekende partij moet vinden in de beantwoording van andere bezwaarschriften door het Instituut voor Natuurbehoud. De beantwoording van die bezwaarschriften maakt de vragen bij de verzoekende partij nog groter, nu het Instituut voor Natuurbehoud stelt dat gronden gelegen naast wachtgevels of bij « nabijgelegen flatgebouwen » uit het beschermde duingebied kunnen worden gelicht. De grond van de verzoekende partij ligt naast grote flatgebouwen en paalt aan een wachtgevel.

A.10.13. De verwerende partijen bewaren volkomen het stilzwijgen over het elfde middel (A.5.2.11).

A.10.14. Wat het twaalfde middel (A.5.2.12) betreft, beweert de Vlaamse Regering dat de avifaunistische waarde en de rol als bufferzone slechts bijkomende motieven zouden zijn voor bescherming, nu het gebied tevens zou voldoen aan drie van de vier criteria (A.6.2.17). Het is of het een, of het ander : ofwel voldoet het gebied aan drie van de vier criteria en kan de vraag gesteld worden of de avifaunistische waarde en de rol van bufferzone van het gebied slechts bijkomende motieven zouden uitmaken, ofwel voldoet het gebied niet aan drie van de vier criteria en werden de deelgebieden 211 en 212 ten onrechte uit de beschermingszone gelicht en is het middel gegrond.

A.10.15. De Vlaamse Regering meent dat het dertiende middel (A.5.2.13) laattijdig zou zijn omdat het ook al tegen het decreet van 26 januari 1994 tot bekrachtiging van het besluit van 15 september 1993 had kunnen worden opgeworpen (A.6.2.18). De verzoekende partij moet echter vaststellen dat de fouten bij de voorlopige aanwijzing bevestigd werden naar aanleiding van de definitieve aanduiding van de duingebieden en door het bestreden decreet bekrachtigd werden. De Vlaamse Regering geeft toe dat het gebied te eng werd aangeduid op de kaartbladen als bijlage bij de voordracht; het staat bijgevolg onomstotelijk vast dat voor dat deel geen voordracht van het Instituut voor Natuurbehoud is gebeurd.

A.10.16. Wat het veertiende middel betreft (A.5.2.14), voert de Vlaamse Regering aan dat uit het advies van het Instituut voor Natuurbehoud van 30 augustus 1994 zou blijken dat het gebied toch in een biologisch waardevol gebied zou gelegen zijn, omdat het perceel deel uitmaakt van een grotere ruimte, zodat de evaluaties « zeer waardevol » en « waardevol » op de biologische waarderingskaart beschouwd worden als geldend voor de gehele oppervlakte, en dus ook voor de niet ingekleurde delen (A.6.2.20). Het gebied Oostduinkerke 11/8.5 kan de vergelijking met de door het Instituut voor Natuurbehoud opgesomde voorbeelden niet doorstaan en kan in redelijkheid niet worden beschouwd als een groot gebied. Het sluit niet aan bij een grote planologisch beschermde open ruimte; het knelpuntgebied, zoals beschermd, grenst in het geheel niet aan het omvangrijke, als natuurreservaat beschermde gebied Houtsaegherduinen. Op de biologische waarderingskaart is het gebied aangeduid als een gebied met geringere biologische waarde. Slechts een klein gedeelte van het knelpuntgebied, op het grondgebied van de gemeente De Panne, is aangeduid als biologisch waardevol. Vermits gebieden met een quotering 2/4 slechts voor bescherming in aanmerking komen indien het criterium « actueel biologisch waardevol » zeker vervuld is en het eigendom van de verzoekende partij niet aan dat criterium voldoet, is zij ongelijk behandeld doordat haar eigendom toch als duingebied werd beschermd. Alle aanpalende percelen, met uitzondering van het noordelijk aanpalende plein, zijn bebouwd. De voorgevelbreedte van het gebiedsdeel bestaande uit het eigendom van de verzoekende partij en perceel nr. 100b bedraagt circa 25 meter. Het

achterliggende gedeelte van het eigendom van de verzoekende partij is zelfs helemaal ingeklemd tussen bestaande en in oprichting zijnde gebouwen, en heeft slechts een breedte van circa 19,5 meter. Een objectieve verantwoording voor de ongelijke behandeling van het eigendom van de verzoekende partij is niet voorhanden. Kennelijk heeft de overheid het eigendom van de verzoekende partij niet getoetst aan de ruimtelijke configuratienorm.

A.10.17. Wat het vijftiende middel betreft (A.5.2.15), verzekert de Vlaamse Regering dat, hoewel dit niet precies valt op te maken uit de bij het beschermingsbesluit gevoegde kaartbladen, het perceel nr. 256c2 niet definitief beschermd werd (A.6.2.21). Het middel is gegrond.

Aanvullende memorie van de Vlaamse Regering

A.11.1. Ten aanzien van het bij brief van 17 januari 1996 aan het Hof gericht verzoek van de raadsman van de verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 866 tot 871 om het door de Vlaamse Regering neergelegde dossier te doen aanvullen « met de bespreking van ieder perceel in de Vlaamse Raad en de daaraan beantwoordende wijziging van bestemming tussen het ontwerp en het definitief decreet » moet allereerst opgemerkt worden dat dit verzoek laattijdig is, nu in de memorie van antwoord dienaangaande geen opmerkingen zijn geformuleerd. De verwijzing naar artikel 32 van de Grondwet doet niet ter zake; het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 23 oktober 1991, aangenomen ter uitvoering van voormelde grondwetsbepaling, heeft geen betrekking op de overlegging van stukken in het kader van de procedure voor het Hof. De verwijzing naar artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens moet harerzijds wellicht worden gezien in het licht van het door de verzoekende partijen aangevoerde derde middel (A.4.2.3). Hierop heeft de Vlaamse Regering reeds geantwoord (A.6.2.6). De Vlaamse Regering bezorgt het Hof alle documenten van de bespreking in de Vlaamse Raad van het bestreden decreet. In die documenten is geen bespreking van elk beschermd perceel terug te vinden, omdat geen enkele wets- of decreetsbepaling de decreetgever een dergelijke verplichting oplegt en het systeem van bekrachtiging van een regeringsbesluit niet tot gevolg kan hebben dat de wetgevende macht de opdracht die zij aan de uitvoerende macht heeft gegeven, tenzij onder voorbehoud van de later daarop door haar uitgeoefende controle die in de bekrachtiging besloten ligt, integraal opnieuw zelf moet uitoefenen - integendeel. Dit neemt niet weg dat de decreetgever het bekrachtigde besluit inhoudelijk grondig heeft onderzocht, en meer bepaald heeft nagegaan of de beschermingscriteria, ten aanzien van elk knelpuntgebied, correct werden toegepast (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, 1994-1995, nr. 632/4, pp. 20-23).

A.11.2. Wat de argumenten van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 879 betreft (A.10.16) merkt de Vlaamse Regering op dat het betrokken knelpuntgebied 11/8.5 « Mieke Hill » inderdaad slechts bestaat uit een oppervlakte van 1,8 hectare. Het sluit echter over een lengte van 450 meter aan bij het door het gewestplan Veurne-Westkust tot natuurgebied bestemde hoogstrand, dat als een grote, planologisch beschermde open ruimte moet worden beschouwd. Uit de biologische waarderingkaart blijkt dat de zeereep die gelegen is voor het aanpalende kampeerterrein en motel en tevens gedeeltelijk van het beschermde duingebied deel uitmaakt, geëvalueerd wordt als « zeer waardevol ». Die waardering voor een gedeelte van het beschermde duingebied wordt beschouwd als geldend voor de gehele oppervlakte van het gehele knelpuntgebied. De door de verzoekende partijen vermelde « grote gebieden » zijn slechts voorbeelden. Het knelpuntgebied « Mieke Hill » is een kleiner gebied dat aansluit bij een grote planologisch beschermde open ruimte en dat gedeeltelijk als biologisch zeer waardevol is aangeduid op de biologische waarderingkaart. Het gebied grenst rechtstreeks aan het als natuurgebied beschermde hoogstrand. De percelen van de verzoekende partijen maken deel uit van een gebied dat een zuidwaartse uitstulping vormt van het knelpuntgebied « Mieke Hill »; die uitstulping is onbetwistbaar over een breedte van meer dan 40 meter verbonden met het overige en grootste gedeelte van voormeld knelpuntgebied, zoals blijkt uit de « Vegetatiekaart van de duinen » dd. 10 juli 1994. Uit die kaart blijkt ook dat het eigendom van de verzoekende partij niet volledig is ingesloten door bebouwing, doch noordwaarts aansluit bij de open ruimte. De voorgevelbreedte van een loutere kadastrale entiteit is geen relevant ecologisch criterium.

- B -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

B.1.1. De Grondwet en de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof vereisen dat elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep tot vernietiging instelt doet blijken van een belang. Van het vereiste belang doen slechts blijken de personen wier situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt.

Wat het decreet van 13 juli 1994 betreft

B.1.2. De verzoekende partijen vorderen in de eerste plaats de vernietiging van de artikelen 2 en 3 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 13 juli 1994 houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw. Zij voeren aan dat zij eigenaar zijn van onroerende goederen waarvoor, onder het vorige stelsel van artikel 23 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, de mogelijkheid bestond om erop te bouwen of ze te verkavelen. Zij achten zich rechtstreeks en persoonlijk benadeeld door de afschaffing van de zogeheten « opvullingsregel » door het bestreden decreet.

B.1.3. De Vlaamse en de Waalse Regering betwisten de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het tegen voormelde bepalingen is gericht, omdat de verzoekende partijen niet aantonen dat hun percelen voldoen aan de cumulatief te vervullen toepassingsvoorwaarden van het oorspronkelijke artikel 23, 1°, van het koninklijk besluit van 28 december 1972.

B.1.4. Voormeld artikel 23, 1°, liet de vergunningverlenende overheid een ruime vrijheid bij de beoordeling van elk van de verschillende toepassingsvoorwaarden. Het Hof kan zijn beoordeling niet in de plaats stellen van die van de vergunningverlenende overheid, tenzij zou blijken dat de verzoekende partijen manifest niet aan de voorwaarden voor toepassing van de opvullingsregel konden voldoen.

B.1.5. De verzoekende partijen De Mey-Scheire leggen een stedenbouwkundig attest nr. 2 van 15 februari 1994 voor waaruit blijkt dat op het betrokken perceel niet langer gebouwd kan worden, ten gevolge van de opheffing van de opvullingsregel bij het decreet van 23 juni 1993 en ten gevolge van de voorlopige rangschikking van het perceel als landschap bij ministerieel besluit van 7 december 1992, alsmede een brief van het college van burgemeester en schepenen van de stad Gent van 6 mei 1994 waarin het meedeelt dat het, vóór de afschaffing van de opvullingsregel, een gunstig advies zou hebben uitgebracht over een bouwaanvraag voor het perceel.

Zij leggen tevens een beslissing van 26 oktober 1995 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen voor waarbij het beroep, ingesteld tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de stad Gent van 6 juli 1995 houdende weigering van

vergunning voor het bouwen van een villa op hun perceel, wordt verworpen. Die beslissing, waartegen beroep is ingesteld bij de bevoegde minister, steunt onder meer op de overweging dat de verzoekende partijen niet in aanmerking komen voor toepassing van de overgangsregeling van het decreet van 13 juli 1994, nu het stedenbouwkundig attest niet tijdig was aangevraagd.

Het betrokken perceel maakt inmiddels deel uit van het bij ministerieel besluit van 21 december 1994 gerangschikt landschap Kastelensite, op 20 februari 1995 aan de eigenaars betekend. Tegen dat besluit, waarvan de tekst niet aan het Hof werd meegedeeld, werd door de verzoekende partijen op 25 april 1995 een annulatieberoep ingesteld bij de Raad van State. Uit een brief van de architect-hoofd van dienst van het Bestuur Monumenten en Landschappen van 20 april 1995 blijkt dat een afwijking van het uit dat besluit voortvloeiend bouwverbod, op grond van artikel 6 van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, niet moet worden uitgesloten.

De verzoekende partijen maken aldus voldoende aannemelijk dat de kans bestaat dat zonder de bestreden bepalingen een bouwvergunning voor het betrokken perceel alsnog zou kunnen worden afgegeven. Zij doen van het rechtens vereiste belang blijken om de vernietiging ervan te vorderen.

B.1.6. De verzoekende partij T. de Vinck de Winnezele legt een beslissing van 20 juli 1994 van het college van burgemeester en schepenen van de stad Leuven voor waarbij een op 18 mei 1994 aangevraagde verkavelingsvergunning wordt geweigerd. Die beslissing steunt op het ongunstige advies van de gemachtigde ambtenaar van de bevoegde stedenbouwkundige dienst, die erop wijst, enerzijds, dat het betrokken perceel gelegen is in het agrarisch gebied en, anderzijds, dat het vormen van residentiële bouwpercelen in strijd is met de planologische voorschriften van het gewestplan. In de beslissing van het college van burgemeester en schepenen wordt bovendien erop gewezen dat de opvullingsregel werd afgeschaft. Tegen die weigeringsbeslissing werd een beroep ingesteld bij de bestendige deputatie van de provincieraad van Brabant op 7 september 1994, en, aangezien geen uitspraak volgde binnen de voorgeschreven zestig dagen, werd een beroep ingesteld bij de bevoegde minister op 7 december 1994.

De Vlaamse Regering legt een brief van de gemachtigde ambtenaar van 6 april 1994 voor waaruit blijkt dat het perceel wegens te beperkte perceelsdiepte stedenbouwkundig onbebouwbaar is en dat de afstand tussen de twee naastgelegen gebouwen meer dan 100 meter bedraagt.

De betrokken verzoekende partij verweert zich niet op dit punt. Zij maakt niet aannemelijk dat zonder de bestreden bepalingen voor het betrokken perceel alsnog een vergunning zou kunnen worden afgegeven. Zij doet niet van het rechtens vereiste belang blijken om de vernietiging ervan te vorderen.

Het beroep ingesteld door die verzoekende partij is niet ontvankelijk.

B.1.7. De Waalse Regering voert ten slotte aan dat de verzoekende partijen niet van het rechtens vereiste belang doen blijken om op te komen tegen het overgangsstelsel van het bestreden decreet, omdat zij niet aantonen een nieuwe aanvraag te hebben ingediend na de inwerkingtreding van het bestreden decreet, dat voorziet in een overgangsstelsel dat gunstiger is dan dat van het vorige decreet van 23 juni 1993 op grond waarvan hun aanvraag werd geweigerd.

B.1.8. Uit de feiten zoals weergegeven onder B.1.5 blijkt dat de verzoekende partijen De Mey-Scheire niet in aanmerking komen voor de overgangsregeling van het bestreden decreet, vermits hun aanvraag die tot een weigeringsbeslissing heeft geleid, werd ingediend na 23 augustus 1993. Zij hebben derhalve belang bij de vernietiging van het bestreden decreet, nu dat decreet er mede aan in de weg staat dat zij hun bouwplannen kunnen uitvoeren.

De exceptie kan niet worden aangenomen.

Wat het decreet van 21 december 1994 betreft

B.1.9. De verzoekende partijen vorderen ook de vernietiging van de artikelen 2 en 5 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994 houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud.

B.1.10. De Vlaamse en de Waalse Regering voeren aan dat de verzoekende partijen niet van het rechtens vereiste belang doen blijken om die bepalingen aan te vechten.

B.1.11. Het eigendom van de verzoekende partijen De Mey-Scheire is niet gelegen in de maritieme duinstreek, bedoeld in artikel 51 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, ingevoegd door het decreet van 14 juli 1993. Het kan derhalve niet in aanmerking komen om als beschermd duingebied of als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied te worden aangewezen; de bestreden bepalingen doen zulks overigens niet. De verzoekende partijen voeren trouwens tegen bedoelde bepalingen geen grieven aan. Zij verwijzen slechts naar die bepalingen als voorbeeld van een regeling waarvan zij wensen dat ze voor hun situatie zou gelden.

De verzoekende partijen kunnen door die bepalingen niet rechtstreeks en ongunstig worden geraakt in hun situatie. Hun beroep tegen de artikelen 2 en 5 van het decreet van 21 december 1994 is niet ontvankelijk.

Ten gronde

Over het middel dat de schending aanvoert van het gelijkheidsbeginsel en van artikel 19 van de Grondwet wegens ontstentenis van een openbaar onderzoek

B.1.12. In het verzoekschrift wordt de schending aangevoerd van het gelijkheidsbeginsel doordat de opvullingsregel werd afgeschaft zonder dat daarover een openbaar onderzoek was georganiseerd, terwijl de eigenaars van gronden waarvan de bestemming gewijzigd wordt middels de procedure van de gewestplanherziening alsmede de personen die eigenaar waren vooraleer de gewestplannen werden opgemaakt en de eigenaars van gronden die onder de toepassing van de bepalingen betreffende het natuurbehoud vervat in het decreet van 21 december 1994 - het zogeheten duinendecreet - vallen, wel hun bezwaren en opmerkingen kunnen of konden uiten vooraleer een bestemmingswijziging werd of wordt doorgevoerd.

B.1.13. Artikel 23, 1°, van het koninklijk besluit van 28 december 1972 bood de vergunningverlenende overheid de mogelijkheid om, bij uitzondering en onder bepaalde voorwaarden, bij de aanvraag van een bouw- of verkavelingsvergunning of van een stedenbouwkundig attest een afwijking van de ontwerp-gewestplannen of de gewestplannen toe te kennen. De vergunningverlenende overheid kon aldus het bouwen en het verkavelen toestaan op plaatsen waar zulks overeenkomstig de gewestplanbestemming in beginsel niet mogelijk was. De afschaffing van de opvullingsregel wijzigt de bestemming van het betrokken gebied niet; integendeel, zij bevestigt de bestemming ervan.

De afschaffing van een mogelijkheid van uitzondering op een bestemmingsvoorschrift verschilt objectief van een bestemmingswijziging, ongeacht of die laatste het gevolg is van het opstellen van een gewestplan, het herzien van een gewestplan of het aanwijzen van een gebied als beschermd duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied.

Het gelijkheidsbeginsel is niet geschonden in zoverre de afschaffing van de opvullingsregel niet voorafgegaan werd door of gepaard ging met een openbaar onderzoek, zoals zulks moet geschieden in geval van wijziging van bestemming.

B.1.14. De verzoekende partijen voeren voorts aan dat door het niet organiseren van het

openbaar onderzoek artikel 19 van de Grondwet in samenhang met de artikelen 10 en 11 is geschonden.

Artikel 19 van de Grondwet heeft niet de draagwijdte die de verzoekende partijen eraan geven.

Die bepaling waarborgt aan eenieder het recht om uit eigen beweging en vrij zijn mening te uiten in alle aangelegenheden en op elke wijze, onder voorbehoud van de bestraffing van de misdrijven begaan in de uitoefening van dat recht. Bijgevolg is zij vreemd aan het raadplegen van de burgers door de overheid alsmede aan de raadpleging van bestuursdocumenten bedoeld in artikel 32 van de Grondwet.

B.1.15. De verzoekende partijen voeren ten slotte de schending aan van artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, in samenhang met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Zij leiden hieruit geen andere grieven af dan die welke hierboven onder B.1.13 ongegrond zijn bevonden.

B.1.16. Het middel kan niet worden aangenomen.

Over het middel dat de schending aanvoert van het gelijkheidsbeginsel doordat niet in een vergoedingsregeling is voorzien

B.1.17. De verzoekende partijen voeren aan dat het gelijkheidsbeginsel is geschonden doordat niet in een regeling voor schadevergoeding is voorzien, terwijl zulks wel het geval is voor grondeigenaars aan wie een bouw- of verkavelingsverbod opgelegd wordt ten gevolge van een plan van aanleg waarbij een einde gemaakt wordt aan het gebruik waarvoor het betrokken onroerend goed dient of normaal bestemd is alsmede voor de eigenaars aan wie binnen een beschermd duingebied of bijbehorend landbouwgebied, een bouw- of een verkavelingsverbod opgelegd wordt.

B.1.18. Het enkele feit dat de overheid in het algemeen belang beperkingen oplegt aan het eigendomsrecht, heeft niet tot gevolg dat zij tot schadeloosstelling is gehouden.

B.1.19. Alhoewel van de mogelijkheid van afwijking toegestaan bij artikel 23, 1°, van het

koninklijk besluit van 28 december 1972 veelvuldig gebruik werd gemaakt, was het voordeel van de opvullingsregel geenszins een automatisme. De aard van de in artikel 23, 1°, van voormeld koninklijk besluit vermelde toepassingsvoorwaarden vereiste dat de vergunningverlenende overheid, geval per geval, concreet moest onderzoeken of aan die voorwaarden was voldaan. Hiertoe beschikte zij over een beoordelingsvrijheid die haar ertoe in staat stelde rekening te houden met het wisselende karakter van de vereisten van een goede ruimtelijke ordening.

Het door de vergunningverlenende overheid gevoerde beleid kon dan ook niet als zodanig vaststaand en voorspelbaar worden beschouwd dat de rechtsonderhorigen daarop gewettigde verwachtingen met betrekking tot de toepassing van de opvullingsregel konden gronden. De toepassing van de opvullingsregel was voor de vergunningverlenende overheid slechts een mogelijkheid en geen verplichting. De weigering van een bouw- of verkavelingsvergunning wegens niet-toepassing van de opvullingsregel verantwoordde op zich geen schadevergoeding.

B.1.20. Een vergoeding kon evenwel worden toegekend voor de schade die een goed onderging door een bestemmingswijziging tot stand gekomen als gevolg van een plan van aanleg, wanneer was voldaan aan de voorwaarden van artikel 37 van de stedenbouwwet.

De bestreden bepaling heeft ter zake niets gewijzigd. De afschaffing van de mogelijkheid om bij de toekenning van bouw- of verkavelingsvergunningen of bij het afgeven van stedenbouwkundige attesten af te wijken van de ontwerp-gewestplannen of de gewestplannen heeft tot gevolg dat - behoudens andere afwijkmogelijkheden - de voorschriften van de plannen van aanleg onverkort blijven gelden. Indien de vergunningverlenende overheid een vergunning weigert, bestaat nog steeds de mogelijkheid om een beroep te doen op de planschaderegeling van artikel 37 van de stedenbouwwet, binnen de grenzen van die bepaling.

B.1.21. In artikel 54 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, ingevoegd bij het duinendecreet van 14 juli 1993 en gewijzigd bij decreet van 29 november 1995, wordt in een recht op schadevergoeding voorzien wanneer het bouwverbod een einde maakt aan de normale bestemming van het betrokken goed wegens de aanwijzing van het betrokken perceel als beschermd duingebied of als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied. Het recht op schadevergoeding ingevolge het duinendecreet ontstaat enkel wanneer een einde is gemaakt aan de gewettigde verwachtingen van de eigenaars van een dergelijk goed.

B.1.22. De omstandigheid dat door het vaststellen of het wijzigen van een gewestplan of door het duinendecreet van 14 juli 1993 afbreuk wordt gedaan aan de gewettigde verwachtingen van de betrokken eigenaars, wat niet het geval is voor de eigenaars van een perceel grond waarop niet meer met toepassing van de opvullingsregel kan worden gebouwd, biedt een objectieve en redelijke verantwoording voor het bekritiseerde onderscheid in behandeling, wat de schadevergoeding betreft.

B.1.23. Het middel kan niet worden aangenomen.

Over het middel dat de schending aanvoert van het gelijkheidsbeginsel doordat de verzoekende partijen de overgangsregeling niet kunnen genieten

B.1.24. De verzoekende partijen voeren aan dat er een ongelijke en willekeurige behandeling vervat is in de overgangsbepalingen van het decreet van 13 juli 1994, doordat voor de toepassing ervan enkel aanvragen voor stedenbouwkundige attesten of bouw- en verkavelingsvergunningen in aanmerking komen die in de regel vóór 24 augustus 1993 zijn ingediend, wat in hun geval niet is gebeurd, en doordat zij van elke vorm van schadevergoeding verstoken blijven.

B.1.25. Uit de tekst zelf en uit de parlementaire voorbereiding van artikel 2 van het bestreden decreet van 13 juli 1994 blijkt dat de decreetgever de oorspronkelijke doelstelling van het decreet van 23 juni 1993, namelijk de afschaffing van de opvullingsregel om de nog resterende open ruimten in Vlaanderen te vrijwaren, heeft gehandhaafd (*Hand.*, Vlaamse Raad, nr. 52 van 29 juni 1994, pp. 2.213 en 2.215). Op dat punt bevat het decreet van 13 juli 1994 een tekst die identiek is met de tekst van het decreet van 23 juni 1993.

De decreetgever is in beginsel niet verplicht in een overgangsregeling te voorzien. De in het decreet van 13 juli 1994 vervatte overgangsregeling is een uitzonderingsmaatregel die strikt beperkt is, in toepassing en in tijd (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, 1993-1994, nr. 548/4, p. 14; *Hand.*, Vlaamse Raad, nr. 52 van 29 juni 1994, pp. 2.213 en 2.214).

B.1.26. Bij het uitvoeren van de overgangsregeling streefde de decreetgever dus een sociaal

oogmerk na, namelijk het opvangen van de door hem als overdreven aangeziene geldelijke gevolgen die de onmiddellijke afschaffing van de opvullingsregel had teweeggebracht ten aanzien van de personen die een aanvraag als bedoeld in artikel 2 van het decreet van 13 juli 1994 hadden ingediend (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, 1993-1994, nr. 548/1, p. 1).

Uit de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepaling blijkt dat de keuze van de datum van 24 augustus 1993, dit is de datum van inwerkingtreding van het decreet van 23 juni 1993 waarbij de opvullingsregel oorspronkelijk werd afgeschaft, was ingegeven door de zorg om de speculatie die eventueel na die datum zou ontstaan, niet in de hand te werken (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, 1993-1994, nr. 548/4, pp. 11-12).

De keuze van de datum is redelijkerwijs verantwoord.

B.1.27. Het middel kan niet worden aangenomen.

Zaak met rolnummer 860

B.2. Bij brief van 5 december 1995 hebben de verzoekende partijen laten weten dat zij afstand doen van hun beroep, wat zij ter openbare terechtzitting hebben bevestigd.

Niets belet ten deze dat het Hof de afstand toewijst.

Zaken met rolnummers 864 en 866 tot 880

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

B.3.1. De Waalse Regering voert aan dat de verzoekende partijen niet van het rechtens vereiste belang doen blijken omdat het bouwverbod dat op hun percelen rust, niet voortvloeit uit het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 dat hun percelen als beschermd gebied aanwijst of uit artikel 2 van het decreet van 21 december 1994 houdende bekrachtiging van dat besluit, maar uit het decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen.

B.3.2. Luidens artikel 52, § 1, tweede lid, van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, ingevoegd door artikel 2 van het decreet van 14 juli 1993, houdt de aanwijzing, door de Vlaamse Regering, van gronden als beschermd duingebied of als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, vanaf de bekendmaking van het besluit een volledig bouwverbod in. Luidens paragraaf 3 van dat artikel moet een dergelijk besluit ter bekrachtiging aan de Vlaamse Raad worden voorgelegd en vervalt het van rechtswege indien het niet binnen een bepaalde tijd wordt bekrachtigd.

Het bouwverbod bedoeld in vermeld artikel 52 kan enkel worden ingesteld voor delen van de maritieme duinstreek bedoeld in artikel 51 en wordt pas effectief na bekendmaking van het besluit dat de gronden aanwijst als duingebied of als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied. Het bouwverbod blijft voor die gronden bestaan mits bekrachtiging door de Vlaamse Raad binnen de voorgeschreven termijn, wat met het bestreden decreet van 21 december 1994 is geschied.

De exceptie kan niet worden aangenomen.

B.3.3. De Waalse Regering voert nog aan dat de verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 872, 874, 876, 877 en 879 niet van het rechtens vereiste belang doen blijken omdat zij niet aantonen dat zij de bedoeling hebben of hadden om werken uit te voeren als bedoeld in artikel 44 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw; zij tonen evenmin het bebouwbare karakter *in abstracto* van hun perceel aan.

B.3.4. De percelen van vermelde verzoekende partijen zijn bij de bestreden bepalingen aangewezen als duingebied of als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, met een bouwverbod als gevolg. Het bouwverbod kan de verzoekende partijen rechtstreeks en ongunstig raken in hun situatie, nu op de betrokken percelen zonder de bestreden bepalingen geen dergelijk verbod zou rusten.

De exceptie kan niet worden aangenomen.

B.3.5. De Vlaamse Regering voert aan dat de verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 869 geen belang hebben om de vernietiging te vorderen van artikel 52, § 1, derde lid,

eerste zin, van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, ingevoegd door artikel 4 van het decreet van 21 december 1994.

B.3.6. De bedoelde bepaling luidt :

« Het bouwverbod geldt niet voor instandhoudingswerken aan gebouwen of woningen in de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden. »

Die bepaling is niet van toepassing voor de verzoekende partijen van wie de percelen beschermd zijn als duingebied. Zij kan hun geen nadeel toebrengen.

De exceptie is gegrond. Daaruit vloeit voort dat het vierde middel in die zaak (A.4.2.6) niet moet worden onderzocht.

Ten gronde

Over het middel dat de schending aanvoert van het gelijkheidsbeginsel, gelezen in samenhang met andere bepalingen, doordat het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 is bekrachtigd bij het decreet van 21 december 1994

B.4.1. De verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 872 tot 880 voeren een eerste middel aan, dat is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, op zichzelf genomen en in samenhang gelezen met de artikelen 13, 144, 145, 146, 160 en 187 van de Grondwet en met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de mens (A.5.2.1). Artikel 2, eerste lid, van het decreet van 21 december 1994, dat het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 bekrachtigt, zou tot doel, minstens tot gevolg hebben dat de Raad van State en de hoven en rechtbanken verhinderd worden een wettigheidstoezicht uit te oefenen op het besluit dat de te beschermen gronden voorlopig of definitief aanwijst. Aldus zou aan een bepaalde categorie van burgers, in strijd met de grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie, de jurisdictionele waarborg van het wettigheidstoezicht door de Raad van State worden ontnomen.

B.4.2. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet hebben een algemene draagwijdte. Zij verbieden elke discriminatie, ongeacht de oorsprong ervan : de grondwettelijke regels van de gelijkheid en van

de niet-discriminatie zijn toepasselijk ten aanzien van alle rechten en alle vrijheden, met inbegrip van die welke voortvloeien uit internationale verdragen die België binden, die door een instemmingsakte in de interne rechtsorde toepasselijk zijn gemaakt en die directe werking hebben.

De grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.4.3. Luidens artikel 52, § 3, van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, ingevoegd door artikel 2 van het decreet van 14 juli 1993, moeten de besluiten tot aanwijzing van de beschermde duingebieden of van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden binnen drie maanden vanaf hun totstandkoming aan de Vlaamse Raad ter bekrachtiging worden voorgelegd. Zij vervallen van rechtswege indien ze binnen zes maanden na de voorlegging of, in geval van ontbinding van de Vlaamse Raad binnen die periode, binnen twaalf maanden niet bekrachtigd worden.

Bij besluit van 15 september 1993 werden voor de eerste maal de te beschermen duingebieden en de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden aangewezen. Bij het decreet van 26 januari 1994 werd dat besluit bekrachtigd. Bepaald werd dat die bekrachtiging slechts tot 31 december 1994 gelding had. Hetzelfde decreet belastte de Vlaamse Regering met het organiseren van een openbaar onderzoek en, na afronding daarvan, met het aanwijzen van de definitief te beschermen duingebieden en de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden en het ter bekrachtiging daarvan voorleggen aan de Vlaamse Raad.

De Vlaamse Regering wees de definitief te beschermen duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden aan bij besluit van 16 november 1994. Dat besluit werd bekrachtigd bij het decreet van 21 december 1994. Met betrekking tot de gebieden aangewezen in het besluit van 16 november 1994, doch niet in het besluit van 15 september 1993, bepaalt artikel 2 van het decreet dat de bekrachtiging slechts geldt tot 31 mei 1995 of, in geval van ontbinding van de

Vlaamse Raad vóór die datum, tot 30 november 1995. De Vlaamse Regering moest, wat die laatste groep van gebieden betreft, na een openbaar onderzoek, de definitief te beschermen gebieden aanwijzen en haar besluit vóór de bepaalde datum aan de Vlaamse Raad ter bekrachtiging voorleggen.

De gebieden die voorlopig beschermd werden bij het besluit van 16 november 1994, bekrachtigd bij het decreet van 21 december 1994, en die, na openbaar onderzoek, naar het oordeel van de Vlaamse Regering definitief beschermd moesten worden, werden aangewezen bij een besluit van 4 oktober 1995, bekrachtigd bij het decreet van 29 november 1995.

B.4.4. De bekrachtiging van de besluiten van de Vlaamse Regering betreffende de aanwijzing van het beschermde duingebied en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden was ingegeven door de overweging dat een dergelijke aanwijzing vanuit praktisch oogpunt niet door de decreetgever zou kunnen geschieden. Aldus werd geoordeeld dat de Vlaamse Regering « dienaangaande de besluiten (moet) treffen en die dan in een ontwerp van decreet bij de Vlaamse Raad opnieuw voorleggen, waarna de besluiten dan kracht van decreet krijgen. Deze werkwijze wordt gevolgd omdat het vanuit legislatief oogpunt niet aangewezen is om alle percelen waarvoor het bouwverbod geldt, al in dit decreet op te nemen. Het komt er op aan snel te handelen en met dit decreet het principe van de bescherming vast te leggen. Het bouwverbod geldt enkel voor plaatsen waar er niet gebouwd is » (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, B.Z. 1992, nr. 96/10, p. 3).

Aangezien de aanwijzing, bij een uitvoeringsbesluit, van percelen als beschermd duingebied of voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, resulteerde in een onmiddellijk bouwverbod, waarmee inzonderheid werd afgeweken van wetskrachtige bepalingen inzake ruimtelijke ordening en stedenbouw, deed zich een probleem van hiërarchie voor tussen wetsnormen en uitvoeringsbepalingen, dat alleen door de decreetgever zelf kon worden opgelost (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, B.Z. 1992, nr. 96/10, p. 10; zie eveneens *Gedr. St.*, Vlaamse Raad, 1994-1995, nr. 632/4, p. 17).

Bovendien werd voorzien in de decretale bekrachtiging van de uitvoeringsbesluiten teneinde de Vlaamse Raad ertoe in staat te stellen de overeenstemming ervan met de bepalingen van het decreet van 14 juli 1993 na te gaan (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, 1992-1993, nr. 403/5, p. 12).

B.4.5. Om redenen zoals die welke werden uiteengezet in B.4.4 werd aangenomen dat de in het decreet bepaalde bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering niet is ingegeven door de bedoeling aan de betrokken eigenaars van percelen een jurisdictionele waarborg te ontnemen die aan alle burgers wordt geboden, maar in hoofdzaak verantwoord is door de doelstelling van het decreet, te weten een vlugge en doeltreffende bescherming van de duinen en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden. Die maatregel is niet onevenredig met het nagestreefde doel.

B.4.6. De verzoekende partijen menen dat het Hof - door in het arrest nr. 41/95 van 6 juni 1995 te steunen op de verantwoording « in hoofdzaak » - impliciet heeft erkend dat een bijkomende doelstelling van het decreet van 14 juli 1993 kon bestaan in het verhinderen van het wettigheidstoezicht, door de Raad van State en de hoven en rechtbanken, op de besluiten tot aanwijzing van de te beschermen duingebieden en de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden. Zij stellen dat uit de wordingsgeschiedenis van de betrokken decreten blijkt dat de initieel bijkomende doelstelling de hoofddoelstelling is geworden van het bestreden decreet van 21 december 1994.

B.4.7. Uit de ter ondersteuning van het middel door de verzoekende partijen in hun verzoekschriften aangehaalde excerpten uit de parlementaire voorbereiding van de achtereenvolgende decreten kan een besluit als aangegeven in B.4.6 niet worden afgeleid. Die excerpten, die een weergave zijn van individuele discussies tussen voor- en tegenstanders van een duinenbescherming en van het door de decreetgever gevolgde procédé van voorlopige en definitieve aanwijzing, tonen

niet aan - evenmin als het geheel van de parlementaire voorbereiding - dat de decreetgever de bedoeling heeft gehad de jurisdictionele waarborgen uit te schakelen. De stelling van de verzoekende partijen vindt in de parlementaire voorbereiding geen voldoende steun.

B.4.8. Het middel kan niet worden aangenomen.

Over de middelen die de schending aanvoeren van het gelijkheidsbeginsel doordat in de loop van de beschermingsprocedure bepaalde vormvereisten niet in acht zouden zijn genomen

B.5.1. De verzoekende partijen voeren een aantal middelen aan afgeleid uit de schending van het gelijkheidsbeginsel, al dan niet in samenhang gelezen met andere beginselen of bepalingen, doordat bepaalde vormvereisten in de loop van de beschermingsprocedure niet in acht zouden zijn genomen. Meer bepaald wordt aangevoerd dat een tweede advies van het Instituut voor Natuurbehoud tijdens het openbaar onderzoek niet ter inzage zou zijn gelegd (A.3.2.2 en A.5.2.7), dat de bezwaarschriften van de verzoekende partijen niet zouden zijn onderzocht door de Regionale Commissie van Advies of door het Instituut voor Natuurbehoud (A.5.2.10), dat een deel van de eigendommen van de verzoekende partijen niet voor bescherming zou zijn voorgedragen door het Instituut voor Natuurbehoud (A.5.2.13) en dat tot bescherming werd overgegaan ondanks het negatieve advies van dat Instituut (A.5.2.15).

B.5.2. Het Hof is enkel bevoegd om de overeenstemming van de inhoud van een bepaling van wetgevende aard met ten deze de artikelen 10 en 11 van de Grondwet na te gaan.

De bevoegdheid van het Hof strekt zich niet uit tot het toetsen van besluiten van de uitvoerende macht, nog minder tot het toetsen van de wijze waarop die besluiten in de praktijk zouden zijn toegepast.

Weliswaar heeft de decreetgever de Vlaamse Regering belast met het organiseren van een openbaar onderzoek, doch hij heeft het vaststellen van de nadere regels daaromtrent in verordeningbepalingen overgelaten aan de Vlaamse Regering.

Zelfs indien de verzoekende partijen op ongelijke wijze zouden zijn behandeld in de verschillende fasen van de beschermingsprocedure, dan nog kan het Hof daarover geen uitspraak doen, nu de grieven betrekking hebben op vormelijkheden voorafgaand aan de totstandkoming van de aangevochten decreetsbepalingen en niet op de inhoud van die bepalingen.

B.5.3. De middelen kunnen niet worden aangenomen.

Over de middelen die de schending aanvoeren van het gelijkheidsbeginsel bij de behandeling in de Vlaamse Raad

B.6.1. De verzoekende partijen voeren aan dat het onduidelijk is of de bevoegde Commissie van de Vlaamse Raad de gronden van de verzoekende partijen heeft getoetst aan de beschermingscriteria, dat de voltallige Vlaamse Raad zulks evenmin zou hebben gedaan (A.4.2.3) en dat de bezwaarschriften van de verzoekende partijen niet en die van andere eigenaars wel door die Commissie zouden zijn onderzocht (A.5.2.5).

B.6.2. In beginsel staat het niet aan het Hof de wijze te beoordelen volgens welke wetgevende vergaderingen tot het aannemen van een wettekst komen.

Mochten zij gegrond zijn, waarvan de voorbereidende werken van het bestreden decreet overigens niet doen blijken, dan nog zouden de beweringen met betrekking tot de werkwijze in de Vlaamse Raad niet pertinent zijn, nu het bewijs van een discriminatie niet uit de inhoud zelf van de bestreden bepalingen voortvloeit.

Wat betreft de enige twee kaartwijzigingen die bij artikel 2 van het decreet van 21 december 1994 zijn aangebracht ten opzichte van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994, stelt het Hof vast dat de decreetgever niet willekeurig te werk is gegaan maar, zonder in te gaan tegen de vooraf vastgestelde criteria, twee beperkte, op technische motieven gesteunde correcties noodzakelijk heeft geacht (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, 1994-1995, nr. 623/4, pp. 14 en 21; *Hand.*, Vlaamse Raad, 16 december 1994, pp. 624-627).

B.6.3. Uit wat voorafgaat blijkt dat de middelen niet kunnen worden aangenomen.

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 187 van de Grondwet, op zichzelf genomen en in samenhang gelezen met andere bepalingen, doordat de schadevergoedingsregeling beperkt is

B.7.1. De verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 866 tot 871 voeren een middel aan afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 187 van de Grondwet, op zichzelf genomen en in samenhang gelezen met artikel 16 van de Grondwet en met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Het beperkte vergoedingsstelsel van de wet van 12 juli 1973, zoals het gewijzigd is door het bestreden decreet van 21 december 1994, zou voormelde bepalingen schenden doordat het definitieve en absolute bouwverbod het karakter van een « quasi-onteigening » heeft en niet kan worden doorgevoerd zonder voorafgaande en billijke vergoeding (A.4.2.2).

B.7.2. Artikel 54 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, ingevoegd bij artikel 2 van het decreet van 14 juli 1993 en gewijzigd bij artikel 5 van het decreet van 21 december 1994 en bij artikel 3 van het decreet van 29 november 1995, bepaalt:

« § 1. Schadevergoeding is ingevolge het in artikel 52 bedoelde bouwverbod verschuldigd wanneer dit verbod, volgend uit een definitieve aanduiding als beschermd duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, een einde maakt aan de bestemming volgens de geldende plannen van aanleg of verkavelingsvergunningen die de grond had de dag voorafgaand aan bekendmaking van het besluit tot voorlopige aanduiding als beschermd duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied.

§ 2. Het recht op schadevergoeding ontstaat bij overdracht van het goed, bij de afgifte van een weigering van een bouwvergunning of bij de afgifte van een negatief stedenbouwkundig attest, mits de overdracht of de afgifte geschiedt na de bekendmaking van het besluit tot definitieve aanduiding als beschermd duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied. De vorderingen tot betaling van de schadevergoeding worden ingediend bij de Vlaamse regering. De vordering tot betaling van de schadevergoeding verjaart drie jaar na de dag dat het recht op vergoeding ontstaat.

§ 3. De waardevermindering die voor de schadeloosstelling in aanmerking komt, dient te worden geraamd als het verschil tussen eensdeels de waarde van het goed op het ogenblik van de verwerving, geactualiseerd tot op de dag van het ontstaan van het recht op schadevergoeding en verhoogd met de lasten en kosten, zonder rekening te houden met het bouwverbod, en andersdeels de waarde van het goed op het ogenblik van het ontstaan van het recht op schadevergoeding.

§ 4. Enkel de waardevermindering rechtstreeks voortvloeiende uit het in artikel 52 bedoelde

bouwverbod komt in aanmerking voor schadevergoeding. De waardevermindering ten belope van twintig procent moet zonder vergoeding gedoogd worden. Voor de berekening van de schadevergoeding wordt geen rekening gehouden met de overdracht van de goederen die na 14 juli 1993 doorgang vond.

§ 5. Er is geen vergoeding verschuldigd in de gevallen bedoeld in artikel 37, tiende lid, van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw.

§ 6. De Vlaamse regering bepaalt de uitvoeringsmodaliteiten van dit artikel, inzonderheid wat betreft de vaststelling van de waarde van het goed en de actualisering ervan. Wat de actualisering betreft, (...) dient deze te geschieden op basis van de evolutie van de index van de consumptieprijzen.

§ 7. Aan de verplichting tot schadevergoeding kan worden voldaan door een met redenen omkleed besluit van de Vlaamse regering, en na advies door het Instituut voor Natuurbehoud, houdende opheffing van het in artikel 52 bedoelde bouwverbod voor het betrokken perceel.

§ 8. Indien een natuurlijk persoon slechts eigenaar is van één bouwperceel, waarvan de maximale oppervlakte wordt bepaald door de Vlaamse regering, gelegen in het beschermd duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied en indien dit perceel zijn enig onbebouwd bouwperceel is en hij voor het overige slechts eigenaar is van één onroerende eigendom op datum van 15 september 1993, kan hij de aankoop door het Vlaamse Gewest eisen door zijn wil te doen kennen bij aangetekend schrijven, te zenden binnen vierentwintig maanden na bekendmaking van het besluit tot definitieve aanduiding van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden. In dat geval moet het perceel worden teruggekocht en integraal betaald binnen vierentwintig maanden na de kennisgeving, op straffe van verval van rechtswege van het bouwverbod, bedoeld in artikel 52. De aankoop door het Vlaamse Gewest houdt in dat de betaalde koopprijs of, bij verwerving op een andere wijze dan door aankoop, de waarde waaraan het goed geschat werd voor de betaling van de rechten, geactualiseerd en verhoogd met de lasten en de kosten, de financieringskosten inbegrepen, terugbetaald worden. De Vlaamse regering bepaalt hoe deze paragraaf wordt toegepast.

§ 9. Er is geen vergoeding verschuldigd in de gevallen bedoeld in artikel 37, tiende lid, van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw. »

B.7.3. Het bouwverbod dat in het algemeen belang werd ingevoerd bij artikel 52 van de wet van 12 juli 1973 en dat voorlopig of definitief toepasselijk is gemaakt op de gronden van de verzoekende partijen ingevolge artikel 2 van het decreet van 21 december 1994, is een beperking in het genot van het eigendomsrecht. Het is geen onteigening in de zin van artikel 16 van de Grondwet, aangezien er van een eigendomsoverdracht geen sprake is, zodat de decreetgever niet gehouden was te voorzien in een voorafgaande en billijke schadevergoeding als door die bepaling opgelegd. Het kan evenmin worden beschouwd als een eigendomsberoving in de zin van artikel 1, eerste lid, van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, aangezien het op generlei wijze een buitenbezitstelling inhoudt.

B.7.4. Het bepalen van de gevallen waarin een beperking van het eigendomsrecht tot een vergoeding aanleiding kan geven en de voorwaarden waaronder die vergoeding kan worden toegekend, is een keuze die aan de bevoegde wetgever toekomt, onder voorbehoud van het recht van toetsing door het Hof ten aanzien van de redelijkheid en de evenredigheid van de genomen maatregel.

B.7.5. Allereerst stelt het Hof vast dat de in het bestreden decreet bepaalde schadevergoedingsregeling inhoudelijk overeenstemt met de in vergelijkbare omstandigheden toepasselijke regeling van artikel 37 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw.

Door naar het voorbeeld van de stedenbouwwetgever te bepalen dat de waardevermindering ten belope van twintig procent zonder vergoeding gedoogd moet worden, heeft de decreetgever geen maatregel genomen die kennelijk onevenredig is met het door hem beoogde doel of die kan worden beschouwd als een krachtens artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ongeoorloofde inbreuk op het eigendomsrecht.

B.7.6. De verzoekende partijen voeren ook de schending aan van artikel 187 van de Grondwet. Nog afgezien van de vraag of het Hof bevoegd is om kennis te nemen van een middel afgeleid uit de schending van die bepaling, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, stelt het Hof vast dat de verzoekende partijen niet aangeven in welk opzicht de bestreden bepalingen de grondwetsbepaling van artikel 187 zouden schenden.

Bij gemis aan uiteenzetting als bedoeld in artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof is het middel niet ontvankelijk in zoverre het is afgeleid uit de schending van vermelde bepaling.

B.7.7. Het middel kan niet worden aangenomen.

Over de middelen afgeleid uit de schending van het gelijkheidsbeginsel doordat de gronden van de verzoekende partijen wel en andere niet worden beschermd

B.8.1. De verzoekende partijen voeren diverse, op feitelijke gegevens steunende middelen aan, afgeleid uit de schending van het gelijkheidsbeginsel doordat hun gronden werden aangewezen als duingebied of als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, terwijl andere, vergelijkbare gronden niet of niet meer als dusdanig zijn aangewezen.

De verzoekende partij in de zaak met rolnummer 864 voert aan dat de bescherming van haar grond, vanwege de ligging en de kleine oppervlakte ervan, niet bijdraagt tot de bescherming en de ontwikkeling van het duingebied (A.3.2.1).

De verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 866 tot 871 doen gelden dat hun gronden redelijkerwijze niet aan de criteria beantwoorden voor voorlopige of definitieve bescherming als duingebied of voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, omdat zij als dusdanig geen grote waarde vertonen, terwijl andere, soortgelijke eigendommen of waardevollere gronden niet werden beschermd of uit de definitieve bescherming werden weggelaten (A.4.2.1). De verzoekende partij in de zaak met rolnummer 867 doet in dat verband in het bijzonder gelden dat haar gronden, die gedeeltelijk in het woongebied zijn gelegen, definitief werden aangewezen als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, terwijl zulks niet is gebeurd met gronden van andere eigenaars, die in hetzelfde woongebied zijn gelegen (A.4.2.4). De verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 868 en 869 achten zich in het bijzonder gediscrimineerd ten opzichte van andere vennootschappen in de toeristische sector (A.4.2.1).

De verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 872 tot 880 klagen erover dat de beschermingscriteria niet op eenvormige wijze werden toegepast (A.5.2.2). De verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 872 en 876 doen in dat verband gelden dat op hun gronden geen dreiging rust in de zin van artikel 52, § 2, van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud (A.5.2.3) en dat die gronden slechts een geringe biologische waarde hebben (A.5.2.4). De verzoekende partij in de zaak met rolnummer 873 betoogt dat soortgelijke kavels in dezelfde verkaveling niet werden beschermd (A.5.2.6). De verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 874 en 877 wijzen erop dat soortgelijke eigendommen binnen hetzelfde gebied uit de bescherming werden gelicht of niet als definitief beschermd duingebied werden aangewezen (A.5.2.8). De verzoekende partij in de zaak met rolnummer 874 klaagt erover dat twee vaste inrichtingen op haar perceel niet buiten de bescherming werden gehouden, terwijl zulks wel het geval is voor bestaande

gebouwen in andere gebieden (A.5.2.9).

De verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 875 en 878 menen dat er geen objectieve en redelijke verantwoording is om het criterium « actuele biologische waarde » voor beschermde duingebieden wel en voor de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden niet als doorslaggevend te beschouwen (A.5.2.11). De verzoekende partij in de zaak met rolnummer 877 doet gelden dat haar eigendom werd beschermd om redenen die geen verband houden met de duinenbeschermingsreglementering (A.5.2.12). De verzoekende partij in de zaak met rolnummer 879 voert aan dat ten onrechte besloten werd dat haar eigendom aan de beschermingscriteria beantwoordt (A.5.2.14).

B.9. Wat de grieven betreft die uitgaan van een vergelijking tussen percelen die als een beschermd gebied zijn aangewezen en percelen die dat niet zijn, stelt het Hof vast dat *in concreto* voor geen van die laatste precies aangetoond is dat, met toepassing van en overeenkomstig de criteria die bij de aanwijzing van de beschermde gebieden werden gevolgd, die percelen, in acht genomen de beschouwingen vermeld in B.10.3, hetzij als een beschermd duingebied hetzij als een voor een duingebied belangrijk landbouwgebied hadden moeten zijn aangewezen.

B.10.1. Luidens artikel 52, § 1, van de wet van 12 juli 1973 kan de Vlaamse Regering op voordracht van het Instituut voor Natuurbehoud, met het oog op de bescherming, de ontwikkeling en het beheer van de maritieme duinstreek, delen van de maritieme duinstreek als beschermd duingebied aanduiden. Zij kan ook in de maritieme duinstreek gelegen landbouwgronden die gelegen zijn in de agrarische gebieden van de gewestplannen en van de plannen van aanleg, beschermen, doch uitsluitend als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied.

Artikel 52, § 2, van voormelde wet bepaalt dat de Vlaamse Regering, bij de aanwijzing van de beschermde duingebieden en de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, rekening houdt met :

- de mogelijke dreiging die op het gebied rust, in het bijzonder in het woongebied en in het gebied voor recreatie, en die het behoud ervan als duingebied onmogelijk zou maken of sterk verminderen;
- het belang van het gebied voor het natuurbehoud in het algemeen en voor het behoud van het globaal duinenareaal in het bijzonder;
- de reeds op het gebied rustende bescherming.

B.10.2. Zowel uit de tekst als uit de parlementaire voorbereiding van artikel 52, § 2, van die wet blijkt dat het niet de bedoeling van de decreetgever was alle gronden gelegen in de maritieme duinstreek, die voor de bescherming, de ontwikkeling of het beheer van de maritieme duinstreek in aanmerking zouden kunnen komen, als beschermd duingebied of als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, onder de beschermingsregeling te brengen. Amendementen die erop gericht waren alle onbebouwde of als tuin aangelegde, in de maritieme duinstreek gelegen gronden te beschermen, werden uitdrukkelijk verworpen (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, B.Z. 1992, nr. 96/3, p. 2).

Door te bepalen dat de Vlaamse Regering kan overgaan tot aanwijzing van bepaalde gronden als beschermd duingebied of als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied en door de daarbij te hanteren criteria voor te schrijven, beoogde de decreetgever aan te zetten tot een prioritaire bescherming van de zones, namelijk woon- en recreatiezones, waarin de bedreiging van de duinen het grootst is (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, B.Z. 1992, nr. 96/10, p. 12).

Het was niet de bedoeling gebieden die reeds een andere, voldoende geachte bescherming genoten, onder de duinenregeling te brengen. Tevens werd rekening gehouden met de uit de schadeloosheidsregeling voortvloeiende financiële gevolgen voor het Gewest, die bij de vaststelling van de decretale regeling moeilijk te ramen waren (*ibid.*, pp. 12 en 13).

B.10.3. De decreetgever heeft aldus - onder voorbehoud van een decretale bekrachtiging - aan de Vlaamse Regering een ruime beoordelingsvrijheid toegekend, wat het aanwijzen betreft van gebieden als beschermd duingebied of als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied.

De grote ruimtelijke verscheidenheid binnen de maritieme duinstreek, de van deelgebied tot deelgebied verschillende druk op het resterende duingebied of op het voor het duingebied belangrijke landbouwgebied, de wens om de sterkst door bouwactiviteiten bedreigde zones te beschermen bij voorrang op de krachtens andere regelingen voldoende beschermd geachte gebieden, de vrees dat een bescherming van alle gronden die zouden kunnen bijdragen tot de bescherming van het duingebied, in haar financiële gevolgen niet draagbaar zou zijn voor het Vlaamse Gewest - al die redenen dragen ertoe bij dat het Hof de aanwijzing van de gronden van de verzoekende partijen als beschermd duingebied of als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied slechts zou kunnen kritiseren indien mocht blijken dat die aanwijzing kennelijk niet verantwoord is ten aanzien van de

doelstelling van het decreet.

B.10.4. Het Hof stelt vast dat - met betrekking tot het criterium « het belang van het gebied voor het natuurbehoud in het algemeen en voor het behoud van het globaal duinenareaal in het bijzonder » vermeld in artikel 52, § 2, van de wet van 12 juli 1973 - door het Instituut voor Natuurbehoud een aantal evaluatienormen werden ontwikkeld. Die evaluatienormen betreffen : 1) de oppervlakte; 2) de opname van het gebied in het ontwerp van Groene Hoofdstructuur; 3) de ligging van het gebied binnen een zeldzame geomorfologisch-pedologische formatie of langs de binnenduinrand; 4) de actuele biologische waarde van het gebied (volgens de biologische waarderingskaart, zo nodig gecorrigeerd of aangevuld door veldwaarnemingen).

De oppervlakenorm was aanvankelijk in het rapport van het Instituut voor Natuurbehoud van 2 maart 1993 bepaald op 1 hectare voor in suburbane of urbane omgeving gelegen geïsoleerde gebieden, en kende geen benedendrempel indien het « knelpuntgebied » direct aansloot bij een grotere planologisch beschermde open ruimte. « Knelpuntgebieden », met een quotering 2/4 bij toetsing aan bovenvermelde

criteria, kwamen voor bescherming in aanmerking; «knelpuntgebieden», met een quotering 3/4, kwamen in aanmerking voor prioritaire bescherming.

Die oppervlakenorm werd in het rapport van het Instituut voor Natuurbehoud van 30 augustus 1994 opgetrokken tot 2 hectare, met twee uitzonderingen : a) gebieden die kleiner zijn dan 2 hectare doch rechtstreeks grenzen, over een contactlengte van minstens 40 meter, aan een planologisch beschermde ruimte en b) gebieden die kleiner dan 2 hectare doch ten minste 1 hectare groot zijn en slechts door een secundaire weg van een planologisch beschermde open ruimte zijn gescheiden, zijn voor bescherming vatbaar. Tevens werd de norm «actuele biologische waarde» verstrengd : de evaluaties «zeer waardevol» en «waardevol», die door de biologische waarderingskaart opgegeven zijn voor gedeelten van «knelpuntgebieden», gelden voor de gehele oppervlakte, gezien de geldende horizontale landschapsecologische relaties.

Op grond van die aangepaste evaluatienormen werden uiteindelijk voor bescherming voorgesteld : a) alle gebieden met een quotering 3/4, waarbij het criterium «actueel biologisch waardevol» niet moet zijn vervuld, en b) alle gebieden met een quotering 2/4, waarbij het criterium «actueel biologisch waardevol» moet zijn vervuld. «Knelpuntgebieden» met een agrarische bestemming en met een quotering 2/4 zijn ter bescherming voorgedragen, ongeacht of het criterium «actueel biologisch waardevol» al dan niet vervuld was, omdat de geringere biologische waarde het gevolg is van recente, intensieve bedrijfsvoering en zij een hoog potentieel bieden voor de ontwikkeling van natuurwaarden via het nemen van gepaste inrichtings- en beheersmaatregelen.

B.10.5. Voormelde evaluatienormen werden bevestigd door de Vlaamse Regering, zoals blijkt uit de overwegingen in de aanhef van het besluit van 16 november 1994, en door de Vlaamse Raad, zoals blijkt uit de parlementaire voorbereiding van het decreet van 21 december 1994 (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, 1994-1995, nr. 632/4, pp. 3-5, 13-14).

B.10.6. Gelet op de wetenschappelijke studies die aan de uitwerking van de vermelde evaluatienormen zijn voorafgegaan en de door het Instituut voor Natuurbehoud verstrekte verantwoording ervan, kan redelijkerwijs worden aangenomen dat de aanwijzing, als duingebied of als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, van gronden welke aan die normen beantwoorden, met de doelstelling van het decreet in overeenstemming is.

B.10.6.1. Uit de door de Vlaamse Regering per perceel verstrekte gegevens blijkt dat de percelen van de verzoekende partijen aan voormelde evaluatienormen beantwoorden.

B.10.6.2.1. Het perceel van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 864 is blijkens het met redenen omkleed advies van het Instituut voor Natuurbehoud van 30 augustus 1994 op de bodemkaart van België aangeduid als droge duingrond. Het terrein wordt door de biologische waarderingskaart geëvalueerd als «waardevol ». Het is niet ruimtelijk geïsoleerd, aangezien het ruimtelijk onmiddellijk aansluit bij het door het gewestplan Brugge-Oostkust als parkgebied bestemde, ecologisch zeer waardevolle golfterrein van Knokke. Het voldoet derhalve aan eerder vermelde evaluatienormen voor de bescherming als duingebied.

B.10.6.2.2. Het perceel van de verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 866 maakt blijkens het advies van het Instituut voor Natuurbehoud deel uit van een gebied dat ongeveer 130 meter lang en 60 meter breed is en dat via een smallere doorgang aansluit bij de noordduinen. De gezamenlijke oppervlakte bedraagt ongeveer 1 hectare 20 are. Het gebied wordt door de biologische waarderingskaart als «zeer waardevol » geëvalueerd. De bedreiging door sluikstortingen die op het gebied rust, kan teniet worden gedaan door beheersmaatregelen waardoor het gebied kan fungeren als waardevolle uitbreiding van de noordduinen. Het gebied beantwoordt aan de evaluatienormen voor bescherming als duingebied, ook als mocht blijken dat het Instituut ten onrechte zou hebben geoordeeld dat het perceel van de verzoekende partijen opgenomen is in het ontwerp van Groene Hoofdstructuur.

B.10.6.2.3. De gronden van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 867, gelegen in het voor het duingebied belangrijke landbouwgebied, maken blijkens het advies van het Instituut voor Natuurbehoud deel uit van het middeloude duinmassief van Lombardsijde-Westende. Het gebied is lange tijd in gebruik geweest als communale weidegrond; door het extensieve graasbeheer konden zich rijke vegetaties ontwikkelen. De intensivering van de landbouw en het daarmee gepaard gaande verlies aan ecologische waarde zijn van recente datum. Bepaalde zones binnen het gebied worden door de biologische waarderingskaart als «biologisch waardevol » of « biologisch zeer waardevol » geëvalueerd. Het gebied beantwoordt aan het oppervlaktecriterium, maakt deel uit van het ontwerp van Groene Hoofdstructuur en is gelegen binnen een zeldzame geomorfologisch-pedologische formatie. Het beantwoordt derhalve aan de evaluatienormen die worden gehanteerd voor het voor het duingebied belangrijke landbouwgebied. Een smalle strook met een breedte van

ongeveer 5 meter, gelegen in het woongebied, werd eveneens als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied aangewezen, omdat het perceel als niet of moeilijk bebouwbaar werd beschouwd en onmiddellijk aansluit bij het landbouwgebied. In tegenstelling met wat de verzoekende partij betoogt, volgt uit artikel 52, § 1, van de wet van 12 juli 1973 niet dat enkel agrarische gebieden van de gewestplannen kunnen worden aangewezen als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied; die bepaling staat wel eraan in de weg dat dergelijke agrarische gebieden worden aangewezen als beschermd duingebied.

B.10.6.2.4. De grond van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 868 maakt blijkens het advies van het Instituut voor Natuurbehoud deel uit van een gebied van ongeveer 16 hectare, dat behoort tot het complex van en rond de fossiele strandvlakte van het voormalig IJzer-estuarium, dat als natuurontwikkelingsgebied is opgenomen in het ontwerp van Groene Hoofdstructuur en dat door de biologische waarderingskaart geëvalueerd wordt als biologisch « waardevol » tot « zeer waardevol ». Het beantwoordt derhalve aan voormelde evaluatienormen voor bescherming als duingebied.

B.10.6.2.5. De gronden van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 869 vormen blijkens het advies van het Instituut voor Natuurbehoud een langs de zeedijk gelegen, gedeeltelijk bebouwde enclave van ongeveer 3 hectare 60 are in het door het gewestplan Brugge-Oostkust als natuurreservaat of natuurgebied met wetenschappelijke waarde bestemd duingebied « de Zwinbosjes ». De gronden zijn beperkt bebouwd. De gebouwen worden sinds een vijftiental jaar voor het grootste deel niet meer gebruikt en zijn in staat van verval. Zij zijn omgeven door een krachtens het gewestplan en een landschaprangschikkingsbesluit beschermd duingebied. De niet-bebouwde gedeelten van het terrein moeten als biologisch zeer waardevol worden beschouwd en het terrein maakt deel uit van het ontwerp van Groene Hoofdstructuur als natuurkerngebied. Het wel nog gebruikte gebouw, de aanpalende parking en de zeedijk werden uit het beschermd duingebied gelicht. Het als duingebied beschermde gedeelte van het terrein beantwoordt aan de evaluatienormen.

B.10.6.2.6. De gronden van de verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 870 betreffen blijkens het advies van het Instituut voor Natuurbehoud de zogenaamde Zouteduinen, die weliswaar noord-, oost- en westwaarts omgeven zijn door uitgeruste wegen, doch die een oppervlakte beslaan van 15 hectare 20 are en die zuidwaarts, over hun grootste lengte, direct aansluiten bij het als natuurgebied door het gewestplan Brugge-Oostkust bestemde Blinkaartbos, waarvan de

Zouteduinen de bosrand uitmaken. Het betreft een tot primaire duinvallei geëvolueerde achterduinse strandvlakte, die typisch is voor estuariene milieus, een voor Vlaanderen zeldzame aardkundige formatie. De aanwezige bebouwing betreft een hoeve en een residentiële woning die uit de perimeter van het beschermd duingebied werden gelaten. Het betrokken gebied maakt deel uit van het ontwerp van Groene Hoofdstructuur en het wordt door de biologische waarderingskaart als « waardevol » tot « zeer waardevol » geëvalueerd. Het gebied beantwoordt aan de evaluatienormen voor bescherming als duingebied.

B.10.6.2.7. De grond van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 871 heeft een oppervlakte van meer dan 3 hectare en is blijkens het advies van het Instituut voor Natuurbehoud begrepen in een gebied, bestaande uit voorduinen en zereepduinen, gelegen tussen het Westhoekreservaat, het Noordzeestrand en het Leopold-I-monument. Het gebied behoort tot het ontwerp van Groene Hoofdstructuur en wordt door de biologische waarderingskaart als biologisch « waardevol » geëvalueerd. Het gebied heeft een belangrijke rol als buffer tussen het strand en de bebouwing. Het beantwoordt aan de evaluatienormen voor bescherming als duingebied.

B.10.6.2.8. Het perceel van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 872 vormt blijkens het advies van het Instituut voor Natuurbehoud, samen met andere percelen, een gebied van ongeveer 32 are, dat ruimtelijk en functioneel deel uitmaakt van de zereepduinen tussen Oostduinkerke en Nieuwpoort. Het perceel ligt voor meer dan de helft in dat landschappelijk waardevolle natuurgebied. Het gebied is aangewezen als natuurontwikkelingsgebied of als natuurkerngebied in het ontwerp van Groene Hoofdstructuur, is gedeeltelijk biologisch « zeer waardevol » volgens de biologische waarderingskaart en sluit aan bij een groter planologisch beschermd geheel. Het beantwoordt aan de evaluatienormen voor aanwijzing als beschermd duingebied.

De decreetgever kon redelijkerwijs ervan uitgaan dat op bedoeld perceel een dreiging rust in de zin van artikel 52, § 2, van de wet van 12 juli 1973, nu blijkens het advies van het Instituut voor Natuurbehoud op een nabijgelegen perceel twee appartement-villa's gedeeltelijk in natuurgebied werden gebouwd.

B.10.6.2.9. De percelen van verzoekster in de zaak met rolnummer 873, die deel uitmaken van het paraboolduinenlandschap « Witte Burg » te Koksijde, zijn blijkens het advies van het Instituut

voor Natuurbehoud opgenomen in het ontwerp van Groene Hoofdstructuur, worden als « biologisch waardevol » gewaardeerd door de biologische waarderingskaart en maken deel uit van een gebied dat beantwoordt aan het oppervlaktecriterium. De percelen beantwoorden aan eerder vermelde evaluatienormen voor bescherming als duingebied.

B.10.6.2.10. De grond van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 874, maakt deel uit van een gebied van 4 hectare 40 are dat de oostelijke rand vormt van het golfterrein van Knokke. De uitgestrekte villatuinen bestaan, blijktens de voordracht van het Instituut voor Natuurbehoud, uit een oude zeeden-aanplanting op ongeëgaliseerd duinterrein. Blijkens eerder vermeld advies van het Instituut wordt het gebied als actueel biologisch waardevol beschouwd. De grond beantwoordt derhalve aan de evaluatienormen voor bescherming als duingebied. Daaraan wordt geen afbreuk gedaan door het feit dat zich op het betrokken perceel van ongeveer 2 hectare, drie vaste inrichtingen bevinden (woning met garage, bunker en loods) omdat de ruimte-inname door de bebouwing verhoudingsgewijs slechts een klein gedeelte van het terrein betreft en het niet-bebouwde gedeelte een open ruimte vormt die onmiddellijk aansluit bij het ecologisch zeer waardevolle golfterrein van Knokke. De woning met garage werd overigens uit de perimeter van de bescherming gelaten.

B.10.6.2.11. De gronden van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 875 maken blijkens het advies van het Instituut voor Natuurbehoud deel uit van een zeldzame geomorfologische formatie van het duingebied en hebben een oppervlakte van meer dan 3 hectare. Zij beantwoorden derhalve aan de evaluatiecriteria voor bescherming als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied.

B.10.6.2.12. Het perceel van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 876 maakt deel uit van het gebied bedoeld onder B.10.6.2.8 en ligt voor vier vijfde in een natuurgebied. Het perceel beantwoordt aan de evaluatienormen voor bescherming als duingebied om de onder B.10.6.2.8 uiteengezette redenen.

B.10.6.2.13. Het perceel waarvan de verzoeker in de zaak met rolnummer 877 mede-eigenaar is, maakt deel uit van een gebied bestaande uit weiden en plassen rond de vuurtoren van Heist. Blijkens het advies van het Instituut voor Natuurbehoud beslaat dat gebied, dat aan twee zijden gedeeltelijk is omgeven door bebouwing, 2 hectare 47 are en sluit het onmiddellijk aan bij een ongeveer 15 hectare groot buffergebied. Het gebied maakt deel uit van een

natuurontwikkelingsgebied in het ontwerp van Groene Hoofdstructuur en het wordt als «biologisch waardevol» geëvalueerd op de biologische waarderingskaart. Het beantwoordt derhalve aan de evaluatienormen voor bescherming als duingebied.

B.10.6.2.14. De percelen van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 878 maken deel uit van het gebied bedoeld onder B.10.6.2.11. Zij beantwoorden aan de evaluatienormen voor bescherming als voor het duingebied belangrijk landbouwgebied om de aldaar vermelde redenen.

B.10.6.2.15. De percelen waarvan de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 879 mede-eigenares is, maken blijkens het advies van het Instituut voor Natuurbehoud en de bij de aanvullende memorie van de Vlaamse Regering verstrekte documenten deel uit van een groter stuk grond dat over een breedte van meer dan 40 meter aansluit bij het knelpuntgebied «Mieke Hill». Het totale gebied, met een oppervlakte van 1 hectare 80 are, sluit over een contactlengte van 450 meter aan bij een planologisch beschermde open ruimte, namelijk het door het gewestplan Veurne-Westkust als natuurgebied bestemde hoogstrand. De evaluatie «zeer waardevol» van het westelijk gedeelte van het beschermd duingebied, namelijk de zeereep die gelegen is voor het aanpalende kampeerterrein en motel, werd doorgetrokken naar het gehele gebied. Het betrokken gebied is biologisch belangrijk vanwege het natuurlijke karakter met de mogelijke vestiging van zeereepsoorten. Het gebied voldoet aan het oppervlaktecriterium, omdat het over een contactlengte van minstens 40 meter aansluit bij een planologisch beschermde ruimte, en het is actueel biologisch waardevol. Het voldoet derhalve aan de evaluatienormen voor bescherming als duingebied.

B.10.6.2.16. Het perceel (sectie F, nr. 256d2) van verzoekster in de zaak met rolnummer 880 ligt in het gebied «Maarten-Oom» te Koksijde, een gebied dat blijkens het advies van het Instituut voor Natuurbehoud een oppervlakte beslaat van ongeveer 1 hectare 15 are. Dat gebied sluit over ongeveer 45 meter aan bij het parkgebied. Het is aangewezen als natuurontwikkelingsgebied in het ontwerp van Groene Hoofdstructuur en wordt als «waardevol» geëvalueerd door de biologische waarderingskaart. Het gebied waartoe het perceel behoort, voldoet derhalve aan de evaluatienormen voor bescherming als duingebied.

Het naast een wachtgevel gelegen perceel nr. 256c2 is blijkens het advies van het Instituut voor Natuurbehoud en blijkens de memorie van de Vlaamse Regering niet aangewezen als duingebied.

B.10.6.3. De middelen kunnen niet worden aangenomen.

Over het middel afgeleid uit de schending van het rechtszekerheidsbeginsel op zich

B.11.1. De verzoekende partij in de zaak met rolnummer 864 voert een middel aan dat is afgeleid uit de schending van het beginsel van de rechtszekerheid op zich (A.3.2.3).

B.11.2. Dat beginsel behoort niet tot de regels waarvan het Hof de naleving moet verzekeren.

B.11.3. Het middel is niet ontvankelijk.

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in samenhang met bepalingen van het E.G.-Verdrag

B.12.1. De verzoekende partijen in de zaken met rolnummers 868, 869 en 871 voeren een middel aan afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in samenhang met bepalingen van het E.G.-Verdrag. Zij achten zich door de beperkte vergoedingsregeling van het bestreden decreet gediscrimineerd ten aanzien van projectontwikkelaars in dezelfde sector die in het buitenland hun activiteiten uitoefenen en bij soortgelijke beperkingen van het eigendomsrecht een volledige vergoeding zouden ontvangen; zij worden hierdoor in hun rechten van vrije mededinging, vrije vestiging en vrij verkeer van goederen en kapitalen belemmerd ten opzichte van die ondernemingen (A.4.2.5).

B.12.2. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet strekken ertoe te verzekeren dat normen die in de Belgische rechtsorde van toepassing zijn het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod in acht nemen. Vergelijkingen met rechtsnormen van en situaties in een niet-Belgische rechtsorde zijn daarbij niet relevant. In zoverre wordt betoogd dat vergelijkbare ondernemingen in andere landen in soortgelijke omstandigheden volledig vergoed zouden worden, moet het middel niet worden onderzocht.

Het middel kan niet worden aangenomen in zoverre het de schending aanvoert van de

artikelen 10 en 11 van de Grondwet in samenhang met artikelen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap. De in het middel aangehaalde artikelen 2, 5, 7A, 52, 73A tot 73H en 221 van vermeld Verdrag zijn vreemd aan de in het bestreden decreet geregelde aangelegenheid.

Er is geen aanleiding om de door de verzoekende partijen gesuggereerde prejudiciële vraag (A.9.5) aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen te stellen.

B.12.3. Het middel en het verzoek om een prejudiciële vraag te stellen kunnen niet worden aangenomen.

Om die redenen,

het Hof

- wijst de afstand in de zaak met rolnummer 860 toe;
- verwerpt de overige beroepen.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 27 maart 1996.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

L. De Grève